

ДОКЛАД

за оценка на степента на въздействие върху защитени зони
„РЕКА МАРИЦА” (BG0000578) и „МАРИЦА-ПЛОВДИВ” (BG0002087)

НА КОМПЛЕКСЕН ПРОЕКТ ЗА

„ДУБЛИРАЩ ГРЕБЕН КАНАЛ – ЕКОПАРК МАРИЦА”

Възложител: ОБЩИНА ПЛОВДИВ

Изпълнител: СД „ХидроЕкоСтрой-Грозев и сие”

Юни, 2014 г.

ИЗГОТВИЛИ:

Управител СД „Хидроекострой – Грозев и сие”
Лъчезар Грозев

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Информация за контакт с възложителя	6
	Увод	6
1	Анотация на инвестиционното предложение	8
2	Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/ инв.предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план, програма и проект/ инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.	22
3	Описание на елементите на плана, програмата и проекта/ инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/ инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи;	29
4	Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на план, програма и проект/ инвестиционно предложение	33
4.1.	Защитена зона „РЕКА МАРИЦА“ (BG0000578).	33
4.2.	Защитена зона „МАРИЦА ПЛОВДИВ“ (BG0002087).	43
5	Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана, програмата или проекта/ инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване на защитените зони:	48
5.1.	Описание и анализ на въздействието на планове, програми и проекти /инвестиционни предложения върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване в защитените зони.	50
5.1.1.	Въздействие върху растителната покривка и типовете природни местообитания в защитена зона „РЕКА МАРИЦА“ (BG0000578)	50
5.1.2.	Въздействие върху животинските видове, включени в предмета на опазване на защитените зони	61
5.2.	Описание и анализ на въздействието на план, програма и проект/ инвестиционно предложение върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.), както по време на реализацията на инвестиционното предложение.	119

5.2.1.	Въздействие върху структурата на защитените зони	119
5.2.1.1.	Въздействие върху структурата на защитена зона „РЕКА МАРИЦА”(BG0000578).	119
5.2.1.2.	Въздействие върху структурата на защитена зона „МАРИЦА ПЛОВДИВ” (BG0002087).	121
5.2.2.	Въздействие върху функциите и природозащитните цели на защитените зони.	121
5.2.2.1.	Въздействие върху функциите и природозащитните цели на защитена зона „РЕКА МАРИЦА”(BG0000578).	121
5.2.2.2.	Въздействие върху функциите и природозащитните цели на защитена зона „МАРИЦА ПЛОВДИВ” (BG0002087).	124
5.3.	Кумулативен ефект	125
6	Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на плана, програмата и проекта/ инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.	127
7	Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони, вкл. „нулева алтернатива”.	134
8	Картен материал с местоположението на всички елементи на плана, програмата и проекта/ инвестиционното предложение спрямо защитените зони и техните елементи;	137
9	Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22.	139
10	Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на плана, програмата и проекта или от реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение;	144
11.	Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация;	144
12.	Документи по чл. 9, ал. 2 и 3.	155
13.	Приложения	155
	Снимков материал	

	Решения на Регионалните инспекции по околната среда и водите в Хасково, Стара Загора, Пловдив и Пазарджик за предоставяне достъп до обществена информация със списък на инвестиционните предложения на територията на защитени зони „РЕКА МАРИЦА“ (BG0000578), и „МАРИЦА-ПЛОВДИВ“ (BG00002087)	
	Ситуация в М 1:25 000;	
	План за застрояване в М 1:9000	

При изготвяне на настоящия Доклад от страна на Възложителя бяха представени още:

- Идейна концепция за развитието на проекта.
- Проект за изменение на ПУП-ПППРЗ за „Спортен комплекс „Отдих и култура” – Пловдив във връзка с изграждане на дублиращ гребен канал за загряване на състезатели”, северно от УПИ III – гребен олимпийски канал, съоръжения, зеленина и обществено-обслужващи дейности, кв.1 по плана на ПППРЗ „Спортен комплекс „Отдих и култура”, гр.Пловдив, наричан по-нататък за краткост Плана/ ПУП
 - Инвестиционен проект за обект: „Дублиращ Гребен канал – Екопарк Марица”, местоположение: Северно от УПИ III-гребен олимпийски канал, съоръжения, зеленина и обществено-обслужващи дейности, кв.1 по плана на ПППРЗ „Спортен комплекс „Отдих и култура”, град Пловдив във фаза Идеен проект.
 - ПУП – планово задание.
 - Писмо изх. № ЗДИОД – 44/2013 г. на Министерство на околната среда и водите относно достъп до обществена информация за защитените зони.
 - Становище на Басейнова дирекция за управление на водите Източнореломорски район с център град Пловдив, изх. №ВК-01-184/2010 година.
 - Решение № 12/07.10.2013 г. за предоставяне достъп до обществена информация на Директора на РИОСВ Пловдив.
 - Решение № РД-16-18/19.09.2013 г. за предоставяне достъп до обществена информация на Директора на РИОСВ Стара Загора.
 - Решение № 26/07.10.2013 г. за предоставяне достъп до обществена информация на Директора на РИОСВ Пазарджик.
 - Решение № 10/02.10.2013 г. за предоставяне достъп до обществена информация на Директора на РИОСВ Хасково.
- Картен материал.
 - Ситуация в М 1:25 000
 - План за застрояване в М 1:9 000

1. АНОТАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Комплексният проект определя инвестиционно предложение за изграждане на дублиращ гребен канал, предназначен по изискванията за загряване на състезателите при провеждане на състезания на съществуващия олимпийски гребен канал. Чрез изграждането на допълнителното водно трасе се открива възможност за превръщането на комплекса и град Пловдив в център на гребните спортове със световно значение и се създава привлекателна зона за отдих и развлечение на гражданите и гостите на града.

Очаква се новоформираната водна площ (общо 470 дка), да повлияе положително до известна степен на микроклимата в града, като ще намали и температурата на въздуха през летния сезон средно с 2-3°C.

По-голямата част от площадката на новото съоръжение попада в границите на две защитени зони от Общоевропейската екологична мрежа Natura 2000 и Община Пловдив е възприела идеята към проекта да включи 10 пъти по-голяма площ от прилежащата територия, предназначена за екологично възстановяване на крайречни местообитания с високо консервационно значение като се обособява нова зелена зона - крайградски „Екопарк Марица“, функционално и неразделно свързан с требния комплекс.

Реализирането на инвестиционното предложение е свързано с изменение на съществуващия подробен устройствен план (ПУП) – подробен паркоустройствен план за регулация и застрояване (ПППРЗ) на част от квартал 1 по плана на Спортен комплекс „Отдых и култура“, град Пловдив.

Поради това Общината е възложила и е изготвен Комплексен проект за инвестиционната инициатива, който включва:

- ❖ Проект за изменение на ПУП-ПППРЗ за „Спортен комплекс „Отдых и култура“ – Пловдив във връзка с изграждане на дублиращ гребен канал за загряване на състезатели“, северно от УПИ III – гребен олимпийски канал, съоръжения, зеленина и обществено-обслужващи дейности, квартал 1 по плана на ПППРЗ „Спортен комплекс „Отдых и култура“, град Пловдив.

- ❖ Инвестиционен проект за обект „Дублиращ Гребен канал – Екопарк Марица“, местоположение северно от УПИ III-гребен олимпийски канал, съоръжения, зеленина и обществено-обслужващи дейности, квартал 1 по плана на ПППРЗ „Спортен комплекс „Отдых и култура“, гр. Пловдив

На етапа на изготвяне на Екологична оценка, инвестиционният проект е във фаза Идеен проект.

Основната цел на проекта за изменение на ПУП-ПППРЗ е ситуирането на дублиращия гребен канал в терените между съществуващия олимпийски гребен канал и дясната дига на река Марица. Територията, предмет на плана, е част от квартал 1, като урегулирани поземлени имоти пряко засегнати от плана са:

✓ УПИ III – Олимпийски гребен канал, зеленина и обществено-обслужващи дейности;

✓ УПИ II - парк;

✓ УПИ IV – спортно-атрактивно селище;

✓ УПИ XIX – спортно-атрактивно селище;

✓ УПИ V – обществено-обслужващи дейности, пресцентър, телевизионно студио.

Общата площ на пряко засегнатата от изменението територията е 81,28 ха. Допълнително към нея са включени още 3,3 ха други терени, между темето на дигата и речните корита северно и западно от регулационните граници. Така общата разработвана площ, предмет на плана, възлиза на 84,58 ха. В баланса на територията, отразена в Изменение на ПППРЗ „Спортен комплекс „Отдых и култура”, са включени и терени, които не се променят и не са предмет на устояване, но участват в общия баланс на квартала. Така общата квадратура на територията е 184,5 ха.

Извън границите на плана, но в пряка връзка с предназначението на територията са предвидените допълнителни площи за възстановителни мероприятия от прилежащата територия:

- северозападно от река Първенецка – 65,557 ха - имот № 510.527, район „Западен” с площ 46,958 ха и имот № 510.702 район „Западен” с площ 18,599 ха;

- ивица покрай северния (ляв бряг) на река Марица – 15,543 ха.

Тези площи са естествено залесени територии и съгласно Общия устройствен план на град Пловдив са предвидени като Зелена зона.

Общата площ на предвидената екологична зона, включваща площите в границите на плана и тези от прилежащите територии извън него възлиза на 103,80 ха и условно е наречена екопарк Марица.

При функционално-устройственото зонироване на територията, условно са обособени три зони – водна (територия, заета от основното съоръжение–дублиращ гребен канал), паркова (предназначена за активен и пасивен отдих) и смесена – водно-блатна среда и земновлажна екосистема.

➤ **Водна зона**

Третира територията, предвидена за изграждане на съоръжението дублиращ гребен канал във всичките му предназначения, а именно:

- Зона за високо спортно майсторство.

Обхваща цялото трасе с обща дължина от 2 150 м, разделено с плавен завой около устоите на пешеходния мост над съществуващия канал, с три включвания – при старта, при финала и на 750 м от старта за дисциплините кану-каяк. При провеждане на състезания от европейски и световни първенства служи за загряване на състезателите с прав участък и за връщане на състезателните лодки. Ширината на канала е 45 м мерено по водната повърхност, а дълбочината 1,50 м. Отстоянието от съществуващия гребен канал е 20 м. На подходящо място, извън зоните от Натура 2000, е предвидено уширение на трасето до 100 м за изграждане на съоръжение „Cable ski” – с габарити на трасето между макарите 260/50 м и буферна зона до бреговете 23 м съгласно правилата на Международната федерация по водни ски - IWSF.

- Зони за гражданско ползване – съоръжението е обособено на сектори за ползване извън времето за състезания - спортен риболов, водни атракции като лодки, водни скутери, сърф, водни колела, водни ски, воден сървайвър, „лодка за разходка” и др. и детски сектор – водни сфери и цилиндри, водни „обувки” и др.

➤ **Паркова зона**, включваща:

- Зона за активен отдих – фитнес на открито, бягане и гимнастика.
- Зона за пасивен отдих, разходки и общуване.
- Игрова зона с детски площадки, игрища за деца с максимално широк диапазон от възрастови групи, детски кампус, скаутски занимания, кула за бърнджи скокове,
- Зона за водни спортове и атракции.
- УПИ за зоологическа градина с нови постройки в нея;
- Терени за техническата инфраструктура за: помпена станция, ТП и др.

➤ **Смесена зона.** Територия, предвидена за „екологичен компенсатор“ - част от Екопарк „Марица“.

Създава естествена водно-блатна среда за характерни видове птици и растения и е буферна зона с контролиран достъп - земновлажна територия, представляваща сервитут за осигуряване на спокойствието на пребиваващите птици.

➤ **Зона прилежащи части.** Включва терени и обекти извън границите на разработваната територия, но функционално необходими за развитието и

функционирането на комплекса–нови паркинги в градската система „Синя зона”, обособяване и обезпечаване с необходимите функции на основните подходи, подходи към съществуващия пешеходен мост и неговото функционално продължение в северна посока над новия канал, предвиждане на нова градска линия със спирка на основните подходи.

Най-общо устройваната територия граничи на север с дигата на река Марица; на юг със съществуващия гребен канал; на изток с неговия край, а на запад с имоти с начин на трайно ползване «Къмпинг».

Координатите на граничните точки са:

(координатна система 1970 г.)

№	X	Y	№	X	Y
1	4542172.901	8611705.006	9	4542580.434	8611433.881
2	4542407.142	8611883.294	10	4542685.758	8611589.819
3	4542928.376	8611721.334	11	4542762.556	8611707.281
4	4542017.375	8611837.996	12	4542684.884	8611720.225
5	4542090.941	8611936.337	13	4542650.996	8611689.867
6	4542236.698	8611099.383	14	4542166.644	8611002.092
7	4542309.583	8611156.687	15	4542231.238	8611941.782
8	4542508.496	8611345.048			

Устройваната територия обхваща:

- ✓ Дублиращ гребен канал с влек за водни ски – 105 357.58 м²;
- ✓ Екологичен парк - екоезеро – 37 009 м²;
- ✓ Паркова територия - екопарк - 152 012 м².
- ✓ Обекти за високо строителство:
 - Основен информационен обслужващ център, включващ каси, административни помещения, складове, съблекални, ЗОХ „Първи километър”, детски площадки, площадка и помещения за кула „Бънджи” със застроена площ около 350 м²;
 - Входни информационно-обслужващи центрове със застроена площ около 150 м²;
 - Монтажни трибуни към влека за водни ски със застроена площ около 500 м²;
 - Детски кампус и зелено училище: обслужваща сграда – 270 м² и бунгала - 100 м²;
 - Зала за плажен волейбол и открити игрища за плажен волейбол – 2 500 м².

Устройваната територия е разположена в квартал 1 и се предлагат следните показатели и параметри при свободно застрояване:

урегулиран поземлен имот №	Устройствена зона	устройствено предназначение на УПИ	Градоустройствени параметри				Забележка
			Етажност	Плътност на застрояване %	Кинт	Мин. озеленена площ %	
510.562 – гребен олимпийски канал, съоръжения, зеленина и общ. обсл. дейности	Зса	За спорт и отдих	1 ет – 4 м				Строителство, свързано с обслужване на съоръжението и атракции
510.560 - парк	Зоз	Екопарк				100	Естествено езеро, запазване на съществуващата растителност, добавяне на нови характерни видове
510.565 – общ. обсл. дейност, детски кампус, зелено училище	Зса	Екопарк	1 ет 4 м	<10	0,1	>80	Кампус от шатров тип, детски приключенски парк
510.566 помпена станция	Зса	За инфра-структура					Помпена станция
510.563 – дублиращ гребен канал за загряване на състезатели	Зса	За спорт и отдих	1 ет 4 м	<65	0,65	>25	Строителство, свързано с обслужване на съоръжението и атракции
510.567 – общ. обсл. дейност и спортна зала	Зса	За спорт	2 ет 10м	<50	1,0	>20	Зала и открити площадки за волейбол
510.564 зоопарк	Зса	За зоопарк	1 ет 4 м	<20	0,2	>70	Помещения и открити площи за животни и обслужващи помещ.

Предмет на настоящия Доклад, неразделна част от Доклада за екологична оценка (ДЕО), са площите от плана, включени в идейния проект за изграждане на Дублиращ гребен канал - Екопарк „Марица“. Те включват следните новообразувани УПИ в квартал 1 с обща площ 17,393 ха:

- УПИ 510.563 – дублиращ гребен канал за загряване на състезателите - 16,02 ха;
- УПИ 510.565 – общественно-обслужващи дейности, детски кампус и зелено училище – 0,42 ха;
- УПИ 510.566 – помпена станции - 0,09 ха;

- УПИ 510.567 – общественно-обслужващи дейности и спортна зала – 0,86 ха;
- УПИ 510.561 – трафопост – 0,003 ха

Разгледан е и УПИ 510.560 – част от Екопарк „Марица“ (22,70 ха), включващ:

- паркова част – 18,90 ха, в т.ч. екоезеро с площ 3,70 ха;
- алеи, площадки, панорамна алея – 0,15 ха;
- терени, заети с обекти на общ.обслужващи дейности – 0,35 ха;
- други терени – 3,30 ха .

Общата площ на разработвания участък възлиза на 40,093 ха.

Към тези площи в Доклада за екологична оценка са разглеждани и площите от контактната зона, северозападно от река Първенецка и ивицата покрай северния (ляв бряг) на река Марица, включени в общата площ на Екопарк „Марица“.

Площите, предмет на плана и на екологичната оценка са представените в следните приложения:

- Ситуация в М 1:25 000;
- План за застрояване в М 1:9 000.

ПУП - ПППРЗ определя дейности, изложени в изготвения идеен проект за „Дублиращ гребен канал – Екопарк Марица“ по части: Геодезия, Геология, Архитектура, Конструкции, Пътна, Електро, Хидротехническа, ВиК, Паркоустройство и благоустройство, Екология.

Транспортното осигуряване на обекта е предвидено от три места:

- от тупикова улица, продължение на булевард „Марица-юг“;
- от обслужваща улица, която започва от улица „Парк Отдих и култура“;
- от кръстовището, което е продължение на улица „Владивосток“.

Предвидени са четири нови паркинга, откъм улица „Парк Отдих и култура“ с общо 442 паркоместа. В момента функциониращия е с 168 броя.

Предвижда се направата на 4 спирки тип „Джоб“ за масовия градски транспорт по улица „Парк Отдих и култура“.

Около новия гребен канал ще се оформи алея с ширина 4 м с настилка за движение, 1,50 м банкет и 0,50 м бетонов борд към водната площ, а алеята за атракционно влакче е с размер 2,50 м с настилка. Тупиковата улица при детския кампус е с размери 6 м настилка за движение и два тротоара по 2 м – общо 10 м ширина. Обслужващата алея към ресторанта е с ширина на настилката 5 м, пешеходната алея към детски кампус е с ширина от 2 до 3 м. Пешеходните алеи (от трошен камък) са с ширина от 1 м до 2,5 м.

Действащия обект е електрифициран, но за новия се предвиждат допълнителни мощности от 148,21 kW. Поради отпадането на съществуващия ТП № 227, попадащ в зоната на новия канал, се предвижда изграждането на нов ТП № 227 от типа БКТП 20/ 0,4 kV, 2x800 kVA. Захранването му ще се извърши от съществуващия БКТП „Марлборо Турс“, разположен западно от съществуващия гребен канал, чрез подземна калена линия.

За пълнене и изпразване на дублиращия гребен канал ще се използват входно - изходните съоръжения на съществуващия олимпийски гребен канал. Той се захранва с вода от река Първенецка чрез изградени съоръжения, които включват яз, водоземно и регулиращо съоръжение, утаител, вододовеждащ канал и разпределително съоръжение. През по-голямата част от годината при всички водообезпечености (50%, 75% и 95%) водата в реката не достига за покриване разхода на гребния канал и покриването на нуждите се осигурява от каскада „Доспат-Въча“, като водата от нея се транспортира по напоителните канали и самата река. Общият обем на съществуващия гребен канал е 700 000 м³. Брутното му водопотребление като годишна водна маса е установено на 7,65.10⁶ м³/год, а като водно количество - 400 л/сек. С тези параметри се постига обмен на водата в канала в рамките на 20 дни. Водният обем на дублиращия гребен канал е 158 155 м³, а на еко езерото 46 482 м³ или общо 204 637 м³. При съвместната работа на двата канала и еко езерото, общият воден обем възлиза на 904 637 м³, при което пълният обмен на водата в тях ще става за 25-26 дни. Изпразването на двата канала и екоезерото ще става чрез изградените към съществуващия гребен канал два изпускателя в р.Марица.

На мястото на връзките на Дублиращия гребен канал с Олимпийския гребен канал поради разлика в дълбочините им (дъното на дублиращия канал е с 1,24 м по-високо от дъното на основния канал) се предвиждат бетонови прагове. На границата между дублиращия канал и екоезерото се изгражда бетонов праг с дължина 300 м, ширина 0,50 м и височина 1,50 м, на който са предвидени две врати за източване на водата от екоезерото в канала. От екоезерото в различни посоки ще започват три земни канала. В началото им ще бъдат направени запорни врати за регулиране на притока на вода към каналите. Чрез тези канали периодично ще се заливат съседните площи, върху които ще бъдат възстановени 63 дка заливни гори.

За намаляване загубите на вода от филтрация, по дъното и откосите на дублиращия канал и екоезерото се предвижда подходяща хидроизолация.

Трасето на дублиращия гребен канал в участъка на съществуващия мост засяга изградената земна дига на река Марица и се налага изграждането на нова с дължина 280 м. Тя ще бъде укрепена откъм водния откос (коритото на реката) в участък с дължина 100 м с габиони, а в останалата част от 180 м – с едроломен камък. Откъм сухия откос в участък с дължина 60 м е предвидена подпорна стена с височина 1,50 м за неговото стабилизиране. За насип ще се използва подходящ материал от изкопа на канала и екоезерото.

На територията на Спортен комплекс „Отдих и култура” са изградени питеен и поливен водопроводи, като част от трасетата попадат под Дублиращия гребен канал. Това налага те да се демонтират и реконструират. Съществуващите питеен и поливен водопроводи, които са успоредни на северната част на основния гребен канал ще се запазят, като на трите места, където има връзка между двата канала, те ще се реконструират - ще се изпълнят надземно, над канала, укрепени за конструкцията на мостовете.

За поливането на зелените площи между новия гребен канал и река Марица, ще се изпълни поливна система с тръбен кладенец 1 (ТК1) и помпена станция към него. За поливането на зелените площи между двата канала, където ще има само тревна растителност и ниски храсти се предвижда поливането да стане от нов тръбен кладенец 2 (ТК2), като се изгради подземна автоматизирана система.

Изградената площадкова канализация е включена към градската и ще се използва за отвеждане на отпадъчните води и от новия обект, чрез изграждане на допълнителни клонове към нея. Поради техническата невъзможност за връзка с градска канализация само към обслужващата сграда към уейкборд съоръжението се предвижда изграждане на локална пречиствателна станция за битово-фекални отпадъчни води с капацитет 9,0 м³/ден. След нея пречистените отпадъчни води ще заустват в р.Марица, която е в непосредствена близост.

Съществуващото състояние на растителността и проектно решение са разгледани подробно в част Паркоустройство и благоустройство.

Зоната на новия дублиращ гребен канал е част от парк „Отдих и култура”. Съществуващата растителност е с влошено фитосанитарно състояние. Поради липса на средства не са извършвани и не се извършват отгледни, поддържащи и възстановителни дейности в следствие на което тя е със суховършия, загнивания, наблюдават се повалени дървета и изпочупени клони.

Свободните площи - поляна за почивка, са заети от самонастанили се храсти, издънки от дървета и са обрасли с висока тревна растителност. На базата на извършено подробно геодезическо и дендрологично заснемане е изготвен опорен план на съществуващата растителност в обхвата на разработваната площ – точково за растителност с диаметър по-голям от 15 см и като обособени дървесни масиви за по-малките дървесни видове. Подробно е разгледано състоянието на всеки екземпляр от съществуващата растителност и дървесните масиви. Показани са дървесните видове, които се запазват, преместват или се налага да бъдат премахнати, поради попадането им в трасето на новия канал.

Установени са общо 133 броя широколистни и 25 броя иглолистни дървета. От широколистните 93 броя се запазват, а 40 броя се отстраняват, а от иглолистните съответно 16 се запазват, две се отстраняват, а 7 се предвижда да бъдат преместени. При изграждането на канала и съоръженията към него се предлага 70% от съществуващите широколистни дървета да се запазят, а 30% да се отстранят. От иглолистните 64% се запазват, 28% се преместват и само 8% се отстраняват.

Основната цел на проектното предложение е създаване на среда за отдих от съвременен тип, включително и за отдих на хора със специфични възможности. Предлага се зонирание на парка за активен и пасивен отдих .

Зоната за активен отдих се обособява около съществуващия и новия гребни канали. В нея са разположени съответните съоръжения и места за игри и развлечения. Формирането на пространствата се определя от основните обекти и съоръжения и търсене на перспективни изгледи. Създават се необходимите открити площи за посетители, които са подчертани дървесно-храстови групи и солитери. Алейно разположените дървета ще осигуряват максимално засенчване на пешеходните алеи и местата за почивка. Дървесните групи и единични дървета от подходящи видове с различна окраска на листата, хабитуса и големина на короната ще разнообразят екстериора около парковите елементи и съоръжения.

Зоната за пасивен отдих, разходки и общуване се обособява в северозападната част на територията и представлява възстановени равнинни и заливни гори от Екопарк „Марица” с екопътеки и пунктове за наблюдение на екоезерото.

В предложението /проекта/ е развита приетата от Община Пловдив идея за сметка на отнетите около 10 ха площи от новия гребен канал, да се извърши екологично възстановяване на местообитания с високо консервационно значение върху 10 пъти по-голяма прилежаща територия наречена Екопарк „Марица”.

Проектната територия заема бивша заливна тераса покрай десния бряг на река Марица с дължина 3,36 км, ширина от 0,04 до 0,38 км и обща площ около 110 ха.

До средата на 20-ти век, тази територия е била покрита с богата на видове заливна гора, която губи характера си след издиганена дигата на реката, преустановила редовните заливания, водещо до променя и влошаване влагообезпечеността на почвата и до деградация на естествената екосистема. Ситуацията се влошава от преексплоатацията на инертни материали в тази част на реката, която предизвиква снижаване на дъното и водното ниво. Като резултат повече от 60% от естествения видо състав на горското съобщество е унищожен и заместен от инвазивни видове.

Еталонните съобщества по река Марица са с изключително богат видо състав. Според проучване на СНЦ Зелени Балкани и Института по гората, едно подобно съобщество трябва да има не по-малко от 55 дървесни и храстови вида. На територията на проекта са оцелели едва 5 вида – бяла топола, глог, бяла върба, обикновен бряст и отделни екземпляри от елша в поречието на река Първенецка. Повече от 75% от територията е заета от самонастанили се интродуценти - хибридни тополи, бяла акация, бяла черница, аелантос, гледичия и други. Малкото останали естествени видове са в лошо състояние с висок процент на съхнене. В сегашното си състояние, горското местообитание е почти загубило своята консервационна стойност. Ландшафтната (паркова) стойност на местообитанието също е ниска поради големия процент съхнене и многобройните групи от издънкови интродуценти предимно от аелантос.

Въпреки че екосистемата е деградирала във висока степен, тя все още има потенциал за възстановяване, което е било и основния мотив за включването и в националната мрежа НАТУРА 2000. Територията е почти напълно включена в две защитени зони и е в близост до Защитена местност „Нощувка на малък корморан“. Изграждането на вторият гребен канал гребен канал, дава възможност за осигуряване на гравитачни заливания с излишни водни количества на част от проектната територия, което от своя страна прави възможно възстановяването на заливния характер на горите.

Общината предвижда и възстановяване на равнинни гори, които изискват по-ниска влагообезпеченост. Важната част от проекта е възстановяването на изчезналите в поречието на река Марица езерни местообитания – стари мъртвици.

Проектирането е насочено към постигането на няколко цели:

- ♦ Възстановяване на естествени горски местообитания по поречието на река Марица (Възстановяване на крайречни и равнинни гори).

- ♦ Възстановяване на езерни местообитания (*стари мъртвици*) и съобщества от висша водна растителност с висока консервационна стойност.
- ♦ Възстановяване на гнездови местообитания на редки за Европа колониално гнездящи птици (чапли, корморани, рибарки и др.).
- ♦ Постигане на ефективно управление на водната екосистема.
- ♦ Повишаване на обществената значимост на територията – възстановените съобщества ще играят ролята на естествена ботаническа градина и ще изпълняват обществени и образователни функции.

Съвсем схематично се предлагат следните варианти за постигане на целите:

- Екологично възстановяване на естествени горски местообитания по поречието на река Марица (Възстановяване на крайречни и равнинни гори).

На базата на предварителни изследвания на пробни площадки, обхващащи 4% от проектната територия и проучвания на почвената влажност, е предложено възстановяването на :

- ✓ Заливни алувиални гори с доминиране на *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)(91E0);

- ✓ Крайречни и смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* (*Ulmion minoris*) (91F0) - между 60 и 80 ха.;

- ✓ Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba* (92A0) - около 9 ха. Върху тях се предвижда да се извършват редовни заливания по гравитачен път, на базата на специално изградени прости съоръжения (саваци), вземащи вода от изкуственото екоезеро.

- Възстановяване на езерни местообитания (*стари мъртвици*) и съобщества от висша водна растителност с висока консервационна стойност

Възстановяването на езерните местообитания ще се реализира чрез изграждане на изкуствено езеро (екоезеро) с площ 3,7 ха, свързано с каналите в единна водна система. Дъното му ще се изгради с различен субстракт, съобразен с възстановителния план (предвидените за възстановяване видове висши водни растения). Възстановяването е максимално близко не само до местообитание 3150, но и включва местни, изчезнали в недалечното минало, висши водни растения с консервационно значение. Няколко вида като бяла водна роза (*Nymphaea alba*), дяволски орех (*Trapa natans*), жълта водна роза (*Nuphar lutea*), щитолистни какички (*Nymphoides peltata*), четирилистна марсилея (*Marsilea quadrifolia*), плаваща лейка (*Salvinia natans*) е доказано, че са обитавали мъртвиците на река Марица.

Възстановяват се и типични водни растения, които оформят ландшафтния изглед на езерото, като острови и брегови участъци от различни видове папур и тръстика. Целта е да се постигне и висока ландшафтна визия. Езерото ще има многофункционален характер: генетична банка на редки водни растения; перфектно изглеждащ парк с водни лилии; водна ботаническа градина с образователни функции и местообитания на колонии на редки видове птици.

➤ Възстановяване на гнездови местообитания на редки за Европа колониално гнездящи птици (чапли, корморани, рибарки и др.)

В езерото освен няколкото по-големи острови с горско покритие, ще бъдат изградени и острови за привличане на редки видове птици за образуване на гнездови колонии, изчезнали съвсем наскоро от поречието на река Марица. Ако бъде постигнато възстановяване, ефекта от него ще бъде от Европейско природозащитно значение.

Този тип възстановяване, не само ще повиши природозащитната стойност на водоема, но и ще го превърне в изключително атрактивен, тъй като по островите ще гнездят лебеди, чапли, кокилобегачи, саблеклюни и др. За осъществяването на този тип възстановяване се изисква високо специализиран опит, наличен и у нас. По подобен тип са изградени т.нар. свободни паркове за птици в Западна Европа, които са обект на голям туристически интерес. Според експертите в тази област има голям шанс да бъдат привлечени нови гнездови колонии, поради това, че реката е значим прелетен път на ключовите видове и има съществуваща колония на 40 км в източно направление.

➤ Ефективно управление на водната екосистема.

Дублиращия гребен канал, изкуственото езеро и съществуващия гребен канал имат непрекъснатата водна връзка и образуват единно водно тяло. При управлението на водната екосистема съществуват два сериозни проблема, които при увеличаване на площите с присъединяването на втория гребен канал, ще се задълбочат.

Първият проблем е високата степен на еутрофизация, изразена от една страна в бурно развитие на фитопланктон, а от друга с неконтролируемо развитие на т.нар. мека висша водна растителност, която създава сериозни проблеми при практикуването на гребните спортове. Проблемът се поражда от два аспекта – климатичен и хидрохимичен. Липсата на твърда крайбрежна водна растителност на съществуващия гребен канал, както и високата склонност на еутрофизация са породени от по-високо ниво на фосфати и нитрати.

Едно от решенията е увеличаване на площта на твърдата водна растителност - водни лилии, тръстика, папур и др., което освен природозащитна стойност ще спомогне за частичното намаляване на съдържанието на нитрати и фосфати във водоема. Това от своя страна ще ограничи процеса на еутрофизация и като пряк резултат ще бъде не само потискането на нежеланата мека водна растителност, но и развитието на фитопланктона, създаващ нежелан мътен вид на водата. Друго, по-сигурно решение, е дозирано зарибяване с риби от далекоизточния комплекс (амур и толстолоб). Въвеждането на толстолоба ще намали скоростта на еутрофизация, тъй като той ще се изхранва с фитопланктона, а белият амур при подходящо организирана посадка е много ефективен срещу меката висша водна растителност.

Вторият проблем е свързан със стопанисването на водната екосистема и предвижда заплащането на високи разходи за вода. Отглеждането на риба го решава до голяма степен тъй като на основание Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване към чл.194, ал.6, от Закона за водите, таксата за аквакултури е в пъти по-ниска от тази за всички други цели. Така ще се спестят значителни разходи за вода, като освен това ще се създаде възможност за допълнителни приходи от рибопроизводството, както и приходи от спортен риболов.

➤ Повишаване на обществената значимост на територията.

Реализацията на изброените по-горе основни цели - възстановяване на естествени горски и езерни местообитания, могат да бъдат успешно комбинирани с изпълнението на множество обществени функции. Важни предпоставки за това са:

- Близостта на Екопарк „Марица“ до град Пловдив и възможността да бъде посещаван от големи обществени групи.
- Възстановените местообитания (равнинни гори, заливни гори, езеро с водни растения и птичи колонии) са изключително атрактивни за организирани посещения.
- Реализацията на природозащитните цели, може да превърне „продуктите“ на проекта в мощен образователен инструмент на всички нива. Учителите по биология ще могат да провеждат организирани занятия по всички теми на учебното съдържание. Университетските преподаватели от биологическите факултети от Пловдив и страната ще могат да провеждат учебни практики и да демонстрират на студентите успешни модели за екологично възстановяване и консервация.

При избора на предложеният вариант за комплексен проект са разгледани различни алтернативи. Та са били обусловени от ситуирането на олимпийския гребен канал, възможностите за максимално увеличаване на функционалните му характеристики в съответствие с изискиванията на най-старата международна спортна федерация FISA /международната федерация по гребане/ и на IWSF /Международна федерация по водни ски/, възможностите за ефективно хранване с вода и нейното отвеждане в последствие, статута, собствеността и реалния характер на земите, наличните данни за района...

Първоначалните виждания и намерения са били тясно определени от изграждането на основното ново водно съоръжение. В резултат се е оформила т.н. **Алтернатива 1.** Тя включва изграждането на необходимия за провеждане на състезания от най-висок ранг дублиращ гребен канал със съоръжението влек за водни ски, обхващащ около 105.358 дка. Разполага се в УПИ 510.563 – “дублиращ гребен канал за загряване на състезателите“, като общата площ на имота е 160.2 дка. Към тях се предвижда да бъдат отредени за общественно-обслужващи дейности, детски кампус и зелено училище нови 4.2 дка (УПИ 510.565), помпена станция – 0.9 дка (УПИ 510.566), общественно-обслужващи дейности и спортна зала – 8.6 дка (УПИ 510.567) и трафопост – 0.03 дка (УПИ 510.561). Общата засегната от плана площ е: 173.93 дка, която както се вижда от разбивката основно ще се урбанизира и ще е със сменено предназначение.

В тази територия няма сведения за установени локалитети на някой от включените в предмета на опазване на защитените зони видове земноводни, влечуги, птици и бозайници или пък на местообитания, подлежащи на опазване. Лесистността в ивицата между дигата на река Марица и съществуващия гребен канал е значителна, но растителността е загубила характера си на крайречна гора, а деградацията на автохтонните елементи се задълбочава. Вариантът за устройване на територията е до голяма степен възможен за реализация на комплексния инвестиционен проект.

В резултат на категорично заявени позиции на НПО и проведени консултации с експерти в областта на биразнообразието и екологията. Общината е потърсила вариант и предлага комплексен подход както за изграждане на така необходимото водно съоръжение, така и за постигане на природозащитните цели на двете защитени зони и повишаване общественозначимия статус на една значително по-голяма територия. Тази концепция, предлагана като комплексен проект със своите съставни части, сме обособили в т.н. **Алтернатива 2.**

2. ОПИСАНИЕ НА ХАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЪЩЕСТВУВАЩИ И/ИЛИ В ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ ИЛИ ОДОБРЯВАНЕ, КОИТО В СЪЧЕТАНИЕ С ОЦЕНЯВАНИЯ ПЛАН, ПРОГРАМА И ПРОЕКТ/ ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ МОГАТ ДА ОКАЖАТ НЕБЛАГОПРИЯТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА.

Наличието на сравнително равномерно разпределена селищна структура с доста населени места, съчетано с речните дадености, определя характера на подадените инвестиционни предложения за територията на защитени зони „Река Марица“ (BG0000578) и „Марица – Пловдив“ (BG00002087).

По официално достъпната информация на Регионалните инспекции по околната среда и водите в Пловдив, Стара Загора, Пазарджик и Хасково /публично достъпни данни/ за периода 2007-2013 година са съгласувани следните дейности:

ИМОТ / ЗЕМЛИЩЕ	ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	ЗАСЕГНАТА ПЛОЩ /дка/	
		Река Марица BG0000578	Марица – Пловдив BG00002087
ОБЩИНА БРАТЯ ДАСКАЛОВИ, ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА			
река Марица, село Мирово	Добив на речна баластра и пясък	+	-
000229, 098003, 098002, 099005, 101001, с. Мирово	Почистване на ХМС – отводнител и предпазна дига	+	-
ОБЩИНА ЧИРПАН, ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА			
река Марица, село Зетьово	Добив на инертни материали /пясък и чакъл/	+	-
река Марица, село Зетьово	Почистване ляв ръкав на реката от наносни отложения -1 км	+	-
река Марица, село Зетьово	Периодично почистване на коритото а от натрупани динамични наноси – 1 км	+	-
Имот 124006, село Зетьово	Изграждане на фотоволтаична система	23,001	-
имот 124004, село Зетьово	Надземна фотоволтаична система”	+	-
ОБЩИНА ПАЗАРДЖИК, ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК			
020002, 18008, 018044, 020002, село Мирянци	Стопанска сграда-навес и трасе на захранващ електропровод	+	-
062001, град Пазарджик	Производствено – техническа база за производство на бетонови и стоманобетонови	90.241	-

	изделия, два бетонови възела и складове.		
№ 000645, село Хаджиево	Изземване на инертни материали от р. Марица	+	-
Хаджиево, Огняново и Мирянци	Изграждане на канализационни мрежи, реконструкция на водопроводните мрежи	+	-
Река Марица, село Хаджиево	Добив на строителни м-ли река Марица – баластра (пясък и чакъл)	246.4	-
№ 1410231, село Бошуля	Рибно стопанство за отглеждане на риба в плаващи мрежени клетки (садки)	275.097	-
№ 141055, село Бошуля	Рибно стопанство за отглеждане на риба в плаващи мрежени клетки (садки)	58.280	-
218005, 218013, село Хаджиево	Добив на инертни строителни материали-баластра (пясък и чакъл)	246,4	-
000207 000209, село Звъничево	Рибовъдно стопанство	182,611	-
ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ, ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК			
103018, село Карабунар	Изграждане на водопровод, канализация и подземен ел. провод	+	-
р. Марица , село Ветрен	Изземване на инертни материали от р. Марица	+	-
р. Марица, село Виноградец	Добив на строителни м-ли – баластра (пясък и чакъл)	+	-
№ 000898, село Величково	Рибно стопанство в плаващи мрежени клетки (садки) – рибарник № 1	229.493	-
011425, гр.Септември	Горскостопанска програма за ползване	30.000	-
ОБЩИНА БЕЛОВО, ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК			
Момина клисура	Водохващане Момина клисура – ново на река Марица	+	-
ОБЩИНА РОДОПИ, ОБЛАСТ ПЛОВДИВ			
009076,с. Оризари	Ресторантски комплекс и басейн	6.210	6.210
001149,с. Оризари	Жилищно строителство	1.149	-
009058,с. Оризари	Жилищно строителство - една жилищна сграда /без хотелска част/ със застроена площ до 200 кв. м.	-	3.999
009075,с. Оризари	Детско и учебно заведение	13.882	13.882
009178, с.Оризари	Изграждане на магазин и паркинг,	13.882	13.882
009077,с. Оризари	спортно-развлекателен комплекс	13.882	13.882
009074,с. Оризари	Изграждане на база за пейнтбол	12.545	12.545
001133 и 001017, с. Оризари	Изграждане на база за спортен риболов, стопански улов на риба, воден спорт, бунгала, заведение за обществено хранене, паркинг за автомобили	261.424	261.424
003124, с. Оризари	Изграждане на варов възел	-	7.477

УПИ – 1, село Цалапица	Соларно енергийна хелиостатна инсталация за производство на ел.енергия от ВЕИ-слънце	-	19.000
ОБЩИНА МАРИЦА, ОБЛАСТ ПЛОВДИВ			
	ВЛ 400 kV „Карлово – Пловдив”, ВЛ 110 kV п/ст „Черноземен”–п/ст „Хисар”, ВЛ 110 kV ТЕЦ „Пловдив север” – п/ст „Черноземен” (Игнатиев), Реконструкцията (реабилитацията) на п/ст „Пловдив	+	-
38950.45.3, 38950.45.7, село Костиево	Създаване на трайно насаждане сливи от 19.072 дка със система за капково напояване	19.072	19.072
38950.14.9, 38950.14.11, село Костиево	База за производство на инертен материал	-	11.999
ОБЩИНА ПЛОВДИВ, ОБЛАСТ ПЛОВДИВ			
010085, Пловдив	Жилищно строителство – четири еднофамилни сгради	36.668	-
010093, Пловдив	Складова база за промишлени стоки и офис	1.909	-
010013, Пловдив	Магазин, офиси и складова дейност	3.975	-
011135, Пловдив	Складове за промишлени стоки	9.001	-
011136, Пловдив	Складове за промишлени стоки	9.000	-
010057, Пловдив	Жилищно строителство, автосервиз	5.006	-
Пловдив	Предпазна дига на р.Марица със следните подобрения:- лява предпазна дига на р.Марица от заустването на р.Пясъчник до ЖП моста „Изток” от км 179+700 до км 181 +500	+	-
56784.10.14, Пловдив	Изграждане на спортно игрище с обслужваща постройка	1.997	-
Пловдив, р. Марица	Корекция и подпорни стени от км. 2+884 до км. 3+434–ляв бряг с дължина 550 м	+	-
Пловдив	ПУП-ПУР на кв. „Прослав–Запад”, район „Западен,	+	-
УПИ I-508.411, кв. 12, Пловдив	Реконструкция, преустройство и разширение на съществуваща складова база в „Предприятие за производство на тютюневи изделия и котелно”	+	-
56784.508.349, 56784.508.350, 56784.508.351, 56784.508.343, Пловдив	Офис сграда с учебен център, ресторант и подземен гараж”, „Пункт за годишен технически преглед и сервис	+	-
56784.508.201, Пловдив	Изграждане на складове за промишлени стоки с офис и магазин, автосервиз и дърводелска работилница със склад	1.000	-
56784.10.17	Спортна зала, магазин за спортни и битови стоки, зона за спорт и атракции	5.550	-
56784.10.51	Жилищно строителство	1.500	-

56784.239.848	Изграждане на обект "ВЛ 110 kV „Чадърите” – п/ст "Прослав" – п/ст "Христо Смирненски"	0.059	-
56784.508.195, 56784.508.196, 56784.508.197 и 56784.508.471	Производствена база за каменни изделия	3.081	-
56784.508.349, 56784.508.350, 56784.508.351, 56784.508.343	Офис сграда с учебен център, ресторант и подземен гараж", „Пункт за годишен технически преглед и сервиз	38.459	-
ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ, ОБЛАСТ ПЛОВДИВ			
с. Три водици	Дясна предпазна дига на р.Марица от км 214+100 до км 216+150	+	-
с. Ново село	Премахване на част на островно образувание и продължение на защитна бетонова /без изземване/	+	-
с. Йоаким Груево	Възстановяване и укрепване на речния бряг на река Въча	+	-
с. Три водици	Възстановяване на охранителен канал за защита от наводнения, премахване на част от остров,укрепване брега чрез възстановяване на защитно и укрепително съоръжение	+	-
075013, гр. Стамболийски	Изграждане на ПСОВ с капацитет 25000 еквивалентни жители	8.058	8.058
061005, Три водици	Кравеферма за 50 броя крави и магазин за хранителни стоки	7.190	-
с. Три водици, с Ново село	Изграждане на фотоволтаичен парк с инсталирана мощност 35 МВт	1617	-
000584,гр.Стамболийс ки	Изграждане на кравеферма за 50 броя крави	7.061	7.061
ОБЩИНА САДОВО, ОБЛАСТ ПЛОВДИВ			
с. Милево	Изграждане на МВЕЦ „ Милево ” на р. Марица при кота дъно река 127,50 м	+	-
с. Милево	Почистване коритото на р. Марица и оползотворяване на излишните земни маси в количества 50 000 куб.м в участъка над МВЕЦ „ Маноле”	+	-
001012, с. Милево	Създаване 278 дка топоволи насаждения	278.260	-
с. Чешнегирово, р. Марица	Почистване коритото и оползотворяване на излишните земни маси в количества 50000 м ³ в участъка над МВЕЦ „Маноле”		
000123, с. Поповица	Преустройство на овцеферма и складова база във ферма за отглеждане на телета /телчарник/	20.333	-
ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ, ОБЛАСТ ПЛОВДИВ			
р. Марица, с. Градина	Изграждане на МВЕЦ – „ Тренто -1”с мощност 3762 квт	+	-
000111, 000112, с. Караджалово	Изземване на наноси в река Марица	107.619	-
016175,с.Градина,	Изграждане на ФВЕЦ с мощност 3 МВтр	49.079	-

016186, с.Градина,	Изграждане на база за селскостопанска продукция	7.399	-
ОБЩИНА СВИЛЕНГРАД, ОБЛАСТ ХАСКОВО			
000146, Свиленград	Почистване коритото на р.Марица	460.663	-
Свиленград	Добив на инертни материали	94.84	-
Свиленград	Изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води и довеждащи колектори на гр. Свиленград	+	-
000563, Свиленград	Поддържане проводимостта на речното легло на р. Марица в участък , попадащ в контурите на гр. Свиленград	+	-
85065, с. Момково	Обособяване на тир-паркинг	4.890	-
с. Момково	Добив на пясъци и чакъли от р.Марица	+	-
с.Капитан Андреево	Корекция р.Марица	+	-
Свиленград, с. Пъстрогор	Път II-80 Е-85Свиленград – Пъстрогор от км 0+000 до км 3+490 и пътен възел Свиленград при км 99+280 от АМ Марица – преоткосиране, землище на гр. Свиленград, обл. Хасково	+	-
ОБЩИНА ЛЮБИМЕЦ, ОБЛАСТ ХАСКОВО			
375020, гр.Любимец	Система за капково напояване	41.518	-
гр. Любимец	Корекция на р. Марица, корекционни мероприятия по десния бряг на реката	+	-
000428, гр. Любимец	Добив на инертни материали	37.780	-
000515, гр. Любимец	Осигуряване на проводимост чрез изнасяне /добив/ на наносни материали от коритото на р. Марица	+	-
гр. Любимец	"Разширение на дейностите по изкупуване на черни и цветни метали с разкомплектоване на МПС и изкупуване на акумулатори"	1.3275	-
084087, 084088 и 084089, с. Георги Добрево	Изграждане на ФВЕЦ	84.3	-
ОБЩИНА ХАРМАНЛИ, ОБЛАСТ ХАСКОВО			
с. Рогозиново	Възстановяване на местообитания чрез залесяване с местни видове	148.00	-
селата Рогозиново, Бисер, Доситеево	МВЕЦ „Тренто 5”	+	-
ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД, ОБЛАСТ ХАСКОВО			
000134, Димитровград	пристройка към помпена станция	0.059	-
Димитровград	Изграждане на МВЕЦ “Димитровград”	+	-
Димитровград	Прекарване на оптична кабелна връзка	5.950	-
Димитровград	Поддържане проводимостта на речното легло на р. Марица	+	--

с. Райново	Монтиране на временни съоръжения	6.100	-
с. Райново	Възстановяване на горски потенциал	1445.03	-
с. Скобелево	Възстановяване на горски потенциал	175.888	-
000029,с. Скобелево	Изграждане на МВЕЦ "Скобелево"	+	-
с. Скобелево	Изземване на инертни материали	50.000	-
с. Скобелево	Подобряване на проводимостта на участък от речното корито на река Марица чрез почистване, укрепване и отстраняване на образуваните наноси	+	-
с. Великан	Възстановяване на горски потенциал	152.695	-
с. Ябълково	Възстановяване на горски потенциал	280.643	-
с. Крум, Ябълково	Изграждане на МВЕЦ	+	-
с. Крум	Възстановяване на горски потенциал	203.278	-
с. Крум	Осигуряване на проводимост чрез изнасяне /добив/ на наносни материали от коритото на река Марица	+	-
с. Крум	Подобряване на проводимостта на участък от речното корито на р. Марица чрез почистване, укрепване и отстраняване на наноси	+	-
с. Брод	Възстановяване на горски потенциал	268.861	-
с. Брод	Водопреносно съоръжение	+	-
000098, с. Брод	Изменение на разрешително за добив на инертни материали	27.366	-
600001, с. Брод	Продължение на разрешително за добив на инертни материали	65.481	-
с.Брод,Злато поле	Водопреносно съоръжение	+	-
058003, с. Черногорово	Първоначално залесяване на необработваеми земи с пауловния	36.940	-
с. Злато поле	Водовземане и напояване	+	-
с. Радиево	Изграждане на газопроводно отклонение	+	-
с. Радиево	Краеферма за отглеждане на 10 до 15 крави	0.270	--
ОБЩИНА СИМЕОНОВГРАД, ОБЛАСТ ХАСКОВО			
Симеоновград	Продължаване на разрешително	13.400	-
Симеоновград	Изменение на разрешително за добив на инертни материали	25.00	-
Симеоновград	Кариера за изземване на наносен полуостров от баластра по десния бряг на р. Марица от масив 531 с № 531002-531024	+	-
гр. Симеоновград и селата Пясъчево, Калугерово	Изграждане на ВЛ 110 кV от подстанция Марица–изток до тягова подстанция Симеоновград–основно и резервно ел.	1.404	-

	захранване и реконструкция на ВЛ 110 kV Пясъчево – Малево		
село Райново	„Добив на подземни богатства- стр. м-ли- гнайсошисти от находище „Райново”	99.951	-
		7 428.3545	398.489

Анализът на подадените предложения показва, че голяма част от тях касаят дейности в речното корито, които са насочени към осигуряване защитата от вредното въздействие на водите, изземване на наноси, рибовъдни стопанства и др., които както по характера си, така и по времетраене не могат да окажат кумулативно въздействие с дейностите, свързани с инвестиционното предложение.

Определено положително и за зоните ще повлияе реализацията на лесокултурните мероприятия и донякъде въвеждането на капково напояване в селскостопанските практики. Някои инфраструктурни обекти са ограничени по мащаби и с временно и възстановимо за зоните въздействие като подземно прокарване на кабели и водопроводи, което обикновено се извършва по полски пътища или в сервитутите на други създадени инфраструктурни елементи, което също не води до проява на отрицателен кумулативен ефект.

При хипотетичната ситуация, че всички инвестиционни предложения, планове и програми бъдат реализирани се засягат:

защитена зона	Река Марица (BG0000578)	Марица – Пловдив (BG00002087)
засегната площ	7 428.3545 дка	398.489 дка
% засегната площ	5.056 %	0.346 %

Настоящият комплексен инвестиционен проект променя незначително представената в таблиците ситуация, като се засягат не повече от 37,221 ха или 0.253% от защитената зона за местообитанията и 22.365 ха или 0.202 % от зоната за птиците, с баланс, силно изнесен към положителните за зоните въздействия с траен възстановителен и поддържащ характер.

Не са ни известни други планове, програми и проекти, които в съчетания с настоящото инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху нея.

Кумулативният ефект от реализацията на комплексния проект и всички други инвестиционни предложения, планове и програми върху зоните е разгледан в т. 5.3.

3. ОПИСАНИЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ПЛАНА, ПРОГРАМАТА И ПРОЕКТА/ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОИТО САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ В КОМБИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ БИХА МОГЛИ ДА ОКАЖАТ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ИЛИ ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ.

Върху защитени зони „Река Марица“ (BG0000578) и „Марица – Пловдив“ (BG00002087) и техните структурни елементи влияние е възможно да окажат определяните с ПУП-ПППРЗ дейности - съчетанието по време, местоположение и интензивност на въздействията от изграждането на обекта и експлоатацията му, както и изграждането на допълнителна инфраструктура.

Реализацията на плана ще промени минимално площното разпределение на горите и земите в зоните.

При изграждането на канала ще се завиши нивото на действие на антропогенните фактори - нивата на шум и вибрации, временно и локално запрашаване на приземния атмосферен слой.

Очаква се отделяне на суспендирани частици прах. Те са дезинтеграционни и кондензационни и засягат най-вече обитаващите в близост живи организми. По-опасни са най-фините частици от праха – т.н. «респираторна» фракция с големина на частиците под 2 микрона. Евентуалното замърсяване със суспендирани частици прах, фини прахови частици и токсични вредности ще има ограничен характер и ще бъде локализирано в района на обекта и близките околности.

Токсични вредности ще се отделят от строителните и транспортни машини.. От бензиновите двигатели се очаква отделяне на СО и оловни аерозоли /ако бензинът е етилизиран/, а от дизеловите СО, азотни окиси и алдехиди. Експозицията на вредности се очаква да бъде интензивна, но до 8 - 10 часа на денонощие по време на строителството, а по време на експлоатацията с нисък праг и разтеглена във времето. Въглеродният оксид и азотните окиси, като по-леки от въздуха, се издигат нагоре в атмосферата и разпространението им е в пряка зависимост от метеорологичните условия на средата. Оловните аерозоли като по-тежки от въздуха падат ниско долу и се разпространяват в околните територии. Количеството им е нищожно малко.

Шумовото натоварване в района ще се формира от строителни и транспортни машини, но не се очаква шумово наднормено натоварване на околната среда. За растителния и животински свят въздействието ще е ограничено само в рамките

строителната площадка и близките околности. Ще предизвиква безпокойство в индивиди.

Ще се генерират известни количества строителни отпадъци (излишни изкопани земни и скални маси и строителни отпадъци от почистване на завършеното строителство) и битови отпадъци (домакински и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности, хартия и картон, стъкло, биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене, смесени битови отпадъци...). Това са отпадъци, представляващи общи отпадъци от битов характер, опаковки и други. Предвижда се разделното им събиране. От пряката дейност не се формират опасни отпадъци. Няма да се извършва преработка на отпадъците. На територията на площадката не съществуват депа и стари замърсявания с отпадъци. Дейностите с отпадъците, не отговарящи на изискванията на ЗУО, подзаконовите нормативни актове и Общинската програма за управление на отпадъци, могат да доведат до отрицателни въздействия, замърсяване на съседни територии или увреждане на местообитания и местообитания на целеви видове.

Необходимите природни ресурси за реализацията на проекта ще бъдат точно заложи в техническите проекти. Те са използваните при строителството традиционни строителни материали, които ще бъдат полагани в точно определените от проектите количества и ще се закупуват от лицензирани фирми – бетон, хоросан, дървен материал...

Възможни при изграждането и експлоатацията на гребния канал са аварии, пожари, изпускане на ГСМ и др. При експлоатацията въздействията са сведени до отделяните вредните вещества във въздуха от трафика на автомобилния транспорт. Завишено ще е присъствието на хора. Общото количество и състав на емисиите, получени при изграждането и експлоатацията на обекта, не дават основание за очаквано значимо влияние върху качествата и състава на атмосферния въздух, водите и почвите в района.

Щрихираните възможни въздействия могат да доведат до временна и дълготрайна снижена стойност на качеството или дори до загуба на екологични ниши, а при дейности, неотговарящи за изискванията, заложи в българското хармонизирано екологично законодателство и до негативно въздействие върху екосистемите в района.

В таблицата сме представили категориите дейности и техните потенциални въздействия върху елементите на защитените зони:

ДЕЙНОСТ	ПОТЕНЦИАЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ
Изграждане на дублиращ гребен канал – екопарк „Марица”	възможно увреждане на местни популации от безпокойство.
	пряко унищожаване на местообитания, вследствие неправомерно навлизане на хора и техника в околни терени.
	увреждане качеството на прилежащи естествени природни местообитания, вследствие интензивна човешка дейност.
	безпокойство на животински видове в резултат от повишено човешко присъствие.
	повишена опасност от пожари.
	повишени емисии на отработени газове от МПС, които могат да предизвикат физиологични и биохимични реакции в индивидите.
	унищожаване или увреждане качеството на местообитания, в резултат от нерегламентирано изхвърляне на строителни отпадъци.
Експлоатация на дублиращ гребен канал – екопарк „Марица”	възможна промяна във видовият състав от възможна подмяна на фитоценози, вследствие промяна на ландшафта и почвените условия.
	промени в характерния ландшафт, макар и локални, със засилването на параметрите на техногенните елементи.
	безпокойство на видове в резултат от повишено човешко присъствие
	увреждане качеството на местообитания, в резултат на изхвърляне на битови отпадъци.
	снижаване параметрите на ценозите в близост до площадката
	рудерализация за околните тревни съобщества и снижаване на стойността на хранителната база.
	повишена опасност от пожари.
	безпокойство на видове от съседни територии.

Възможният най-кратък анализ на видовете въздействия включва:

➤ **Преки въздействия**

Увреждане на местообитания. Строителството е възможно да доведе до пряко въздействие върху местообитанията на видовете, заради нивото на шума и присъствието на машините при изграждането на съоръженията, които ще прогонят обитаващи в близост до площадката индивиди от района. малко вероятно, но.

Фрагментация на местообитания. Поради относително голямата мобилност на животинските видове и характерът предвидени дейности, ограничени на сравнително малка площ, прилежаща на вече урбанизирана територия, не очакваме фрагментация на техните популации.

Смъртност на индивиди. Вероятността за пряко унищожаване на индивиди от животинските видове е малка. Възможни при аварии са загуби на екземпляри от слабоподвижни видове или косвено от причинени замърсявания над прага на поносимост.

Прогонване на индивиди заради засилено човешко присъствие. Извършването на строителни дейности в района ще доведе до обезпокояване на животни, които се отдалечават от площадката и напускат близкоразположените екологични ниши. Това въздействие, макар и по-малък интензитет, ще се съхрани и в периода на експлоатация и ще бъде трайно и масирано. Възможно е да доведе до незначително стесняване на локалните ареали. По принцип обаче животинските видове бързо привикват и се адаптират до голяма степен към новите условия и се връщат в рамките на възможното до обитаемите и обичайни за тях територии.

➤ **Косвени въздействия**

Влошаване качеството на съседните местообитания заради безпокойство. Безпокойството, причинено от присъствието и дейностите на хората в района на гребния канал е най-значимото въздействие върху животинските видове след прякото унищожаване на местообитанията. Безпокойството се причинява най-вече от т.нар. шумово замърсяване – човешко присъствие в близост, шумът от движението на автомобили, строителна техника и др. При нощни тренировки интензивното осветяване на канали и алеината мрежа също са фактор, предизвикващ безпокойство.

4. ОПИСАНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, МЕСТООБИТАНИЯТА, ВИДОВЕТЕ И ЦЕЛИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО И ТЯХНОТО ОТРАЗЯВАНЕ (ОТЧИТАНЕ) ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАН, ПРОГРАМА И ПРОЕКТ/ ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Площта, предвидена за реализация на ПУП – ПППРЗ, попада в границите на две Защитени зони.

4.1. Защитена зона „РЕКА МАРИЦА“ (BG0000578)

Защитена зона „РЕКА МАРИЦА“, записана с идентификационен код BG0000578, е една от защитените зони по Директива 92/43/ЕЕС /за местообитанията/ от национална екологичната мрежа в частта ѝ за защитените зони по чл.6, ал.1, т.1 и 2 от Закона за Биологичното разнообразие. Общата ѝ площ е 14 693.10 ха.

Обхваща землищата или части от тях на 83 селища, обединени в 18 общини и 4 области:

ОБЩИНА	ЗЕМЛИЩЕ НА НАСЕЛЕНО МЯСТО
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК	
Белово	Белово, Дървите, Мененкьово
Пазарджик	Пазарджик, Величково, Говедаре, Звъничево, Мирянци, Мокрище, Огняново, Пазарджик, Синитово, Хаджиево
Септември	Септември, Бошуля, Ветрен, Виноградец, Злокучене, Карабунар, Ковачево
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	
Марица	Костиево, Маноле, Рогош, Скуtare
Пловдив	Пловдив
Първомай	Виница, Градина, Дебър, Добри дол, Караджалово, Първомай, Крушево, Любеново
Раковски	Белозем, Чалъкови
Родопи	Оризари, Цалапица, Ягодово
Садово	Катуница, Милево, Поповица, Селци, Чешнегирово
Стамболийски	Стамболийски, Ново село, Триводици
ОБЛАСТ ХАСКОВО	
Димитровград	Димитровград, Брод, Великан, Златополе, Крум, Радиено, Райново, Скобелево, Сталево, Черногорово, Ябълково
Любимец	Любимец, Георги Добрево, Йерусалимово
Свиленград	Свиленград, Генералово, Капитан Андреево, Момково, Капитан Андреево
Симеоновград	Симеоновград, Константиново, Свирково
Харманли	Харманли, Бисер, Българин, Доситеево, Преславец, Рогозиново, Шишманово
Хасково	Нова Надежда
ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА	
Братя Даскалови	Мирово
Чирпан	Зетьово, Златна ливада

Предложението за обявяване е одобрено от Националния съвет по биологично разнообразие на 21.11.2006 г. и с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (ДВ бр.21/09.03.2007 г.). Документацията е внесена в Европейската Комисия през март 2007 и е одобрена от нея. Зоната е изключително важен биокоридор, свързващ зоните в цяла Южна България, тъй като река Марица е най-голямата река на Балканския полуостров. Тя има водосборна област до устието си с площ от 53 000 км², а до държавната граница между България и Гърция — 21 084 км².

Марица е и най-пълноводната река в страната. До границата е дълга 321 км. Приема към 100 по-значителни притока, които са разположени симетрично спрямо главната река, т.е. броят на левите и десните притоци е почти еднакъв.

Зоната е предложена с оглед постигане на следните **цели**:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения, за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване, при необходимост, на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Минималната надморска височина в зоната е 37 м, максималната 386, а средната 198 м.

В защитената зона са локализирани следните местообитания, включени в Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС:

КОД	НАИМЕНОВАНИЕ	ПОКРИТИЕ /‰/	ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ	ОТН. ПЛОЩ	ПРИРОДНА С-СТ	ЦЯЛОСТНО-КА
3150	Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition	2.41	B	B	C	B
3270	Реки с кални брегове с Chenopodion rubri и Bidention p.p.	0.41	B	B	B	B
6110*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alyso-Sedion albi	0.0142	D	C		

6210*	Полуестествени сухи тревни и храсталачни съобщества върху варовик	0.19	B	C	B	B
6220*	Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас <i>Thero-Brachypodietea</i>	2.43	A	C	B	A
91AA*	Източни гори от космат дъб	1.3133	C	C	C	C
91E0*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i>	2.76	B	B	A	B
91F0	Крайречни смесени гори от <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> или <i>Fraxinus angustifolia</i> покрай големи реки (<i>Ulmion minoris</i>)	0.676	C	C	C	C
91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори	0.798	C	C	C	C
92A0	Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	1.038	B	B	B	B
92C0	Гори от <i>Platanus orientalis</i>	0.0052	D	C		
92D0	Южни крайречни галерии и храсталаци	0.0613	A	B	A	A

***- приоритетни за опазване**

Кодовете на местообитанията са представени по Интерпретационния наръчник за хабитатите в Европейския съюз – EUR15 - версия 2, приет от Комисията за хабитатите на 4 октомври 1999 г.

При описанието на всички хабитати от Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС, които се срещат в обекта са ползвани:

✓ Код – четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на типовете хабитати в Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

✓ Приоритетност – приоритетност на хабитата съгласно Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

✓ Име – Българско име на хабитати съгласно Приложение I на Закона за биологичното разнообразие.

✓ % Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

✓ Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е “типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А - отлична представителност, В – добра представителност, С - значима представителност, D - незначително наличие.

✓ Относителна площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

✓ Природна стойност – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Този критерий включва три под-критерия: i) степен на опазване на структурата; ii) степен на опазване на функциите; iii) възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране:

- А: отлично опазване;
- В: добро опазване;
- С: средно или слабо опазване.

✓ Цялостна оценка. - Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат.

Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А: отлична стойност, В: добра стойност, С: значима стойност

Предмет на опазване са и няколко вида безгръбначни, риби, земноводни, влечуги и бозайници с висок природозащитен и консервационен статус:

ВИД	SPECIES	Мест на попул.	Миграционна популация			Оценка			
			Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. оценка
БЕЗГРЪБНАЧНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
обикновен паракалоптенус	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	P				C	B	C	A
ручеев рак	<i>Austropotamobius torrentium</i>	C				C	C	C	C
бисерна мида	<i>Unio crassus</i>	R				C	A	C	A
обикновен сечко	<i>Cerambyx cerdo</i>	R				C	C	C	B
бръмбар рогач	<i>Lucanus cervus</i>	R				C	C	C	B
буков сечко	<i>Morimus funereus</i>	R				C	C	C	B
алпийска розалиа	<i>Rosalia alpina</i>	R				C	B	C	C
лицена	<i>Lycaena dispar</i>	R				C	A	B	A
торбогнезднаца	<i>Eriogaster catax</i>	V				C	B	A	B

ВИД	SPECIES	Мест на попу л.	Миграционна популация			Оценка			
			Раз мн.	Зим ув.	Пре мин.	Поп ул.	Опа зе	Изо лир	Цял. оценка
офигомфус	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	R				A	A	B	A
ценагрион	<i>Coenagrion ornatum</i>	R				C	A	B	A
	<i>Vertigo angustior</i>	R				C	C	B	A
	<i>Vertigo moulinsiana</i>	R				C	C	B	A
	<i>Probaticus subrugosus</i>	R				A	B	B	A
	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	R				C	B	B	B
РИБИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
маришка мрена	<i>Barbus plebejus</i>	C				B	B	C	B
распер	<i>Aspius aspius</i>	R				C	B	A	A
горчивка	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C				B	A	C	A
ЗЕМНОВОДНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
жълтокоремна бумка	<i>Bombina variegata</i>	C				D			
червенкоремна бумка	<i>Bombina bombina</i>	P				B	A	C	A
голям гребенест тритон	<i>Triturus karelinii</i>	P				C	A	C	B
ВЛЕЧУГИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
шипоопаш. костенурка	<i>Testudo hermanni</i>	P				D			
шипобедр. костенурка	<i>Testudo graeca</i>	P				D			
обикновена блатна костенурка	<i>Emys orbicularis</i>	C				B	A	C	A
южна блатна костенурка	<i>Mauremys caspica</i>	R				C	A	B	A
ивичест смок	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	P				C	A	C	B
БОЗАЙНИЦИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
средиземн. подковонос	<i>Rhinolophus blasii</i>	P				D			
южен подковонос	<i>Rhinolophus euryale</i>	P				D			
широкоух	<i>Barbastella</i>	P				D			

ВИД	SPECIES	Мест на попул.	Миграционна популация			Оценка			
			Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. оценка
прилеп	<i>barbastellus</i>								
дългопръст нощник	<i>Myotis capaccinii</i>	P				C	B	C	C
дългоух нощник	<i>Myotis bechsteini</i>	P				D			
*европейски вълк	<i>Canis lupus</i>	P				D			
видра	<i>Lutra lutra</i>	40-45i				C	A	C	A
лалугер	<i>Spermophilus citellus</i>	C				C	B	C	A
мишевиден сънливец	<i>Myomimus roachi</i>	V				C	B	C	C
добр. хомяк	<i>Mesocricetus newtoni</i>	V				D			
пъстър пор	<i>Vormela peregusna</i>	P				D			

Легенда:

- **SPECIES** - наименование на видовете на латински съгласно Приложение II към Директива 92/43/ЕЕС и Директива 79/409/ЕЕС.

- **Вид** – наименование съгласно Закона за биологичното разнообразие и други източници. Тъй като редица животински видове и по-специално, много видове птици мигрират, обектът може да е от значение за различни аспекти от цикъла на живота на тези видове. Използвана е следната класификация:

- **Местна популация** - популации от местни видове, могат да бъдат намерени в обекта целогодишно.

- **Миграционна попул.** - миграционна популация от:

- **Размн.** - размножаващи се видове, използват обекта за гнездене и отглеждане на малките.

- **Зимув.** - зимуващи видове, използват обекта през зимата.

- **Премин.** - преминаващи видове, използват обекта по време на мигриране или за сменяне на перата/козината извън местата за размножаване.

- **Числеността** на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (p) или индивиди (i). За

някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (т) или (т). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (С), рядък (Я) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (Р).

- **Популация** - размер и плътност на популацията на вида, който се среща в обекта, съотнесени с популациите на цялата територия на страната. Този критерий се използва за оценяване на относителния размер или плътност на популацията в обекта, в сравнение с тези на националната популация. Използван е следния модел за приблизителна оценка:

А) $100\% \geq p > 15\%$; В) $15\% \geq p > 2\%$; С) $2\% > p > 0\%$.

Във всички случаи, когато дадена популация се среща в обекта в незначителна степен, тя трябва да бъде посочена в четвърта категория - D) незначителна популация.

- **Опазване** - степен на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за дадения вид и възможности за възстановяване. За класифициране на този критерий е използвана "най-добра експертна преценка":

А) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване);

В) добро опазване (добре запазени елементи, независимо от оценката на възможностите за възстановяване и елементи в средно или частично деградирало състояние и лесно възстановяване);

С) средно или слабо опазване (всички други комбинации).

- **Изол.** - степен на изолираност на популацията, намираща се на обекта, съотнесена с естествената степен за вида. Използвана с следната класификация: А) (почти) изолирана популация; В) не изолирана популация, но на границата на района на разпространение; С) не изолирана популация в широк обхват на разпространение.

- **Цял.Оц.** - цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения вид.

Използвана е "най-добра експертна преценка", съгласно следната класификационна система: А) отлична стойност; В) добра стойност; С) значима стойност.

Растения и птици не са включени в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица”.

Установени са или са вероятни много други растителни и животински видове,

повечето от които включени в приложенията на ЗБР:

- **растения** - бяла водна лилия (*Nymphaea alba*);
- **безгръбначни** – лилава апатура (*Apatura ilia*), южна лилава апатура (*Apatura metis*), ирисова апатура (*Apatura iris*), *Glaucopsyche alexis*, *Parnassius Mnemosyne*, *Thymelicus action*, *Scolitantides orion*, *Pseudophilotes vicrama*, *Pieris ergane*, *Zerynthia polyxena*, *Nymphalis xanthomelas*, *Brenthis hecate*, *Callimenes macrogaster*, *Melitaea trivia*
 - **риби** – маришки морунаш (*Vimba melanops*), речен костур (*Perca fluviatilis*), сом (*Silurus glanis*), обикновена кротушка (*Gobio gobio*), европейска речна змиорка (*Anguilla anguilla*),
 - **земноводни** – дървесница (*Hyla arborea*), горска дългокрака жаба (*Rana dalmatina*), зелена крастава жаба (*Bufo viridis*) и сирийска чесновница (*Pelobates syriacus*).
 - **влечуги** – сива водна змия (*Natrix tessellate*), ивичест гуцер (*Lacerta trilineata*), тънък стрелец (*Coluber najadum*), смок-стрелец (синурник) (*Coluber caspius*), зелен гуцер (*Lacerta viridis*), степен гуцер (*Podarcis muralis*), кримски гуцер (*Podarcis taurica*), смок мишкар (*Elaphe longissima*), змия червейница (*Typhlops vermicularis*), късокрак гуцер (*Ablepharus kitaibelii*), пепелянка (*Vipera ammodytes*);
 - **птици** - южен славей (*Luscinia megarhynchos*), лиска (*Fulica atra*), сива чапла (*Ardea cinerea*), крещалец (*Rallus aquaticus*), червеногръдка (*Erithacus rubecul*), обикновен пчелояд (*Merops apiaster*), син синигер (*Parus caeruleus*), орко (*Falco subbuteo*), зеленоножка (*Gallinula chloropus*), обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), полска чучулига (*Alauda arvensis*), селска лястовица (*Hirundo rustica*), речна чайка (*Larus ridibundus*), голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), кос (*Turdus merula*), брегова лястовица (*Riparia riparia*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*);
 - **бозайници** - малка белозъбка (*Crocidura suaveolens*), сив хомяк (*Cricetulus migratorius*), голяма /белокоремна/ белозъбка (*Crocidura leucodon*), лешников сънливец (*Muscardinus avellanarius*), етруска земеровка (*Suncus etruscus*), кафяво прилепче (*Pipistrellus pipistrellus*), ръждив /обикновен/ вечерник (*Nyctalus noctula*), малка водна земеровка (*Neomys anomalus*), белка (*Martes foina*), невестулка (*Mustela nivalis*), горски сънливец (*Dryomys nitedula*), лешников сънливец (*Muscardinus avellanarius*), оризищна мишка (*Micromys minutus*), дива котка (*Felis silvestris*), белозъбо сляпо куче

(*Nannospalax leucodon*), източноевропейски /белогръд/ таралеж (*Erinaceus concolor*), язовец (*Meles meles*), обикновен /голям/ сънливец (*Glis glis*).

Зоната е с добри показатели по отношение баланса на територията по вид и собственост, определящи възможността за оптимално управление и устойчиво ползване:

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА ПО ВИД НА СОБСТВЕНОСТТА	Площ(дка)
Частна	19,188.86
Стопанисвано от общината	7,783.49
Съсобственост	1,541.71
Обществени организации	4,248.77
Общинска частна	15,589.80
Общинска публична	3,689.04
Държавна частна	50,038.06
Държавна публична	30,811.96
Религиозна	91.85

БАЛАНС ПО ВИД НА ТЕРИТОРИЯТА	Площ (дка)
Водни течения и водни площи	51,883.18
За нуждите на селското стопанство	53,221.28
Добив на полезни изкопаеми	87.74
Населени места	1,873.20
За нуждите на горското стопанство	25,310.91
За нуждите на транспорта	607.28

БАЛАНС ПО КЛАСОВЕ ЗЕМНО ПОКРИТИЕ	Покритие (%)
Водни площи във вътрешността	3
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност	1
Сухи тревни съобщества, степи	80
Храстови съобщества	16

Горите заемат 17 % от поречието - 8 470 км², или 40% от цялата водосборна област. Характерна особеност за процентната залесеност, отнесена последователно към отделните хидрометрични станции на главната река е, че отначало в горното течение тя много бързо нараства (от 4,2 % при хидрометричната станция кота 1900 на 75,7% при хидрометричната станция гара Белово), след това между станция гара

Белово и Пловдив намалява на 55 %, като в целия интервал запазва същия процент и от Пловдив надолу до границата постепенно намалява и стига до 40%.

Територията на **33 „Река Марица“** се припокрива на 3.16% с 5 защитени местности, обявени или приведени в съответствие със Закона за защитените територии:

Защитена местност „Лозенски път“	+ 0.41
Защитена местност „ Шарения остров“	+ 0.09
Защитена местност „Златно поле“	+ 1.32
Защитена местност „Долната ова“	+ 0.34
Защитена местност „ Мъртвицата“	+ 1.00

Зоната кореспондира с няколко други по европейската програма Натура 2000:

ДИРЕКТИВА 92/43/ЕЕС		ДИРЕКТИВА 79/409/ЕЕС	
Код	Зона	Код	Зона
BG0000434	Банска река Е	BG0002103	Злато поле J
BG0000254	Бесапарски възвишения К	BG0002057	Бесапарски ридове J
BG0000287	Меричлерска река Е	BG0002087	Марица - Пловдив J
BG0000424	Река Вьча_Тракия К	BG0002081	Марица - Първомай J
BG0000435	Река Каяклийка К	BG0002020	Радинчево J
BG0000426	Река Луда Яна К	BG0002069	Рибарници Звъничево J
BG0000442	Река Мартинка Е	BG0002021	Сакар
BG0000436	Река Мечка К		
BG0000444	Река Пясъчник К		
BG0000425	Река Съзлийка К		
BG0000194	Река Чая Е		
BG0000212	Сакар		

Площта на защитената зона частично се припокрива на две места с тази по програмата **КОРИНЕ БИОТОПИ**:

Код	Име	%
F00004700	Маришки острови *	8.95
F00014000	Река Марица	5.66

4.2. Защитена зона „МАРИЦА-ПЛОВДИВ” (BG0002087)

Защитена зона „МАРИЦА-ПЛОВДИВ” е записана с идентификационен код BG0002087 и с площ 11088.113 ха. Тя е част от национална екологичната мрежа в частта ѝ за защитените зони по чл.6, ал.1, т.3 и 4 от Закона за Биологичното разнообразие, изградени по европейската програма Натура 2000 в частта ѝ за опазване на птиците от Директива 79/409/ЕЕС). Включва землищата или част от тях на 5 селища от 4 общини в рамките на Пловдивска и Пазарджишка област:

ОБЩИНА	ЗЕМЛИЩЕ	ЕКАТТЕ
ОБЛАСТ ПЛОВДИВСКА		
Марица	Костиево	38950
Родопи	Оризари	53833
Родопи	Цалапица	78029
Стамболийски	Стамболийски	51980
Пловдив	Северен	
Пловдив	Западен	73866
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИШКА		
Пазарджик	Говедаре	15271

Според вносителите на предложението за обявяване на зоната тя обхваща коритото на река Марица от Говедаре и Стамболийски, до гребния канал в Пловдив, заедно с крайречната дървесна и храстова растителност, предимно върби (*Salix spp.*), елша (*Alnus spp.*) и тополи (*Populus spp.*). Представлява важно местообитание за редица водоплаващи и водолюбиви птици. Островите и пясъчните коси в реката, както и дървесната и храстова растителност по бреговете ѝ са най-важното място по поречието на река Марица за нощувка на световно застрашения вид малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*). Тук се намира най-голямата нощувка на вида по поречието на Марица и за цялата Тракийска низина. Птиците пренощуват тук, а през деня се хранят във водоемите по поречието на реката и в низината. По време на зимуване в рамките на мястото се концентрира и речната чайка (*Larus ridibundus*). Най-сериозните заплахи за мястото са свързани основно с управлението на водите, добива на пясък и чакъл, както и горско-стопанските дейности. Изсичането на дървесната и храстовата растителност по бреговете на Марица и залесяването с неприсъщи за района видове, както и увеличаване на добива на пясък и чакъл води до влошаване и унищожаване на местообитанията, важни за почивка на птиците, особено на малкия корморан.

Тези дейности, заедно с незаконните сечи, предизвикват ерозия на речните брегове. В резултат на добива на пясък и чакъл някои от естествените острови по река Марица са напълно унищожени. Дейностите, свързани с отдых и туризъм в съседните територии, са доста интензивни и проектите за разширяването им ще нанесат щети на значителни части от мястото. На много места и особено покрай пътищата съществуват незаконни сметища. Поради лесния достъп до територията се наблюдава значително безпокойство на птиците, причинено от незаконния лов на защитени видове, незаконен лов с мрежи, както и на умишлено пряко безпокойство на малкия кormоран при местата му за нощуване.

Зоната е обявена на основание чл.12, ал.6 във връзка с чл.6, ал.1 т. 3 и т.4 от ЗБР и Решение №122/2007 г. на МС със Заповед № РД-836/17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите.

Предмет на опазване са следните видове птици:

ВИД	SPECIES	Мес тна попу лац.	Миграционна популация			Оценка			
			Раз мн.	Зиму в.	Пре мин	По пул	Оп азе	Изоли р	Цял. оценка
Видове по чл. 6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие:									
поен лебед	<i>Cygnus cygnus</i>			7i		C	B	C	C
черен щъркел	<i>Ciconia nigra</i>)			1 i/0 - 1 i		D			
голяма бяла чапла	<i>Egretta alba</i>			3i		C	B	C	C
малък кormоран	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>			2034- 4480 i	117 3 - 296 5i	A	A	C	A
земеродно рибарче	<i>Alcedo atthis</i>	10р				B	A	C	B
Видове по чл. 6, ал.1, т.4 от Закона за биологичното разнообразие:									
малък гмурец	<i>Tachybaptus ruficollis</i>			70i		C	A	C	C
голям кormоран	<i>Phalacrocorax carbo</i>			575i/ 50i 1100i		B	A	C	B
сива чапла	<i>Ardea cinerea</i>			7i 20i		D			
ням лебед	<i>Cygnus olor</i>			5i		D			
лятно бърне	<i>Anas querquedula</i>			20i		D			
зеленоглав	<i>Anas</i>	7р/5џ			5i	D			

ВИД	SPECIES	Местна популац.	Миграционна популация			Оценка			
			Размн.	Зимув.	Премин	Попул	Опазе	Изолир	Цял. оценка
а патица	<i>platyrhynchos</i>	9p							
голям ястреб	<i>Accipiter gentilis</i>			2i		D			
малък ястреб	<i>Accipiter nisus</i>				3i	D			
обикновен мишелов	<i>Buteo buteo</i>				5i	D			
черношипа ветрушка	<i>Falco tinnunculus</i>				3i	D			
речна чайка	<i>Larus ridibundus</i>			5000-7000 i		A	A	C	A
калугерица	<i>Vanellus vanellus</i>			0-1i		D			

В таблицата представеният статус на видовете птици е по стандартният формуляр /www.natura2000bg.org/:/

Местна популация - популации от местни видове, могат да бъдат намерени в обекта целогодишно.

Миграционна популация - миграционна популация от:

Размн. - размножаващи се видове, използват обекта за гнездене и отглеждане на малките. Зимув. - зимуващи видове, използват обекта през зимата.

Премин. - преминаващи видове, използват обекта по време на мигриране или за сменяне на перата/козината извън местата за размножаване.

Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията.

Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (p) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (т) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (C), рядък (R) или много рядък (У). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

Попул. - размер и плътност на популацията на вида, който се среща в обекта, съотнесени с популациите на цялата територия на страната. Този критерий се използва за оценяване на относителния размер или плътност на популацията в обекта, в сравнение с тези на националната популация. Използван е следния модел за приблизителна оценка: A) $100\% \geq P > 15\%$; B) $15\% \geq P > 2\%$; C) $2\% \geq P > 0\%$. Във всички

случаи, когато дадена популация се среща в обекта в незначителна степен, тя трябва да бъде посочена в четвърта категория - D) незначителна популация.

Опазв. - степен на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за дадения вид и възможности за възстановяване. За класифициране на този критерий е използвана "най-добра експертна преценка": А) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване); В) добро опазване (добре запазени елементи, независимо от оценката на възможностите за възстановяване и елементи в средно или частично деградирало състояние и лесно възстановяване); С) средно или слабо опазване (всички други комбинации).

Изол. - степен на изолираност на популацията, намираща се на обекта, съотнесена с естествената степен за вида. Използвана е следната класификация: А) (почти) изолирана популация; В) не изолирана популация, но на границата на района на разпространение; С) не изолирана популация в широк обхват на разпространение.

Цял.Оц. - цялостна оценка на стойноста на обекта за опазването на дадения вид. Използвана е "най-добра експертна преценка", съгласно следната класификационна система: А) отлична стойност; В) добра стойност; С) значима стойност.

Защитената зона се обявява с цел:

- Опазване и поддържане местообитанията на видовете птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване местообитанията на видовете птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

В границите на защитената зона се забранява:

- паленето на тръстикатовите масиви и крайбрежната растителност;
- използването на пестициди и минерални торове в ливади и пасища;
- намаляване площта на крайречните гори от местни дървесни видове.

Мимималната надморска височина е 163 м, средната 174 м, а максималната 193 м.

Общата характеристика на Защитена зона „МАРИЦА – ПЛОВДИВ” по различни критерии е следната:

КЛАСОВЕ ЗЕМНО ПОКРИТИЕ	% Покритие
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	31
Друга орна земя	8
Други земи	8
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	18

Изкуствени горски монокултури	3
Сухи тревни съобщества, степи	13
Тресавища, блата, мочурища	1
Храстови съобщества	3
Широколистни листопадни гори	13
	100

ВИДОВЕ СОБСТВЕНОСТ	%
Държавна	46
Общинска	30
Частна	24

Зоната кореспондира с няколко други по европейската програма Натура 2000:

ДИРЕКТИВА 92/43/ЕЕС		ДИРЕКТИВА 79/409/ЕЕС	
Код	Зона	Код	Зона
BG0000424	Река Въча_Тракия К	-	-
BG0000578	Река Марица К		

Зоната включва територията на Защитена местност „Нощувка на малък корморан” /7.34 % от площта ѝ/, обявена със Заповед No.РД-644 от 05.09.2006 на МОСВ на площ от 82.10 ха в землищата на селата Костиево, община Марица и Оризари, община Родопи, област Пловдив и гр.Пловдив с цел опазване местообитание, място за почивка и струпване по време на миграция на малък корморан (*Phalacrocorax pugnatus*).

Режимът на защитената територия въвежда следните забрани:

1. Забранява се изсичане и опожаряване на дървета;
2. Забранява се добив на пясък и други инертни материали, с изключение на добив съгласно издадените до влизането на тази заповед в сила разрешителни от Басейнова дирекция за управление на водите - Източнобеломорски район, Пловдив;
3. Забранява се ловуване;
4. Забранява се строителство, с изключение на хидротехнически съоръжения за осигуряване проводимостта на реката, както и ремонт и поддръжка на съществуващата инфраструктура.

Характеристиката на зоните е представена по данните от стандартния Натура 2000 формуляр (<http://natura2000.moew.government.bg>).

5. ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА ВЕРОЯТНОСТТА И СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПЛАН, ПРОГРАМА И ПРОЕКТ/ ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ.

За изясняване на въздействието на инвестиционното предложение върху Защитени зони „Река Марица“ (BG0000578) и „Марица-Пловдив“ (BG0002087), ще дадем кратка принципна характеристика и описание на биологичното разнообразие в района.

Той попада в Среднобългарския биогеографски район, подрайон Горнотракийска низина /Груев, Кузманов, 1994/, характеризиращ се с предимно равнинен характер, интензивно земеделие и значителна урбанизация.

Подрайонът до голяма степен се припокрива с Горнотракийски биогеографски район от Балканската биогеографска провинция по Асенов /2006/.

Биогеографски райони и подрайони (по Груев, 1988).

T – граница на район; 2 – граница на подрайон.

I – Южнобългарски район; II – Струмоко-Местенски подрайон; I2 – Източнородопски подрайон; I3 – Долномаричко-Долностранджански подрайон; I4 – Странджански подрайон; II – Среднобългарски район; II1 – подрайон на Горнотракийската низина; II2 – подрайон на Тунджанската калниста низина; II3 – Източнотракийски подрайон; II4 – Горнотракийски подрайон;

III – Севернобългарски район; III1 – Дунавски подрайон; III2 – Лудогорски подрайон; III3 – Добруджански подрайон; III4 – Предбалкански подрайон; III5 – Софийско-Родопски подрайон; IV – Черноморски район; V – Плевненски район; V1 – Старопланински подрайон; V2 – Рило-Родопски подрайон; V3 – Витоско-Итминански подрайон; V4 – Крайщенско-Коневски подрайон; V5 – Западнобългарски граничен планински подрайон; V6 – подрайон на Славянка.

Биогеографското райониране се различава незначително от физико-географското, но при всички случаи предопределя до голяма степен бедно по състав и обилие биологично разнообразие, съхранено основно по склоновете на предпланинските възвишения и местата с екотонен ефект – равнинни гори и реки, какъвто е и разглеждания случай.

Почвите са предимно канелени горски, чернозем-смолници, алувиално-делувиални, хумусно-карбонатни и антропогенни.

Средиземноморското влияние навлиза по долината на река Марица. Равнинният район е характерен с разпръснати малки комплекси гори сред работните земи. Характерните горски съобщества са сравнително малко и са съставени от цер (*Quercus ceris*), благун (*Quercus frainetto*) и келяв габър (*Carpinus orientalis*). Срещат се вторични съобщества от драка (*Paliurus spina-christi*), хрищел /хростовиден смин/ (*Jasminum fruticans*) и други преходносредиземноморски видове. На места растат мезофитни гори от дръжкоцветен дъб (*Quercus pedunculiflora*), полски бряст (*Ulmus minor*), виргилиев дъб (*Quercus virgiliana*) и полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), както и халофитни формации /Тракийска горскорастителна област/.

От южноексинските видове са характерни навлезлите от към Черноморския басейн битински синчец (*Scilla bythynica*), форскалева какула (*Salvia forskahlei*), златно секирче (*Lathyrus*), кримско зарасличе (*Symphytum tauricum*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*).

От азиатските форми можем да споменем ресничест гарвански лук (*Ornithogalum fimbriatum*), скрипка (*Smilax excelsa*), теснолистно клинавче (*Astragalus angustifolius*), паче гнездо (*Alkanna tinctori*), прангос (*Prangos ferulacea*), прав звездан (*Lotus strictus*) и др. Ендемитите в подрайона са представени от няколко вида, най-известни от които са блестящото (*Tulipa splendens*) и златисто лале (*Tulipa aureolina*), гръцката ведрица (*Fritillaria graeca*) и черноморската ведрица (*Fritillaria pontica*).

Фауната е богата на южни топлолюбиви видове. Безгръбначните са представени от множество субмедитерански и източносредиземноморски, както и предноазиатски видове. Гръбначните включват комплекс от европейски, евросибирски и холопалеарктични видове. Наред с тях, са разпространени и много топлолюбиви средиземноморски, преходно-средиземноморски, предноазиатски и степни форми. Характерни за подрайона са големият брой топлолюбиви и широко разпространени в Южна България земноводни, влечуги, птици и обитаващи откритите низини, ровеци и други бозайници.

Между тях е гюнтеровата полевка (*Microtus guentheri*). Единственият ендемит от гръбначните животни е маришката бабушка (*Rutilus rutilus mariza*). Поречието на река Марица, има особено консервационно значение поради наличието на, макар и малки, остатъци от заливни гори. То получава допълнителен консервационен бонус от биогеографското разположение на територията. Средното и долно течение на басейна на Марица е една от малкото територии в цяла Палеарктика, съхраняваща биота повлияна от три биогеографски субрегиона – континентален, средиземноморски и иранотурански (прикаспийски).

Поречието на река Марица е важен биокоридор, свързващ екосистемите и биоценозите във водосбор, обхващащ почти 1/5 от площта на страната.

5.1. ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ВЪРХУ ТИПОВЕТЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕТЕ - ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ.

5.1.1. Въздействие върху растителната покривка и типове природни местообитания в защитена зона „РЕКА МАРИЦА“ (BG0000578).

Растения не са включени в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“.

С оглед изясняване настоящия състав и състояние на фитоценозите и евентуалното наличие на подлежащи на опазване местообитания, включени в Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС, респективно в предмета на опазване на Защитена зона „Река Марица“ е извършена теренна инвентаризация на наличната дървесна, храстова и тревна растителност в обхвата на инвестиционното предложение. Община Пловдив е възложила и е изготвена Фитосанитарна експертиза на съществуващата дървесна растителност, приложена към настоящия доклад и опорен план в М 1:2000 на съществуващата дървесна растителност.

До средата на миналия век, изследваната територия е била част от богата на видове заливна гора. След процеса на андигиране на реката, са преустановени периодичните и характерни разливи, което променя коренно хидроложкия режим и предизвиква силна деградация на съществуващата екосистема.

Силно деструктивно действат и други фактори като неекологосъобразното изземване на инертни материали, което предизвиква снижаване на водното ниво от 0,5 до 0,8 м. Като резултат на предизвиканите сукцесионни процеси е променен коренно естествения видо състав на горското съобщество.

Според НПО като резултат повече от 60% от естествения видо състав на горското съобщество е унищожен и заместен от инвазивни видове. Еталонните съобщества по река Марица са изключително богати на видо състав. Според проучване на Зелени Балкани и Института по гората при БАН, едно подобно съобщество трябва да има не по-малко от 55 дървесни и храстови вида. На територията на проекта са оцелели едва 5 вида – бяла топола, глог, бяла върба и обикновен бряст и отделни дървета от елша в поречието на река Първенецка. Повече от 75% от територията е заета от самонастанили се интродуценти - хибридни тополи, бяла акация, бяла черница, аелантос, гледичия и други. Малкото оцелели екземпляри от естествени за миналото видове са в лошо състояние с висок процент на съхнене. В този си вид горското местообитание е почти загубило своята консервационна стойност. Ландшафтната (паркова) му стойност също е ниска поради големия процент съхнене и многобройните групи от издънкови интродуценти.

След така описаният характер на терена можем да представим в таксономичен ред следния състав на висшата тревиста растителност в изследваната територия, установен от нас след теренни проучвания:

СЕМЕЙСТВО / FAMILY	ВИД	SPECIES	ЗАЩИТЕН СТАТУС
ДЪРВЕСНА И ХРАСТОВА РАСТИТЕЛНОСТ			
Хвощови / Equisetaceae	голям хвощ	<i>Equisetum telmateia</i>	-
Борови / Pinaceae	обикновен смърч	<i>Picea abies</i>	-
	черен бор	<i>Pinus nigra</i>	-
	бял бор	<i>Pinus sylvestris</i>	-
	хималайски кедър	<i>Cedrus deodara</i>	-
	дугласка	<i>Pseudotsuga douglasii</i>	-
Брястови / Ulmaceae	южна копривка	<i>Celtis australis</i>	-
	бряст	<i>Ulmus campestris</i>	-
	бряст	<i>Ulmus montana</i>	-
	планински бряст	<i>Ulmus glabra</i>	-
Черничеви / Moraceae	бяла черница	<i>Morus alba</i>	-
Букови / Fagaceae	обикновен /летен/ дъб	<i>Quercus robur</i>	-
	червен американски дъб	<i>Quercus borealis var. maxima</i>	-
Орехови/Juglandaceae	орех	<i>Juglans regia</i>	-

СЕМЕЙСТВО / FAMILY	ВИД	SPECIES	ЗАЩИТЕН СТАТУС
Ракитовицови / Tamaricaceae	четири тичинкова раkitовица	<i>Tamarix tetrandra</i>	-
Върбови / Salicaceae	евроамериканска хибридна топола	<i>Populus euroamericana</i>	-
	бяла топола	<i>Populus alba</i>	-
	сива топола	<i>Populus canescens</i>	-
Слезови / Malvaceae	сребролистна липа	<i>Tilia tomentosa</i>	-
	дървовидна ружа	<i>Hibiscus syriacus</i>	-
Розоцветни / Rosaceae	къпина	<i>Rubus caesius</i>	-
	джанка	<i>Prunus cerasifera</i>	-
	спирея	<i>Spiraea aquilegifolia</i> var. <i>vanhouttei</i>	-
	червен глог	<i>Crataegus monogina</i>	-
Пеперудоцветни / Papilionaceae	японска софора	<i>Sopora japonica</i>	-
Симарубови /Simaroubaceae	айлант	<i>Ailanthus altissima</i>	-
Сапиндови / Sapindaceae	ясенолистният явор	<i>Acer negundo</i>	-
	китайски мехурник	<i>Koelreuteria paniculata</i>	-
Конскокестенови/ Hippocastanaceae	конски кестен	<i>Aesculus hippocastanum</i>	-
Чашкодрянови / Celastraceae	европейски чашкодрян	<i>Euonymus europaeus</i>	-
Маслинови/ Oleaceae		<i>Fraxinus oxyphilla</i>	-
	американски ясен	<i>Fraxinus americana</i>	-
	планински ясен	<i>Fraxinus excelsior</i>	-
	форзиция	<i>Forsythia suspense</i>	-
	обикновено птиче грозде	<i>Ligustrum vulgare</i>	-
Бъзови /Caprifoliaceae	миризлив нокът	<i>Lonicera fragrantissima</i>	-
	филадельфус	<i>Philadelphus coronarius</i>	-
Мешковицови / Adoxaceae	черен бъз	<i>Sambucus nigra</i>	-
Бигнониеви/ bignoniaceae	каталпа	<i>Catalpa bignonioides</i>	-
Paulowniaceae	пауловния	<i>Paulownia imperialis</i>	-
ТРЕВНА РАСТИТЕЛНОСТ			
Лукови / Alliaceae	левурда	<i>Allium ursinum</i>	-
	тъмнопурпурен лук	<i>Allium atropurpureum</i>	-
	кръгъл лук	<i>Allium rotundum</i>	-
Щирови / Amaranthaceae	бял щир	<i>Amaranthus albus</i>	-
	светъл щир	<i>Amaranthus lividus</i>	-
Сенникоцветни/ Ariaceae	седмолист	<i>Aegopodium podagraria</i>	-
	отровен азмацук	<i>Anthriscus caucalis</i>	-
	див кервиз	<i>Anthriscus cerefolium</i>	-
	колендро	<i>Bifora radians</i>	-
	жълта урока	<i>Bupleurum flavum</i>	-

СЕМЕЙСТВО / FAMILY	ВИД	SPECIES	ЗАЩИТЕН СТАТУС	
Сенникоцветни / <i>Apiaceae</i>	бабинец	<i>Caucalis platycarpus</i>	-	
	замайващ бандарак	<i>Chaerophyllum temulentum</i>	-	
	бучиниш	<i>Conium maculatum</i>	-	
	голям морков	<i>Daucus maximus</i>	-	
	космат опопанакс	<i>Opopanax hispidum</i>	-	
	едроцветно срамливче	<i>Orlaya grandiflora</i>	-	
	елзаска самодивска трева	<i>Peucedanum alsaticum</i>	-	
	южно чапличе -	<i>Scandix australis</i>	-	
	полски горилист	<i>Torilis arvensis</i>	-	
Зимзеленови / <i>Arosynaceae</i>	тревист зимзелен	<i>Vinca herbacea</i>	-	
Змиярникови / <i>Araceae</i>	удължен змиярник	<i>Arum elongatum</i>	-	
Вълчиябълкови / <i>Aristolochiaceae</i>	поветова вълча ябълка	<i>Aristolochia clematitis</i>	-	
Зайчесянкови / <i>Asparagaceae</i>	тънколистна зайча сянка	<i>Asparagus tenoifolius</i>	-	
	лечебна зайча сянка	<i>Asparagus officinalis</i>	-	
Сложноцветни / <i>Asteraceae</i>	обикновен бял равнец	<i>Achillea millefolium</i>	-	
	смадливо подрумче	<i>Anthemis cotula</i>	-	
	багрилно подрумче	<i>Anthemis tinctoria</i>	-	
	полско подрумче	<i>Anthemis arvensis</i>	-	
	малък репей	<i>Arctium minus</i>	-	
	обикновен репей	<i>Arctium lappa</i>	-	
	едногодишен пелин	<i>Artemisia annua</i>	-	
	див пелин	<i>Artemisia vulgaris</i>	-	
	обикновена паричка	<i>Bellis perennis</i>	-	
	наведен бутрак	<i>Bidens cernua</i>	-	
	тракийски магарешки бодил	<i>Carduus thracicus</i>	-	
	наведен магарешки бодил	<i>Carduus nutans</i>	-	
	бодлива метличина	<i>Centaurea solstitialis</i>	-	
	лятна метличина	<i>Centaurea calcitrapa</i>	-	
	тракийска метличина	<i>Centaurea tracicca</i>	-	
	дъвка	<i>Chondrilla juncea</i>	-	
	обикновена синя жлъчка	<i>Cichorium ntybus</i>	-	
	езичеста паламида	<i>Cirsium ligulare</i>	-	
	обикновена паламида	<i>Cirsium arvense</i>	-	
	кучешка паламида	<i>Cirsium canum</i>	-	
	канадска коница	<i>Erygeron canadensis</i>	-	
	променлива дрипавка	<i>Crepis comutata</i>	-	
	красива дрипавка	<i>Crepis pulchra</i>	-	
		двугодишна дрипавка	<i>Crepis biennis</i>	-
		тракийски челядник	<i>Echinops thracicus</i>	-
руски челядник		<i>Echinops rhutenians</i>	-	
хопеанова рунянка		<i>Hieracium hoppeanum</i>	-	
разклонена рунянка		<i>Hieracium cymosum</i>	-	
сенноковидна рунянка		<i>Hieracium umbelatum</i>	-	

СЕМЕЙСТВО / FAMILY	ВИД	SPECIES	ЗАЩИТЕН СТАТУС
Сложноцветни / Asteraceae	космат оман	<i>Inula hirba</i>	-
	компадна салата	<i>Lactuca serriola</i>	-
	обикновен сгърбун	<i>Lapsana communis</i>	-
	малка логфия	<i>Logfia minima</i>	-
	тънколистна дива лайка	<i>Matricaria trichophylla</i>	-
	мек кокеш	<i>Scorzonera mollis</i>	-
	якобов спорез	<i>Senecio jakobaea</i>	-
	пролетен спорез	<i>Senecio vernalis</i>	-
	полски спорез	<i>Sonchus arvensis</i>	-
	полски кострец	<i>Sonchus asper</i>	-
	обикновена вратига	<i>Tanacetum vulgare</i>	-
	лечебно глухарче	<i>Taraxacum officinale</i>	-
	съмнителна козя брада	<i>Tragopogon dubius</i>	-
	полска козя брада	<i>Tragopogon pratensis</i>	-
	рогачица	<i>Xanthium strumarium</i>	-
	италианска рогачица	<i>Xanthium italicum</i>	-
цилиндрично безсмъртниче	<i>Xeranthemum cylinaricum</i>	-	
Грапаволистни / Boraginaceae	високо паче гнездо	<i>Anchusa procera</i>	-
	италианско паче гнездо	<i>Anchusa italic</i>	-
	пълзящ острец	<i>Asperugo procumbens</i>	-
	лечебна наумка	<i>Cynoglossum officinalis</i>	-
	обикновено усойниче	<i>Echium vulgare</i>	-
	европейска подсунка	<i>Heliotropium europaeum</i>	-
	полско птиче просо	<i>Lithospermum arvense</i>	-
	изправена незабравка	<i>Myosotis stricta</i>	-
	полска незабравка	<i>Myosotis arvensis</i>	-
Кръстоцветни / Brassicaceae	лъжичина	<i>Aliaria petiolata</i>	-
	чашков игловръх	<i>Allysum allyssoides</i>	-
	мальк игловръх	<i>Allysum minus</i>	-
	стрелолистна гъшарка	<i>Arabis sagitata</i>	-
	сива турия	<i>Berteroa incana</i>	-
	кривица	<i>Calepina irregularis</i>	-
	овчарска торбичка	<i>Capsella bursa – pastoris</i>	-
	родилна трева	<i>Cardaria draba</i>	-
	австрийска целебница	<i>Coringia austriaca</i>	-
	войничница	<i>Descurainia sofia</i>	-
	пролетна гладница	<i>Erophilla verna</i>	-
	разперена боянка	<i>Erysimum repandum</i>	-
	островърха боянка	<i>Erysimum cuspidatum</i>	-
	полска горуха	<i>Lepidium campestre</i>	-
	дива ряпа	<i>Rhaphanus raphanistrum</i>	-
	полски синап	<i>Sinapis arvensis</i>	-
	лечебна мъдрица	<i>Sisymbrium officinalis</i>	-
	лоезелова мъдрица	<i>Sisymbrium loeselii</i>	-
полска попова лижичка	<i>Thlaspi arvense</i>	-	

СЕМЕЙСТВО / FAMILY	ВИД	SPECIES	ЗАЩИТЕН СТАТУС
Камбанкови / Campanilaceae	класовидна камбанка	<i>Campanula macrostrachya</i>	-
	разперена камбанка	<i>Campanula sparsa</i>	-
	ряпоподобна камбанка	<i>Campanula rapunculooides</i>	-
Конопови/ Cannabinaceae	посевен коноп	<i>Cannabis sativa</i>	-
Карамфилови / Caryophyllaceae	къклица	<i>Agrostemma githago</i>	-
	тънколистна песьчарка	<i>Arenaria leptoclados</i>	-
	полски рожец	<i>Cerastium arvense</i>	-
	гълбестоцветен рожец	<i>Cerastium glomeratum</i>	-
	армеровиден карамфил	<i>Dianthus armeria</i>	-
	мизийски карамфил	<i>Dianthus moesiacus</i>	-
	гръцка поревка	<i>Moenchia graeca</i>	-
	лепкаво сапунче	<i>Saponaria glutinosa</i>	-
	<i>Silene otitis</i>	ушно плюскавиче	-
	италианско плюскавиче	<i>Silene italic</i>	-
	двуделно плюскавиче	<i>Silene dichotoma</i>	-
	полска колянка	<i>Spergula arvensis</i>	-
	бледа звезда	<i>Stillaria pallida</i>	-
	тревиста звезда	<i>Stillaria graminea</i>	-
	пирамидална калугерка	<i>Viccaria pyrimidata</i>	-
Лободови / Chenopodiaceae	продълговата листна лобода	<i>Atriplex oblongifolia</i>	-
	сладък корен	<i>Chenopodium polyspermum</i>	-
	градска трева	<i>Chenopodium urbicum</i>	-
	червена сладка трева	<i>Chenopodium rubrum</i>	-
Поветицови / Convolvulaceae	дребноцветно грамофонче	<i>Calystegia sepium</i>	-
	едроцветно грамофонче	<i>Calystegia sylvatica</i>	-
	обикновена поветица	<i>Convolvulus arvensis</i>	-
Росопасови / Fumariaceae	лечебен росопас	<i>Fumaria officinalis</i>	-
	шрамиев росопас	<i>Fumaria shramii</i>	-
Здравецови / Geraniaceae	часониче	<i>Erodium cicutarium</i>	-
	дългочовково часовниче	<i>Erodium ciconium</i>	-
	насечен здравец	<i>Geranium sanguineum</i>	-
	дребен здравец	<i>Geranium pusillum</i>	-
Хипекуови / Hypnaceae	увиснал хипекоуа	<i>Hypocoum pendulum</i>	-
Звънкови / Hypericaceae	олимпийски жълт кантарион	<i>Hypericum olympicum</i>	-
Перуникови / Iridaceae	жълт минзухар	<i>Crocus flavus</i>	-
	обикновена гладиола	<i>Gladiolus communis</i>	-
Устноцветни / Lamiaceae	полски ацинос	<i>Acinos arvensis</i>	-
	черна капела	<i>Balota nigra</i>	-
	хайтурус	<i>Chaiturus marrubiastrum</i>	-
	двуделна бударица	<i>Galeopsis bifida</i>	-
	космата самобайка	<i>Glechoma hirsuta</i>	-
	стъблообхващаща мъртва	<i>Lamium amplexicauli</i>	-

СЕМЕЙСТВО / FAMILY	ВИД	SPECIES	ЗАЩИТЕН СТАТУС
	коприва		
	обикновенна мъртва коприва	<i>Lamium purpureum</i>	-
	дяволска уста	<i>Leonorus cardiaca</i>	-
	гола коча билка	<i>Nepeta nuda</i>	-
	обикновена пришница	<i>Prunella vulgaris</i>	-
	прешленест конски босилек	<i>Salvia verticillata</i>	-
	наведен конски босилек	<i>Salvia nutans</i>	-
	колончеста превара	<i>Scutellaria columnea</i>	-
Кремове / Liliaceae	малък пачи крак	<i>Gagea minima</i>	-
	пренебрегнато кукувиче грозде	<i>Muscari neglectum</i>	-
	голямокачулест гарвански лук	<i>Ornithogalum comosum</i>	-
Слезови / Malvaceae	просфорник	<i>Abutilon theophrasti</i>	-
	градинска ружа	<i>Alcea rosea</i>	-
	горски слез	<i>Malva sylvestris</i>	-
	обикновен слез	<i>Malva neglecta</i>	-
Киселичеви / Oxalidaceae	обикновен зайчи киселец	<i>Oxalis acetosella</i>	-
	розово киселиче	<i>Oxalis purpurea</i>	-
Макови / Papaveraceae	змейско мляко	<i>Chelidonium majus</i>	-
	полски мак	<i>Papaver rhoeas</i>	-
Жововлекови / Plantaginaceae	голям живовляк	<i>Plantago major</i>	-
	ланцетовиден живовляк	<i>Plantago lanceolata</i>	-
Житни / Poaceae	цилиндричен егилопс	<i>Aegilops cylindrica</i>	-
	прешленеста полевица	<i>Agrostis verticillata</i>	-
	изящен брош	<i>Aira elegantissima</i>	-
	полска лисича опашка	<i>Alopecurus myosuroides</i>	-
	див овес	<i>Avena fatua</i>	-
	дългоосилеста овсига	<i>Bromus stivilis</i>	-
	сбита овсига	<i>Bromus scoparius</i>	-
	троскот	<i>Cynodon dactylon</i>	-
	ежова главица	<i>Dactylis glomerata</i>	-
	кървава росичка	<i>Digitarias anguinalis</i>	-
	обикновен пирей	<i>Eritrigia repens</i>	-
	разнолистна власатка	<i>Festica heturophylla</i>	-
	червена власатка	<i>Festuca rubra</i>	-
	луковичен ечемик	<i>Hordeum bulbosum</i>	-
	миши ечемик	<i>Hordeum murinum</i>	-
	италиански райграс	<i>Lolium multiflorum</i>	-
	ливадна тимотейка	<i>Phleum pretense</i>	-
	обикновена тръстика	<i>Phragmites communis</i>	-
	ливадна метлица	<i>Poa pratensis</i>	-
	броеничеста метлица	<i>Poa sylvicola</i>	-

СЕМЕЙСТВО / FAMILY	ВИД	SPECIES	ЗАЩИТЕН СТАТУС
	сивосинкава кощрява	<i>Setaria glauca</i>	-
Лападови / Polygonaceae	дребно пипериче	<i>Persicaria minor</i>	-
	водно пипериче	<i>Persicaria hydropiper</i>	-
	пясъчна пача трева	<i>Polygonum arenastrum</i>	-
	обикновена пача трева	<i>Polygonum aviculare</i>	-
	кълбест къдрав лапад лапад	<i>Rumex conglomeratus</i>	-
	къдрав лапад	<i>Rumex crispus</i>	-
	козя брада	<i>Rumex acetosella</i>	-
Тученицови /Portulacaceae	обикновена тученица	<i>Portulaca oleraceae</i>	-
Лютикови /Ranunculaceae	пролетен горицвет	<i>Adonis vernalis</i>	-
	есенен горицвет	<i>Adonis annua</i>	-
	обикновен повет	<i>Clematis vitalba</i>	-
	източна ралица	<i>Consolida orientalis</i>	-
	обикновена ралица	<i>Consolida regalis</i>	-
	пролетно жълтурче	<i>Ficaria verna</i>	-
	източна челебитка	<i>Nigella orientalis</i>	-
	остроплодно лютиче	<i>Ranunculus oxyspermum</i>	-
	хилядолистно лютиче	<i>Ranunculus millefoliatus</i>	-
	полско лютиче	<i>Ranunculus arvensis</i>	-
	обикновено лютиче	<i>Ranunculus acris</i>	-
	лъжливо лютиче	<i>Ranunculus fallax</i>	-
Резедови / Resedaceae	жълта резеда	<i>Reseda lutea</i>	-
Зърнастецови / Rhamnaceae	драка	<i>Paliurus spina – christi</i>	-
Розоцветни / Rosaceae	лечебен камшик	<i>Agrimonia eupatoria</i>	-
	сунца	<i>Fragaria moschata</i>	-
	градско омайниче	<i>Geum urbanum</i>	-
	сребролист очеболец	<i>Potentilla argentea</i>	-
	наделен дребна динка очеболец	<i>Potentilla laciniosa</i>	-
	дребна динка	<i>Sanguisorba minor</i>	-
Брошови / Rubiaceae	гръцка кръстатка	<i>Crucianella graeca</i>	-
	гол кръстец	<i>Cruciata glabra</i>	-
	бяло еньовче	<i>Galium album</i>	-
	истинско еньовче	<i>Galium verum</i>	-
	лепка	<i>Galium aparine</i>	-
Живеничеви / Scrophulariaceae	белардия	<i>Belardia trixago</i>	-
	космата очанка	<i>Euphrasia hirtella</i>	-
	проста луличка	<i>Linaria simplex</i>	-
Живеничеви / Scrophulariaceae	далматинска луличка	<i>Linaria dalmatica</i>	-
	кучешко живениче	<i>Scrophularia canina</i>	-
	тъмен лопен	<i>Verbascum blattaria</i>	-
	банатски лопен	<i>Verbascum banaticum</i>	-

СЕМЕЙСТВО / FAMILY	ВИД	SPECIES	ЗАЩИТЕН СТАТУС
	лъжливо е великденче	<i>Veronica spuria</i>	-
	полско великденч	<i>Veronica arvensis</i>	-
	хрсталачно великденче	<i>Veronica chamaedris</i>	-
	персийско великденче	<i>Veronica persica</i>	-
Картофова / Solanaceae	татул	<i>Datura stramonium</i>	-
	черна попадийка	<i>Hyoscyamus niger</i>	-
	мехунка	<i>Physalis alkekengi</i>	-
	черно куче грозде	<i>Solanum nigrum</i>	-
Копривова / Urticaceae	лечебна зидарка	<i>Parietaria officinalis</i>	-
	обикновена коприва	<i>Urtica dioica</i>	-
Дилянкова / Valerianaceae	ръбеста мотовилка	<i>Valerianella carinata</i>	-
	набраздена мотовилка	<i>Valerianella rimosa</i>	-
Теменугова / Violaceae	приятна теменуга	<i>Viola suavis</i>	-
	бяла теменуга	<i>Viola alba</i>	-
	полска теменуга	<i>Viola arvensis</i>	-
Чифтолистникова / Zygophyllaceae	бабини зъби	<i>Tribulus terrestris</i>	-

В рамките на новопроектираният втори гребен канал попада и се предвижда да бъде премахната следната дървесна и храстова растителност:

ВИД	БРОЙ	СЪСТОЯНИЕ
<i>Pinus nigra</i>	26	добро общо състояние; поради голяма гъстота – едностранно развити корони
<i>Pinus sylvestris</i>	1	добро
<i>Populus euroamericana</i>	91	суховършия; наблюдава сокотечение, влошено фитосанитарно състояние; V-разклонен ствол; частично изсъхване над 50%, изцяло сухи . 10 бр.
<i>Populus canescens</i>	13	Възраст над 40 години, V – разклонен ствол; единични изсъхнали клони
<i>Populus alba</i>	1	добро
<i>Tamarix tetrandra</i>		единични обраствания, сравнително добро
<i>Robinia pseudoacacia</i>		подрост
<i>Robinia pseudoacacia</i>	69	влошено здравословно състояние; изсъхнали клони и части от короната
<i>Gleditschia triacanthos</i>		подрост

<i>Gleditschia triacanthos</i>	18	влошено здравословно състояние; изсъхнали клони и части от короната
<i>Rubus caesius</i>		храстова почвена покривка, добро
<i>Acer negundo</i>		подлес, добро
<i>Morus alba</i>	13	добро
<i>Fraxinus americana</i>		подрост, добро
<i>Fraxinus americana</i>	5	добро, признаци на деградация
<i>Fraxinus excelsior</i>	2	влошено
<i>Quercus robur</i>		подрост
<i>Quercus robur</i>	2	добро
<i>Pseudotsuga douglasii</i>	1	добро
<i>Tilia tomentosa</i>	4	сравнително добро
<i>Picea abies</i>	7	добро
<i>Prunus cerasifera</i>		подрост
<i>Prunus cerasifera</i>	6	добро
<i>Sambucus nigra</i>		подлес
<i>Juglans regia</i>		подрост
<i>Juglans regia</i>	4	добро
<i>Ulmus campestris</i>		подрост
<i>Ulmus campestris</i>	5	добро, единични сухи клони
<i>Ulmus campestris</i>	5	голяма гъстота; влошено фитосанитарно състояние; сухи и пречупени части от короните; изсъхнали отделни екземпляри
<i>Ulmus montana</i>	2	силно влошено
<i>Ulmus montana</i>		подрост+подлес; издънков, на места- гнездови растеж; сравнително добро към влошено фитосанитарно състояние
<i>Celtis australis</i>	2	добро
<i>Catalpa bignonioides</i>	2	влошено, изсъхнали клони
<i>Spiraea Vanhouttei</i>		остатъци от жив плет
<i>Koelreuteria paniculata</i>	3	влошено фитосанитарно състояние
<i>Ailanthus altissima</i>	5	добро

Sopfora japonica	1	признаци на деградация
Gymnocladus dioicus	1	добро
Paulownia imperialis	14	добро
Forsythia suspense		остатъци от жив плет, сравнително добро
Crataegus monogina	5	добро
Euonymus europaeus		остатъци от озеленявания и живи плетове
Ligustrum vulgare		остатъци от озеленявания и живи плетове
Lonicera fragrantissima		остатъци от озеленявания и живи плетове
Philadelphus coronarius		остатъци от озеленявания и живи плетове
Hibiscus syriacus		остатъци от озеленявания и живи плетове
Amorpha fruticosa		локални обраствания, добро

Предвид представените по-горе данни в разглежданата площ изцяло липсват включените в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица” (BG0000578) местообитания:

- ❖ Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition (3150);
- ❖ Реки с кални брегове с Chenopodion rubri и Bidention p.p. (3270);
- ❖ Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi (6110*);
- ❖ Полуестествени сухи тревни и храсталачни съобщества върху варовик (6210*);
- ❖ Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас Thero-Brachypodietea (6220*);
- ❖ „Източни гори от космат дъб» (91AA*) Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (91E0*);
- ❖ Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (Ulmion minoris) (91F0);
- ❖ Балкано-панонски церово-горунови гори (91M0);
- ❖ Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba* (92A0);
- ❖ Гори от *Platanus orientalis* (92C0);
- ❖ Южни крайречни галерии и храсталаци (92D0).

Налага се извод, че реализацията на плана няма да предизвика преки или косвени въздействия върху типовете местообитания от Приложение №1 на Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие, включени в предмета на опазване в Защитена зона „РЕКА МАРИЦА”, което е отразено в следната таблица :

код	непряко	пряко	краткотрайно	среднотрайно	дълготрайно	временно	постоянно	кумулятивно	положително	отрицателно	загуба / % /
3150	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
3270	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
6110*	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
6210*	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
6220*	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
91AA	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
91E0*	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
91F0	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
91M0	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
92A0	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
92C0	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0
92D0	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	0

5.1.2. Въздействие върху животинските видове, включени в предмета на опазване на защитените зони.

При оценката на въздействието върху видовете, предмет на защита в зоната, ще използваме матрица за оценка на степента на въздействие за типовете местообитания и местообитания на видове (Дир.92/43):

ОЦЕНКА	КРИТЕРИИ
0	Дейността не оказва въздействие
1	Дейността има много слабо отрицателно въздействие.
2	Дейността може да предизвика временни отрицателни въздействия
3	Дейността може да предизвика краткосрочни отрицателни въздействия
4	Дейността може да предизвика вторични отрицателни въздействия
5	Дейността може да предизвика кумулативни отрицателни въздействия
6	Дейността може да предизвика синергични въздействия
7	Дейността може да предизвика вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия, които могат да бъдат премахнати чрез смекчаващи/компенсиращи мерки.
8	Дейността може да предизвика значителни, вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсиращи мерки.
9	Дейността предизвиква значителни, средносрочни или дългосрочни/постоянни отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсиращи мерки.
10	Дейността предизвиква значително и постоянно/необратимо отрицателно въздействие. Въздействието не може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсиращи мерки.

При прилагането ѝ могат да бъдат диференцирани 4 интервала:

0	Липсва въздействие;
1 - 3	Слабо въздействие, което може да бъде избегнато без прилагане на специални мерки, освен спазване на най-добрите практики при строеж и експлоатация;
4 - 6	Средно по степен въздействие, което е необходимо да се отчете в комбинация с други фактори и да се препоръчат мерки за намаляване или премахване;
7 - 10	Значително въздействие, което е необходимо да бъде премахнато чрез избор на алтернативи или прилагане на смекчаващи и компенсиращи мерки.

При анализа на въздействията ще използваме данни от финализираното обследване на биологичното разнообразие, предмет на опазване в защитени зони „Река Марица“ (BG0000578) и „Марица-Пловдив“ (BG0002087), в териториите, попадащи в обхвата на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица“, както и от други собствени проучвания и официално достъпната информация, получена в резултат на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, реализирано по Оперативна програма околна среда.

В предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“ са включени 15 вида **БЕЗГРЪБНАЧНИ** от Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС. Състоянието на популациите им по стандартен Natura 2000 формуляр от 2005 година е представено в т.4.1.

Ручеен рак /поточен/ (*Austropotamobius torrentium*).

Обитава влажни зони с наличие на укрития, които представляват каменисто речно дъно. Няма подчертана хранителна специализация и консумира предимно мъртви животински и растителни тъкани. Поради ограничената му подвижност, теренните изследвания показват, че в границите на зоната териториите с влошено качество се изразяват най-вече в засилено антропогенно присъствие по поречието на реката около населените места и наличието на множество места за добив на инертни материали.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Austropotamobius torrentium*, 1093 (поточен рак) в Защитена зона „Река Марица“ в изследваните 8 трансекта от по 100 м² не са установени никакви екземпляри от целевия вид. Средната стойност на обилието на вида в зоната е 0,0 екз./м² ($Ab = 0,0$). Видът не е установен при теренните изследвания в зоната, но съществуват потенциални местообитания (3,65 ha).

Видът не е установен по време на теренни изследвания в обекта.

Базирайки се на екологичните предпочитания на ручейния рак, е възможно съществуването му в река Първенецка, но в най-горните ѝ участъци.

Планираните с комплексния инвестиционен проект дейности няма да окажат негативно въздействие върху популацията на *Austropotamobius torrentium*.

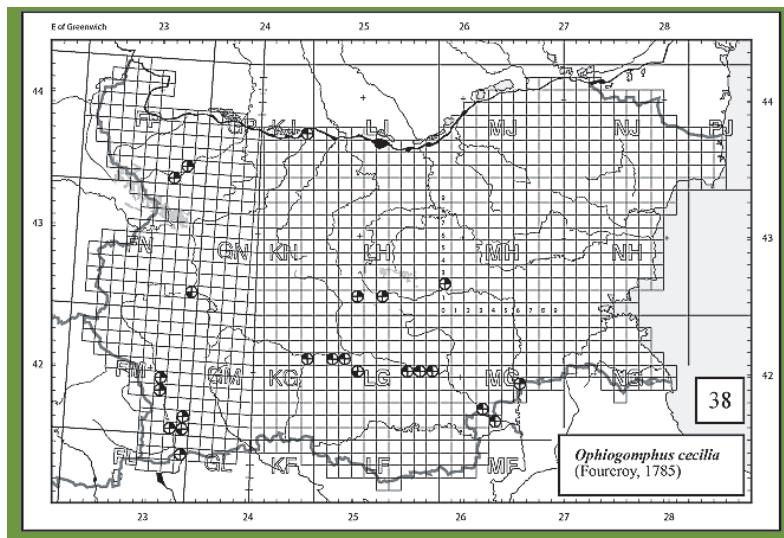
Ценагрион /Ручейно пъстриче/ (*Coenagrion ornatum*) от разред *Odonata* е вид водно конче, тясно свързан с наличието на стоящи водоеми със слаба проточност. Обитава и крайбрежните растителни участъци на по-големи реки или вточната и отточна част на стоящите водоеми. В България е разпространен повсеместно и е един от често срещаните видове около стагнантните водоеми (Бешовски, 1994).

По Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Coenagrion ornatum*, 4045 до края на 2012 г. в защитената зона са установени 8 геореферирани находища, 17 екземпляра от 4 трансекта/подтрансекта (в смисъла на методиката) с обща дължина 252,3 км. Стойността 0,02 ще считаме за референтна и благоприятна.. Всички находища са регистрирани в непосредствена близост до териториите със степен на пригодност 0,20 – 0,50. Няма регистрирани отрицателно действащи фактори.

При собствените теренни изследвания установихме вида с два екземпляра, като определянето е направено по Бешовски (1994). Планираните дейности с комплексния инвестиционен проект не биха оказали негативно въздействие върху популацията на вида. От друга страна, предвиденото създаване /възстановяване/ на

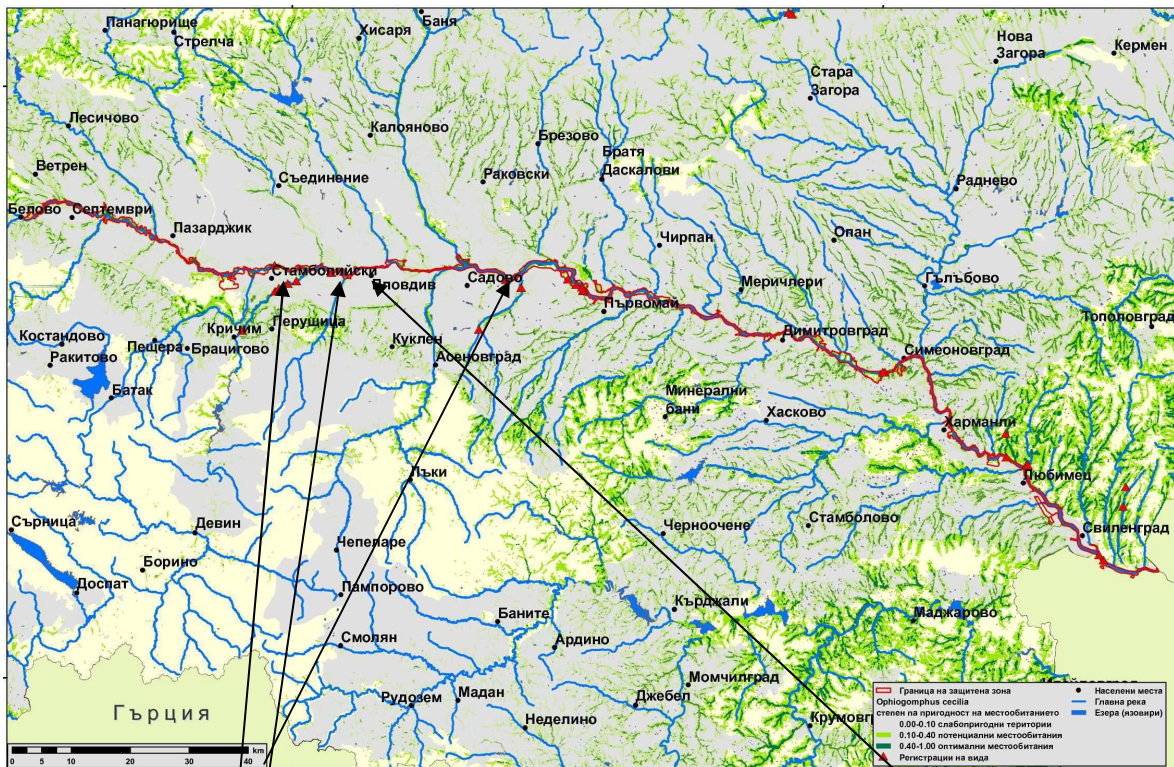
езерни местообитания в рамките на възстановителните дейности, ще създаде благоприятни условия за нейното развитие..

Офигомфус /Зеленогръдо цигулче/ (*Ophiogomphus cecilia*) е друг представител на разред Водни кончета *Odonata* вид, съобщаван от много места главно в Южна България без Черноморското крайбрежие. Разпространен е предимно в средните и по-рядко в горните течения на по-големите реки.

Ларвите са обитатели на реки, а сведенията за имагото от България са оскъдни. Екзувии са намирани както върху пръстта, така и върху растителните стъбла. При водата мъжките могат да кацат и на върхни части от растенията почти над самата вода. Според публикуваните данни на Българска фондация Биоразнообразие в www.odonata.biodiversity.bg видът е включен в Червен списък на видовете водни кончета в България в категорията „Уязвим“ и за страната са установени локалитети, представени по-горе.:

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Ophiogomphus cecilia* 1037 до края на 2012 г. са установени 11 геореферирани находища в границите на територии със степен на пригодност 0,10 – 0,40. Установени са 13 екземпляра от 4 трансекта с обща дължина 251,8 км. Стойността на обилието е 0,02. Общата площ на потенциалните местообитания е 11 775,68 ха по данни от крайната карта на вида за зоната (80,20 % от общата площ на зоната). Общата площ на ефективно заетите местообитания за вида за зоната е 8 885,74 ха (60,51 % от общата площ на зоната и 75,46 % от общата площ на потенциалните местообитания).

установени находища на *Orphigomphus cecilia*

гребен канал

При собствените теренни изследвания не беше установено присъствие на водното конче, но е вероятен за района вид. Най.близкото му установени находище в защитената зона е на около 6 км западно нагоре по течението на река Марица .

Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*) е Представител е на шипогръдите скакалци - семейство катантопиди (*Catantopidae*) от Разред Правокрили (*Orthoptera*).

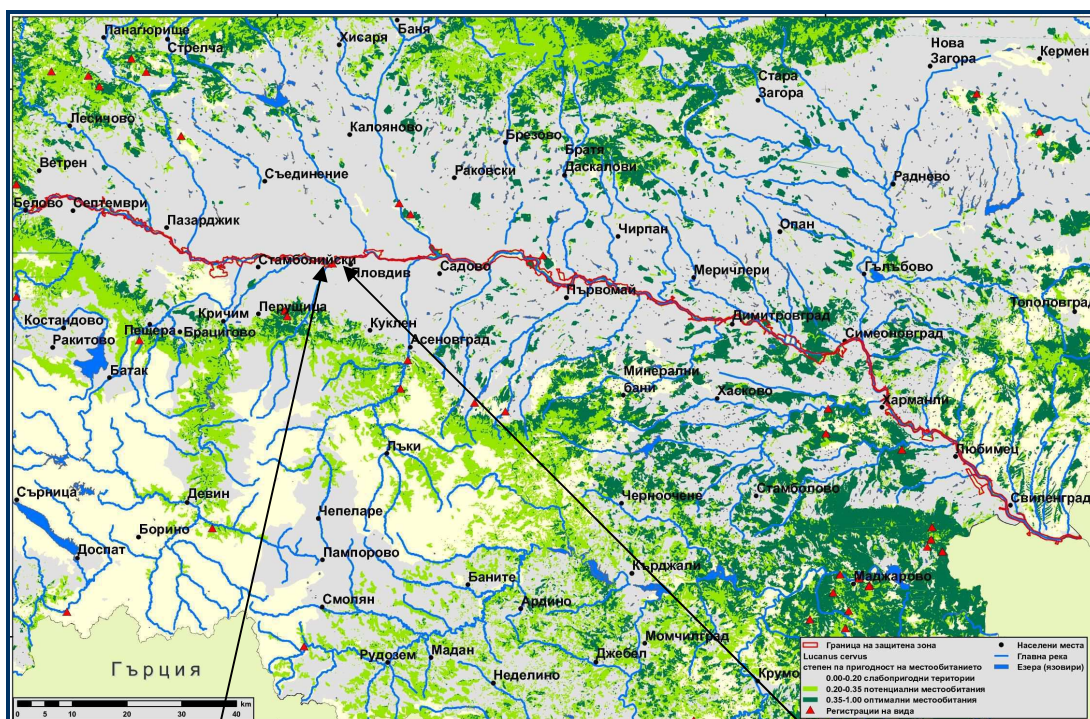
Изключително рядък вид /код 4053/, който се среща в Югоизточна Европа от Централна Гърция и Черно море до Словакия и Австрия. Обитава сухи, каменисти, пясъчливи места, пасища и други сходни биотопи, с надморска височина между 700 и 1600 м н.в. Възрастните се появяват през лятото. Те остават на земята, като при необходимост, за убежища им служи близката растителност. Застрашен вид, най често поради загуба на местообитания. Територията на разглеждания комплексен инвестиционен проект с надморска височина под 100 м., не е подходяща за вида и не случайно той не установен в района както при собствените теренни наблюдения, така и при полевата инвентаризация на зоната.

От разред Твърдокрили (*COLEOPTERA*) в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица” са включени 5 вида.

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*) от семейство Бръмбари бегачи (*Carabidae*)

обитава предимно влажни места, до половин метър под земята с гниещи корени и дънери. Среца се и в загиващи дървени постройки. Имагото живее само няколко месеца, през които се храни със сока, изтичащ от наранени дървета. Женската снася яйцата си в гниеща дървесина с която се хранят излюпилите се по-късно мръсно бели ларви. Развитието им продължава от 4 до 6 години, след което ларвата какавидира и през лятото се излюпва възрастното насекомо. Субстрат за развитие ѝ са големи загнили коренови участъци на дълбочина поне 40 см, стари пънове, колове, дървени подпорни стълбове (дъб) и влакови траверси (бук, дъб). Ларвата не се развива в кухи или напълно изгнили стволове. Основни фактори за драстичното намаляване на числеността му са сравнително бавното му развитие, значителното ограничаване на жизнената му среда, масовото отсичане и събиране на изгнилите дървета, в които се хранят ларвите,

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Lucanus cervus*, 1083 до края на 2012 г. е установено само едно геореферирано находище, отстоящо на около 3 км западно. Общата площ на подходящите местообитания е 1573.96 ha, а на потенциалните - 5351.22 ha.

Установено находище на *Lucanus cervus*

гребен канал

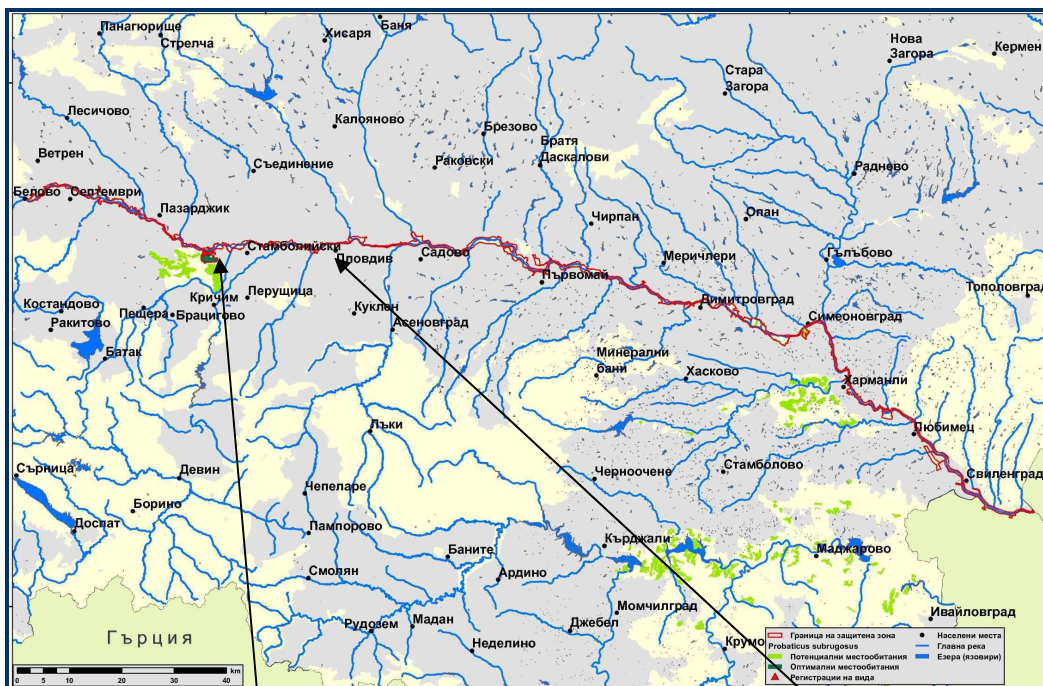
Не е установено присъствие на бръмбър рогач *Lucanus cervus* при нашите периодични изследвания в района на проекта, но е вероятен вид. Не се засягат негови настоящи местообитания и не може да се очаква въздействие върху съществуващите в зоната популации.

Алпийската розалия (*Rosalia alpina*) е също представител на разред Coleoptera с дължина на тялото: 15-38 mm. Всеядно животно, Обитател на широколистните дървета., като предпочита най-вече бук и бреза, но също бряст, габър, липа, кестен. Окраската му се слива с шарката на дърветата. Превръщането във възрастна форма е в периода юни-август. Възрастните са активни от юни до септември. Бръмбарите стоят близо до цветя и се хранят с прашец. След чифтосване, женската полага яйца в кората на дърветата, с която ларвите се хранят и се превръщат в какавиди, както и когато те са достигнали около три годишна възраст.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Rosalia alpina* 1087 до края на 2012 г. не е установено геореферирано находище.

Не е установено присъствие на алпийска розалия и при собствените периодични изследвания в района на предложени комплексен инвестиционен проект.

Набръчкан пробатикус (*Probatiscus subrugosus*). Изключително рядък вид с единствена регистрация в страната на около 25 км западно от изследвания район.

установено находище на *Rosalia alpina*

гребен канал

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Probatiscus subrugosus* 4022 до края на 2012 г. е установено само едно геореферирано находище. Общата площ на подходящите местообитания е 408,93 ха, а на потенциалните местообитания е 796,81 ха. За ларвното му развитие на също изисква мъртва или загниваща широколистна дървесина.

Не е установено присъствие на пробатикус при собствените периодични изследвания в района на гребния канал.

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*) е от семейство Сечковци (*Cerambycidae*). Местообитания са му изложени на слънце, болни или умиращи стари дъбове (най-вече летен дъб, по-рядко зимен дъб, бук или бряст). Предпочитани се увлажнени стволоче на слънчеви места във гори на фаза на старост и разпадане. Остатъчни находища се срещат в стари паркове. Женската снася до 100 яйца по кората на дървета. След 10-15 дни от тях се излюпват ларви, които през първата година правят ходове по кората, а през следващите 2 до 3 години се вдълбават в дървесината и издълбават дълги ходове, изпълвайки ги с кафяви стърготини. Какавидират в тях, а имагото излиза през август, но не напуска галериите си до май-юни следващата година.

Нападнатите дървета не може да се използват като дървесина за индустриални цели, а само като дърва за огрев.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Cerambyx cerdo*, 1088 до края на 2012 г. не е установено геореферирано находище.

Не е установено присъствие на обикновен сечко и при собствените периодични изследвания в района на комплексния проект.

Буковият сечко (*Morimus funereus*) от семейство Сечковци (*Cerambycidae*) обитава мъртвата дървесина в букови и дъбови гори. Не може да лети, а пълзи. Всеяден е и е нощно животно. Жизненият цикъл продължава 3–4 години, а възрастните индивиди се появяват през април – август.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Morimus funereus*, 1089 до края на 2012 г. не е установено геореферирано находище.

Не е установено присъствие на буков сечко и при собствените периодични изследвания в района на комплексния инвестиционен проект.

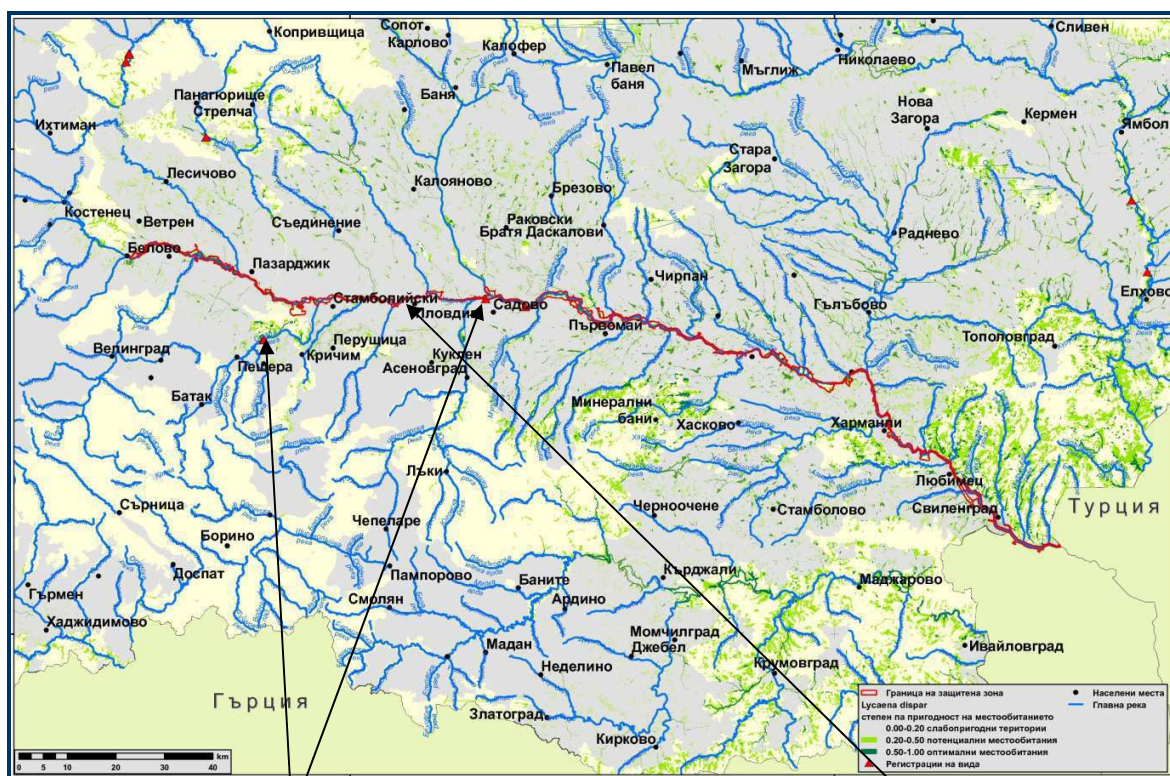
От разред пеперуди (*Lepidoptera*) в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“ (BG0000578) са включени вида.

Лицена (*Lycaena dispar*) от семейство Синевки (*Lycaenidae*) е широко разпространен в цялата страна до около 800 м.н.в вид пеперуда. Ареалът ѝ е обширен -

цяла Евразия с умерен климат. Застрашен или рядък в голяма част от Европа. Внесен в Допълнение II на Бернската конвенция. У нас видът е разпространен, но локален, а популациите му обикновено са малки. Гъсениците се хранят с различни *Rumex* (*Polygonaceae*) (Tolman & Lewington 1997).

Видът е свързан с влажни, по-рядко сухи тревисти места в близост до езера, канавки, изкопи, потоци, реки и др. източници на влага. По Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Lycaena dispar*, 1060 в защитена зона „Река Марица“ до края на 2012 г. са установени общо 2 геореферирани находища с плътност два екземпляра на 10,49 ха площ е на трансектите, взети при теренното изследване). Общата площ на потенциалните местообитания е 7 708,71 ха, а на териториите с оптимални условия за популациите на вида - 5 127,46 ха

Най.близките установени находища в защитената зона са съответно на около 14 км източно и 20 км западно от изследвания район.

установено находище на *Lycaena dispar*

гребен канал

При собствените теренни изследвания пеперудата не е установена, но е вероятен за района вид.

Торбогнезница (*Eriogaster catax*) от семейство Лазиокампиди (*Lasiocampidae*) е установена в доста европейски държави (Fauna Europaea) и по мнение на някои специалисти IUCN статута ѝ следва да бъде ревизиран.

Поради времевата рамка (само три нощи за нощен лов и то само през два полеви сезона) до края на 2012 г. не е установено нито едно геореферирано находище по Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Eriogaster catax*, 1074, каквито също няма и по предварителни данни. Не е отчетен нито един екземпляр както деном, така и нощем на светлинни ловилки. Затова стойността на природозащитното състояние на вида е прието като неблагоприятно-незадоволително. Видът фигурира в предмета на опазване, защото е публикуван от Пловдив (Ganev, 1984; Тулешков, 1965).

При собствените теренни изследвания пеперудата не беше установена. Предвидената в проекта рекреация на голяма прилежаща територия и възстановяване на естествени равнинни и крайречни гори, с присъствие на хранителните за пеперудата растителни видове, биха създавали благоприятни условия за съществуването на вида.

Ако на територията на комплексния проект се предвидят и развият хранителните му растения–дива круша (*Pyrus*), трънка (*Prunus spinosa*), глог (*Crataegus*), дъб (*Quercus*), топола (*Populus*) ще се създадат благоприятни условия за вида.

Тигрова пеперуда (тигров молец на Джърси) (*Callimorpha / Euplagia/ quadripunctaria*) от семейство Arctiidae обитава засолен терен, силно повлияни от панонския климат с високи температури и засушаване през лятото. Характерни за нея са обширни поляни и сечища сред широколистните гори, обраствания с храсталаци, оврази, разнотревни склонове. Уседнал вид, без склонност към миграции.

Имагото лети в периода от началото на юни до края на септември, като основната активност е нощна, а през деня пеперудите могат да се срещнат на цветовете при хранене. Зимува гъсеницата.

Основните хранителни растения на гъсениците са бяла мъртва коприва (*Lamium album*), теснолистна върбовка (*Epilobium angustifolium*), коприва (*Urtica dioica*), орлови нокти (р. *Lonicera*), малина (*Rubus idaeus*)...

В защитената зона не е установено присъствие на вида.

Не е отбелязвана в района, предвиден за изграждане на гребния канал.

От тип Мекотели (*Mollusca*) в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“ (BG0000578) са включени 3 вида.

Вертиго (*Vertigo moulinsiana*) принадлежи към семейство Вертигиниди (*Vertiginidae*) на клас Охлюви (*Gastropoda*).

Видът обитава най-често варовити блата и мочурища, граничещи с реки и езера, или в заливни низини на реките. Задължително е наличието на водна растителност, върху която охлювът живее, като има предпочитания към голяма росица (*Glyceria maxima*), видове от род *Carex*, тръстика (*Phragmites australis*), папур (род *Typha*), дзука (*Juncus* spp.) и др. При висока плътност на популациите, видът може да бъде открит по прилежащата сухоземна растителност около водния басейн. Чувствителен е към промени в местообитанията, но последните проучвания касаещи равнинни реки и заливните равнини, показват, че охлювът успешно колонизира дори вторични, изкуствени местообитания ((Bratton, 1991). Основните фактори, повлияващи негативно популациите на *Vertigo moulinsiana* са дренирането на влажни заливни територии и унищожаването на мочурища.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Vertigo moulinsiana*, 1016 до края на 2012 г. няма установени геореферирани находища от експертите картирали защитената зона, не са установени екземпляри в 83-те проби, взети при теренното изследване от пробните площадки. Поради отсъствието му в защитената зона (стойност 0), неговото природозащитно състояние е прието за неблагоприятно-незадоволително.

Видът не е установен по време на собствените теренни изследвания на територията на предложени комплексен инвестиционен проект.

Вертиго (*Vertigo angustior*) е със сходни екологични характеристики с предходния вид - *Vertigo moulinsiana*.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Vertigo angustior*, 1014 до края на 2012 г. няма установени геореферирани находища, което е дало основание на картотекиралите вида в зоната да считат природозащитното му състояние за неблагоприятно-незадоволително. Респективно това се отнася и за обхвата на разглеждания комплексен инвестиционен проект.

При собствените теренни проучвания видът не е установен.

Смятаме, че предвидените дейности в разглеждания план не биха оказали негативно въздействие върху популациите на вида. Напротив, рекреацията на голяма прилежаща територия и екологичното възстановяване на местообитания с високо консервационно значение - естествени равнинни и крайречни гори, а също и езерни местообитания съществували преди корекцията на река Марица и изграждането на диги, категорично ще доведе до увеличаване на биотопичното разнообразие и

създаването на благоприятни условия за заселване на нови видове, респективно, *Vertigo moulinsiana* и *Vertigo angustior*.

Бисерна мида (*Unio crassus*).

Принадлежи на клас миди (*Bivalvia*), семейство Бисерни миди (*Unionoidae*). Обитава предимно дълбоки богати на кислород чисти течащи води с пясъчно дъно.

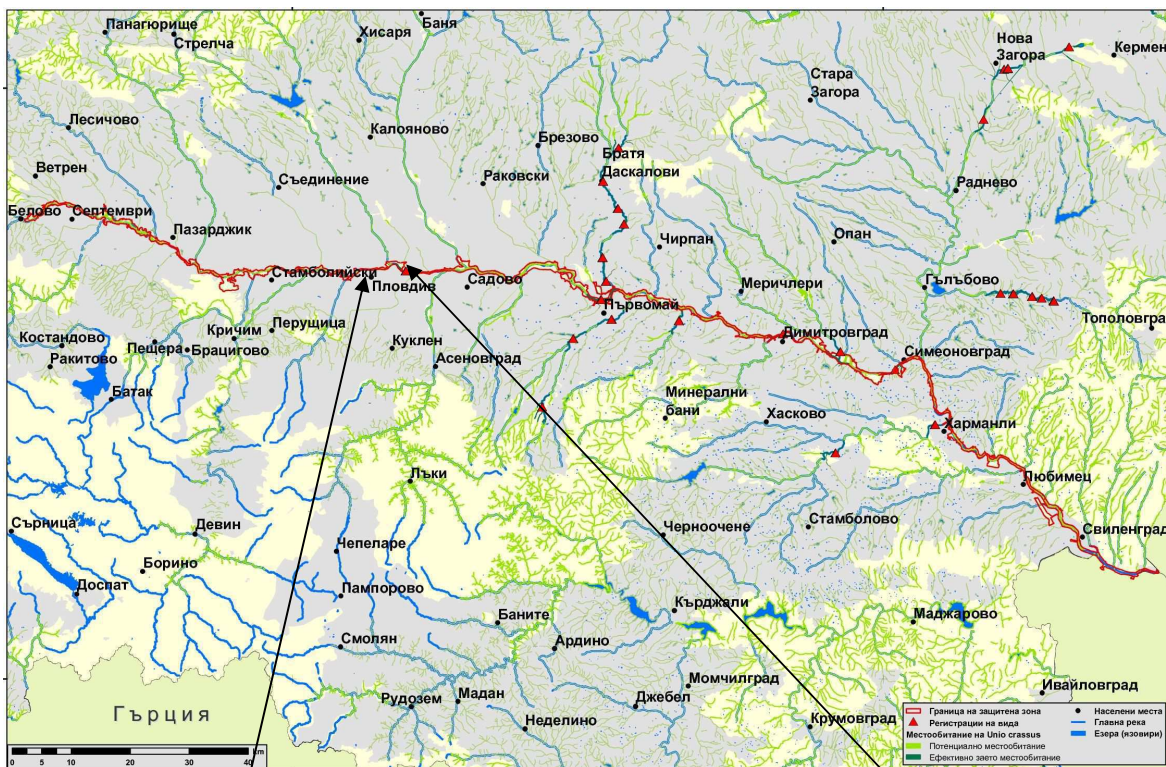
Силно чувствителна е към замърсяването на водите с нитрати, поради което е добър биоиндикатор. Основен консуматор на бисерната мида е видрата (*Lutra lutra*).

Няма подчертана хранителна специализация, а консумира носения от водата планктон и детрит (мъртви животински и растителни тъкани).

Река Марица се явява биокоридор, образувайки общ водосбор с реките от съседните защитени зони.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Unio crassus*, 1032 (бисерна мида) в изследваните 10 трансекта от по 100 м², експертите, картирали защитената зона, са установени общо 24 екземпляра (24 черупки) от целевия вид.

Най-близо видът е установен на около 5 км източно от гребния канал.

Изследван район

Локалитет на *Unio crassus*

Средната стойност на обилието на вида в зоната е 0,02 екз./м² ($Ab = 0,02 \pm 0,03$). Тъй като липсват предварителни данни за числеността и обилието на *U.*

crassus в тази зона получената стойност е приета за референтна, а природозащитното състояние по този параметър за благоприятно.

В границите на защитената зона териториите с влошено качество се изразяват най-вече в засилено антропогенно присъствие по поречието на реката около населените места.. По време на собствените теренни изследвания, видът не е установен.

По сведения от доц. д-р Здравко Хубенов (ИБЕИ – БАН) (непубликувани данни), видът е типичен за река Марица, но неравномерно разпространен. Основните фактори, повлияващи негативно популациите на *Unio crassus* са еутрофикацията на водния басейн и особено антропогенни дейности като драгиране, блокиране или неправилно приложена регулация на водния поток.

Тъй като дейностите в инвестиционното предложение (изграждане и експлоатация) не касаят директно реките Марица и Първенецка, считаме че, те няма да окажат негативно въздействие върху популацията на *Unio crassus*.

По стандартния Натура 2000 формуляр за защитена зона „Река Марица“ (BG0000578) са посочени и други значими безгръбначни животски видове, които също не установихме на територията на гребния канал и близките околности - лилава апатура (*Apatura ilia*), ирисова апатура (*Apatura iris*), южна лилава апатура (*Apatura metis*), *Brenthis Hecate*, *Callimeneus macrogaster*, *Glaucopsyche alexis*, *Melitaea trivialis*, *Nymphalis xanthomelas*, *Parnassius Mnemosyne*, *Pieris ergane*, *Pseudophilotes vicrama*, *Scolitantides orion*, *Thymelicus action*, *Zerynthia polyxena*.

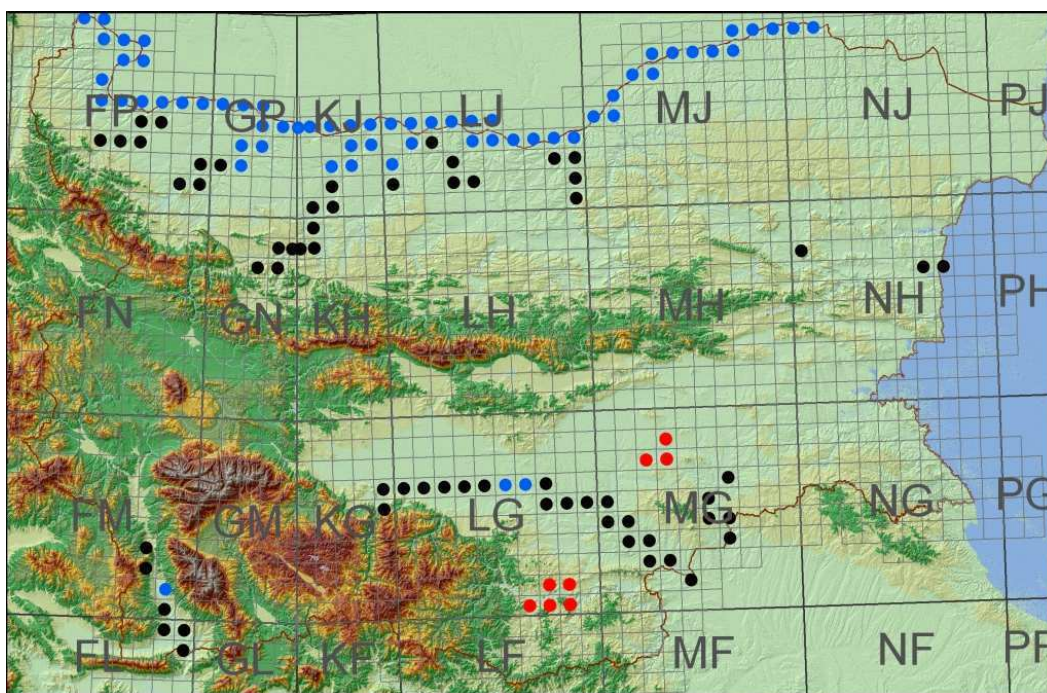
От общо 15 вида безгръбначни животни от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕЕС, предмет на опазване в защитена зона „Река Марица“ (BG0000578) в изследвания район е установено присъствие само на **ценагрион (*Coenagrion ornatum*)**. За вероятни можем да приемем **лицена (*Lycaena dispar*)** и **бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)**.

За всички видове предвидените с комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица“, дейности не оказват отрицателно въздействие върху безгръбначната фауна (оценка 0).

В предмета на опазване на зоната са включени три вида **РИБИ** (клас *PISCES*) от Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС - маришка мрена (*Barbus plebejus*), распер (*Aspius aspius*) и горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Състоянието на популациите им по стандартен Natura 2000 формуляр от 2005 година е представено в т. 4.1.

Распер (*Aspius aspius*) от разред Шараноподобни (*Cypriniformes*), семейство Шаранови (*Cyprinidae*) е разпространен в Средна и Източна Европа. *Aspius aspius* в България се среща в река Дунав и долните течения на по-големите ѝ притоци – Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра (Карапеткова, 1972; Карапеткова и др., 1993; Карапеткова, 1994; Vassilev, 1994; Карапеткова, Живков, 1995; Trichkova et al., 2004). През последните 15 години е намиран и в Егейския водосборен басейн – единични екземпляри са улавяни в реките Струма, Марица, Тунджа и яз. „Студен кладенец“ (Stefanov, Trichkova, 2005). Стефанов, Т. и Т. Тричкова, въз основа на собствени и литературни данни, дават съвременното разпространение на вида.

- Находище преди 1985
- Находище преди 2003
- Находище след 2003

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Aspius aspius*, 1130 до края на 2012 г. е установена численост / плътност на популацията от 29 индивиди на ха. Дължина на речните участъци, в които се среща распер в рамките на зоната е 263,624 км, а площта на потенциалните му местообитания е 1 793,952 ха.

Расперът е стенобионтен. Води пелагичен начин на живот в течащи и стоящи води – придържа се към отворени водни пространства. Установените заплахи във вътрешните реки, в това число и в река Марица, са хроничното замърсяване,

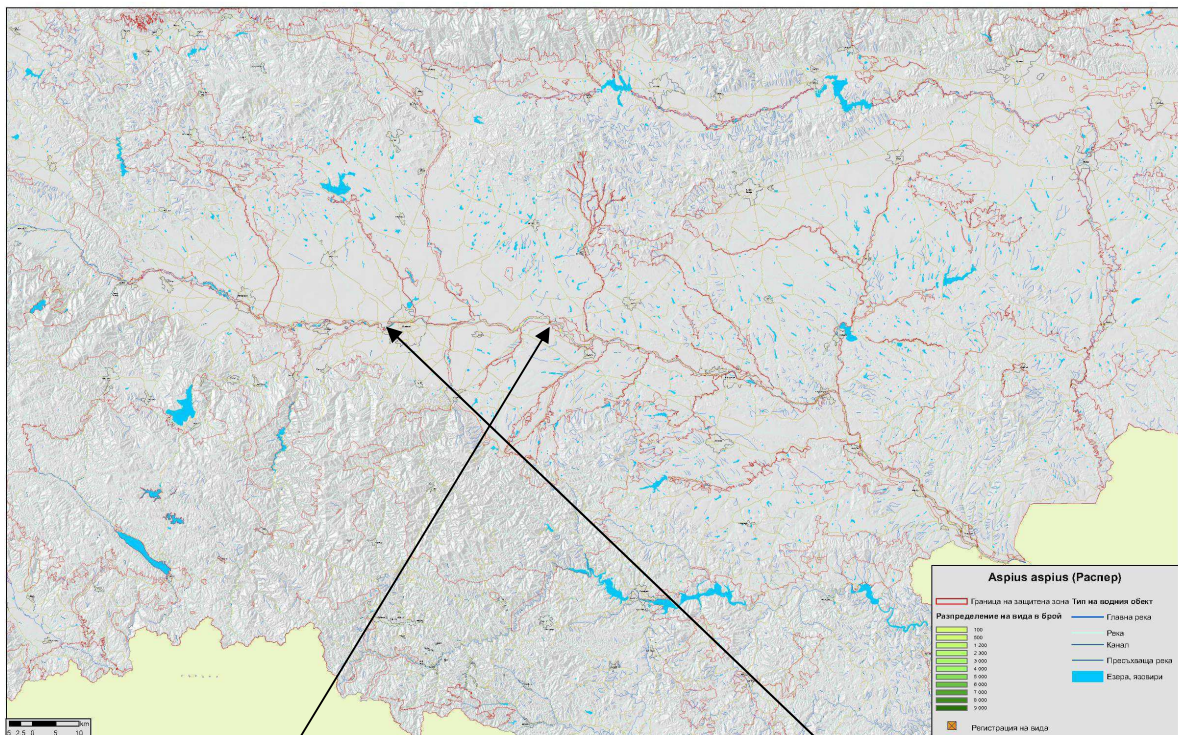
изграждането на изкуствени механични прегради (бентове, баражи), промяна на оттока...

В резултат на проведено теренно изследване в територията на защитена зона „Река Марица“ (BG0000578), попадаща в обхвата на реализация на обект „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица“, видът, включен в Приложения № 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие, не беше констатиран. Той е с относително ниска численост в страната и се придържа най-вече към местообитания с по-висок хранителен потенциал, каквито са долните течения на реките.

Проект "Картране и определяне на природозащитни състояния и природозащитни местообитания - фаза I"
Министерство на околната среда и водите Дирекция "Национална служба за защита на природата"

Карта на общите местообитания на вида 1130 *Aspius aspius* (Распер) в границите на защитена зона BG0000578 - "Река Марица"

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и от държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма "Околна среда 2007-2013 г."

регистрация на *Aspius aspius*

гребен канал

Реализирането на проекта, по никакъв начин няма да повлияе върху естественото разпространение на вида в изследваната територия.

Развитието на възстановителни мерки, изразени във възстановяването на три застрашени природни местообитания, могат да имат природозащитен ефект.

Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*).

Представител е също на семейство Шаранови. Разпространена е в реките на България, Гърция и Турция. Храни се с пиявички, тинявци, мамарци, ручейници, ларви и червеи. Обект е за спортен риболов.

Видът е включван погрешно в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС на стандартните формуляри с код 1137 на защитени зони от Натура 2000. Причината е, че е смесван с друг рядък вид - приморска мряна (*Barbus bergi*), който не присъства в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица”.

В резултат на проведено теренно изследване в прилежащия на плана участък от река Марица маришката мряна е с трайно присъствие, а приморска мряна (*Barbus bergi*) не е установена

Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Европейската горчивка е дребна красиво оцветена рибка, особено мъжките екземпляри, които по долната страна на тялото са ярко оцветени от розово до червено. Видът е разпространен почти в цяла Европа. У нас е обикновен в по-голямата част от страната, като обитава, както стоящи, така и течащи води. Среща се в средните и долни течения на повечето реки, вливащи се в Черно и Егейско море. Живее в мутуалистични взаимоотношения със сладководните миди от род *Unio* и *Anodonta* в чиято мантийна празнина женската снася хайвера с помощта на дълго яйцеполагало. Видът е слабо подвижен и не извършва миграции. Тъй като е твърде толерантен към условията на средата, показва висок потенциал за разселване. В резултат на човешката дейност разширява ареала си особено в микроязовири и завирявания.

Видът е включен в Приложения № 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие. Установените заплахи в изследваната територия са: замърсяване, промяна на оттока, промяна на дъното, рекреация.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Rhodeus sericeus amarus* 1134 до края на 2012 г. е установена численост/ плътност на популацията от 1563 индивиди на ха . Дължина на речните участъци, в които се среща горчивка в рамките на зоната е 307.7 км, а площта на потенциалните му местообитания е 2097 ха.

В резултат на проведено теренно изследване в прилежащия на проекта участък от река Марица, установихме единични екземпляри.

Реализирането на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица”, по никакъв начин няма да повлияе негативно на популацията на европейската горчивка в зоната.

При полевите изследвания по проект „Картирание и определяне природозащитното състояние на природни местообитания и видове – Фаза I” – обособена позиция 2: Картирание и определяне природозащитното състояние на риби, в предмета на опазване е допълнен и актуализиран с още два вида риби на разред шараноподобни (*Cypriniformes*) от семейство Щипоци (*Cobitidae*), включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС - обикновен щипок (*Cobitis taenia*) и балкански щипок (*Sabanejewia aurata*).

Обикновен щипок (*Sabanejewia taenia*). Малка дънна сладководна риба, която предпочита бавнотечащи или стоящи води с тинесто пясъкливо дъно. Денем се заравя в дъното така, че и се виждат само главата и опашката. Живее 3-4 год., полово съзрява на 2 години. Активното и хранене е нощем с дребни дънни безгръбначни.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Sabanejewia taenia*, 1149 до края на 2012 г. е установена численост / плътност на популацията от 310 индивиди на ха. Референтната стойност на дължина на речните участъци, в които се среща обикновен щипок в рамките на зоната е 300,415 км, а площта на потенциалните му местообитания е 2 202,413 ха.

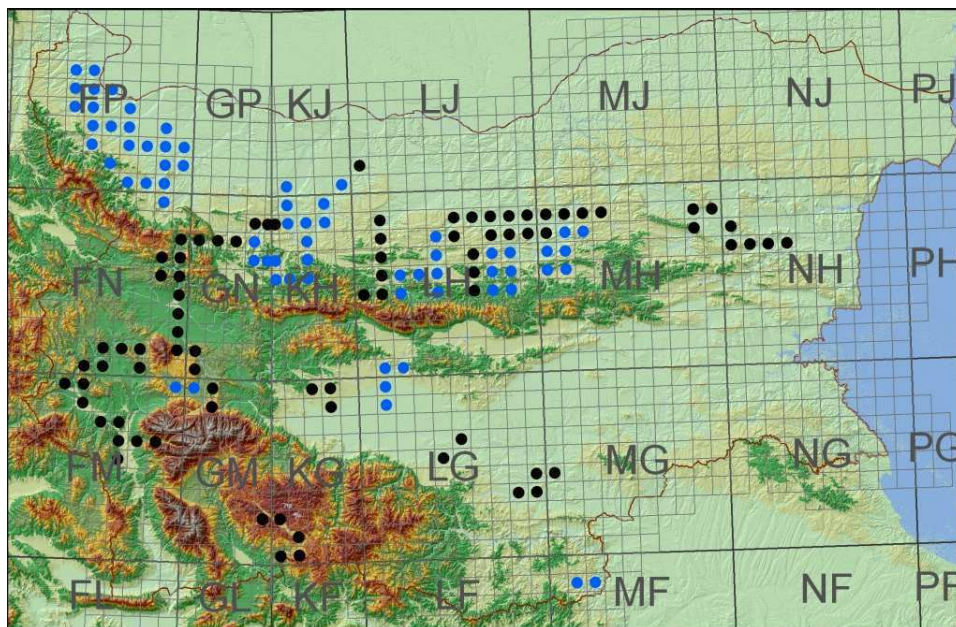

Не сме установили присъствие на обикновен щипок (*Sabanejewia taenia*) в прилежащия на обекта участък на река Марица, но предвид блискоустановената му локализация е изключително вероятно присъствието му.

Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*). Бентосен, реофилен вид. Размножителният период е от края на април до началото на юни. Плодовитостта на женските е ниска – около 300 хайверни зърна, които се отлагат направо върху камъните. Храни се с дънни безгръбначни животни и хайвер.

В миналото е установен в горните и средните течения на повечето дунавски притоци, както и в много от притоците на р. Марица. Среща в басейна на река Марица е потвърден само за р. Мечка, р. Арда и притоците ѝ и Бяла река - Pehlivanov (2000b).

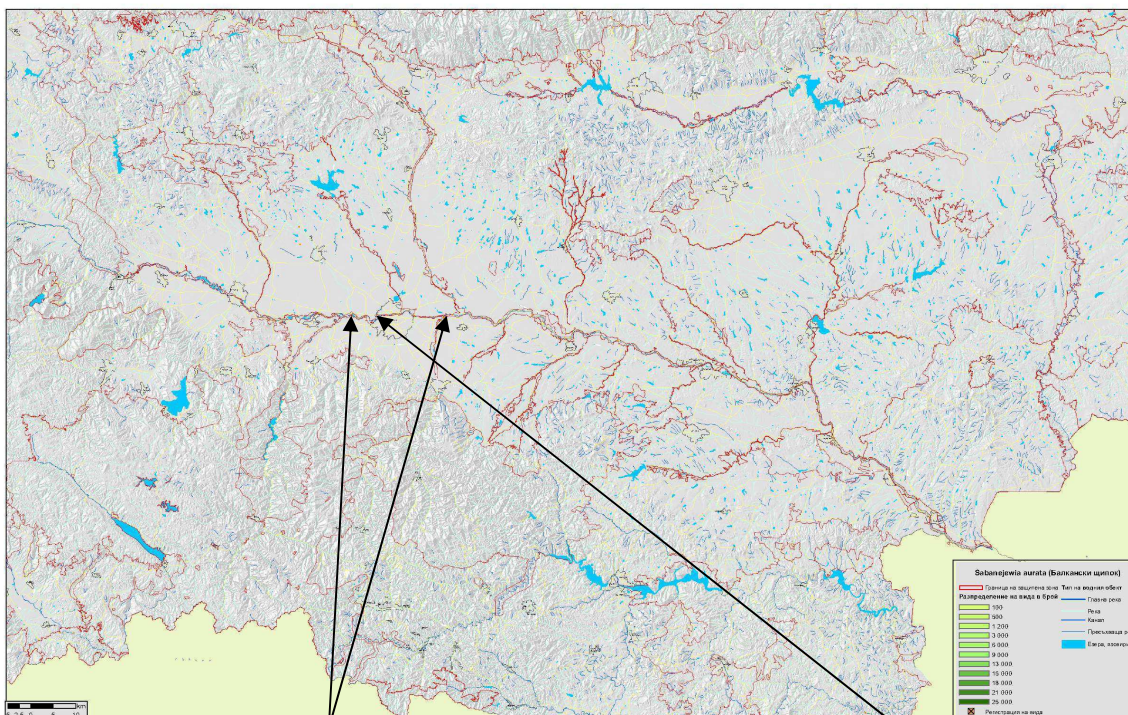
Стефанов, Т. и Т. Тричкова, въз основа на собствени и литературни данни, дават съвременното разпространение на вида на следната:

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Sabanejewia aurata*, 1146 до края на 2012 г. е установена численост / плътност на популацията от 158,22 индивиди на ха. Референтната стойност на дължина на речните участъци, в които се среща балкански щипок в рамките на зоната е 284,801 км, а площта на потенциалните му местообитания е 1 807,145 ха.

Не сме установили присъствие на балкански щипок (*Sabanejewia aurata*) в прилежащия на обекта участък на река Марица, но предвид блискоустановената му локализация е изключително вероятно присъствието му.

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и от държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма "Околна среда 2007-2013 г."

установени находища на *Sabanejewia aurata*

гребен канал

Други значими видове риби за защитена зона „Река Марица“, цитирани в Стандартния Natura 2000 формуляр са:

❖ Неустановените от нас в прилежащия участък от река Марица маришки морунаш (*Vimba melanops*), сом (*Silurus glanis*), европейска речна змиорка (*Anguilla anguilla*) и беломорски скобар (*Chondrostoma vardarense*).

❖ Установените от нас в прилежащия участък от река Марица уклей (*Alburnus alburnus*), обикновена кротушка (*Gobio gobio*), речен кефал (*Leuciscus cephalus*), речен костур (*Perca fluviatilis*).

В прилежащия участък от река Марица при собствените изследвания е установено присъствието още на обикновена каракуда (*Carassius carassius*) и шаран (*Cyprinus carpio*).

Предвид характера на дейностите, които се легитимират чрез ПУП-ПППРЗ на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица“, не се очаква въздействие върху целевите видове риби, включени в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“.

В предмета на опазване на зоната са включени три вида **ЗЕМНОВОДНИ** от Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС.

Състоянието на популациите им по стандартен Natura 2000 формуляр от 2005 година е представено в т. 4.1.

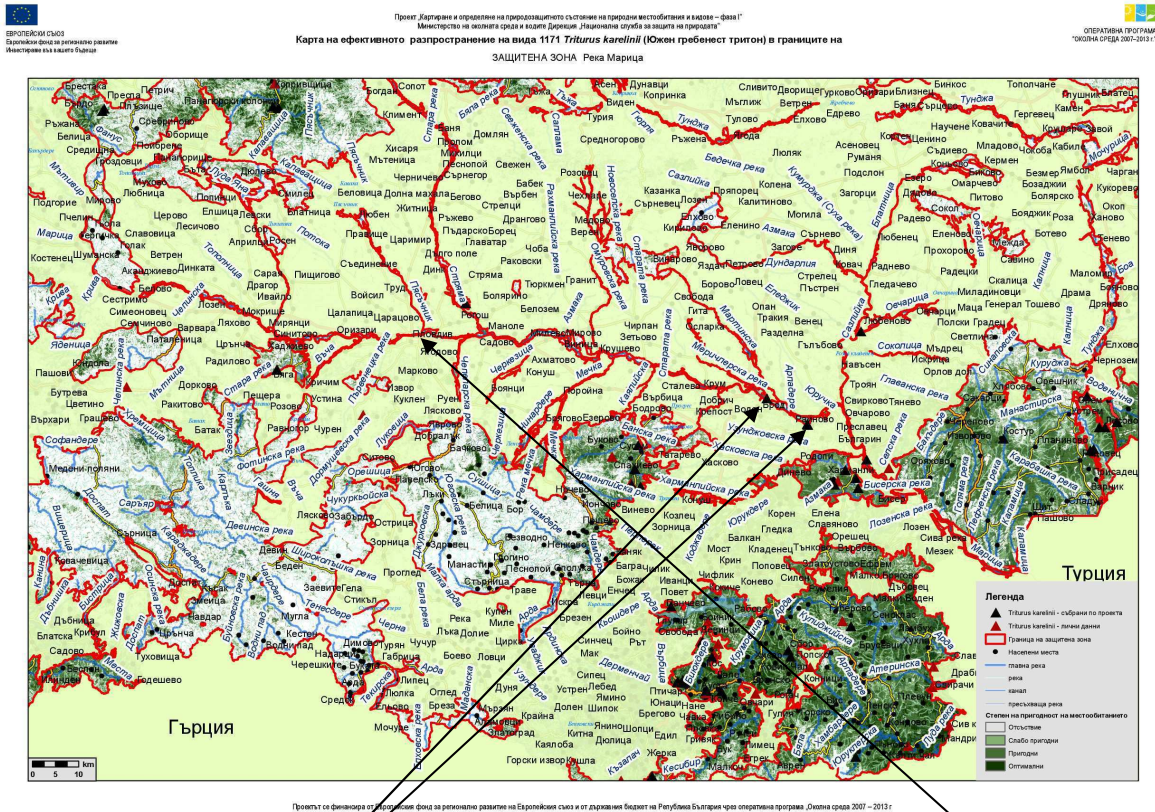
Южен /Голям по Стандартен Natura 2000 формуляр/ гребенест тритон/ (*Triturus karelinii*) се среща се почти в цялата страна като обитава застояли, обрасли с водна растителност водоеми и техните околности. Във водата се храни с ларви на комари и други насекоми, дребни ракообразни, тубифекс и др. На сушата предпочита дъждовни червеи, голи охлюви, бавноподвижни членестоноги и техните ларви. Оплождането е през март-май. Оплодените яйца се залепват по подводните растения. Инкубацията е около две седмици. Метаморфозата настъпва след около три месеца. Възрастните излизат на сушата около месец след размножаването. Зимува във водата, по-рядко на сушата (предимно младите).

Оптимални типове местообитания според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Triturus karelinii*, 1171 (южен гребенест тритон) в Защитена зона „Река Марица“ са:

- ❖ Естуари - устията на реките Камчия, Ропотамо, Велека, Дяволска и др.;
- ❖ Крайбрежни лагуни - Болата дере, блатата Алепу, Аркутино и Стомополо;
- ❖ Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от *Chara*, срещащи се в Деветашкото плато, рибарници и язовири в Северна България, В. Търново, Левски, Шумен и др. Срещат се и в полустествени басейни – например стари, запълнени с вода изкопи.
- ❖ Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition* - в цяла България, основно в ниските райони. Най-много такива езера има в Дунавската равнина, Тракийската низина и по Черноморското крайбрежие.
- ❖ Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion* в реки из цялата страна – Огоста, Вит, Янтра, Марица, Тунджа и др.
- ❖ Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidention* р.р. По долните течения на всички големи реки в България, които са с тинести (кални) брегове.

За защитената зона няма предварителни данни за плътността и обилието на вида. По време на полевите изследвания по проекта на МОСВ няма намерени възрастни екземпляри, а установените за цялата защитена зона находища са само 4 с отчетени 401 ларви.

Не сме установили каквото и да е присъствие на голям гребенест тритон при теренните изследвания в района. Предвид на голямата отдалеченост на установените находища не считаме вида за вероятен и не очакваме въздействие.

установени находища на *Triturus karelinii*

гребен канал

Карта на ефективното заето местообитание на *Triturus karelinii*.

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*) е широко разпространен вид в потоци, реки, канали, езера, язовири, блата, временни изкопи, наводнени коловози по черни пътища. Среща се също и в силно обрасли и в замърсени водоеми. Не избягва и бързотечащи потоци. Среща се от най-ниските части на страната до около 2000 m н.в. Не е установен в най-ниските и равнинни райони. Активна е денем и по сумрак, но през брачния период – и през голяма част от нощта. Храни се с насекоми, червеи, охлуви и други безгръбначни. Подвижността на метаморфозиралите жабки е голяма и способства за бързото разселване на вида. Зимува на сушата.

Оптимални типове местообитания според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Bombina variegata*, 1193 в защитената зона са:

- ❖ Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara - Срещат се в: Западен, Врачански, Етрополски, Габровски, Еленски Балкан, Люлин планина, Деветашкото плато, рибарници и язовири в северна България, В. Търново, Чепеларе, Кочериново, яз.Кърджали, р.Пробойница, р.Еленица и др. Срещат се и в полуестествени басейни – напр. стари, запълнени с вода изкопи

- ❖ Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition* - в цяла България, основно в ниските райони.

- ❖ Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion* - в реки из цялата страна – Огоста, Вит, Янтра и др.

- ❖ Естествени дистрофни езера - езера в планинските части на страната, в които е започнало обрастване с водна растителност и натрупване на торф.

Не сме установили бумки при теренните изследвания в района.

В рамките на полевите проучвания по проекта на МОСВ в зоната са установени 7 екземпляра, от които 7 възрастни и два неполово зряли в едно находище. Най-близките установени отстоят на около 20 км северно при село Любен, община Съединение и на около същото отстояние югозападно в землището на град Кричим, представено на Картата на ефективното заето местообитание на *Bombina variegata*

Проект "Директиви и стандарти на природозащитните системи на територии в Европа – Фени Г"
 Министерство на околната среда и водите, Република България, Национална служба за защита на природата
 Карта на ефективното разпространение на вида 1193 *Bombina variegata* (Жълтокоремна бумка) в границите на ЗАЩИТЕНА ЗОНА Река Марица

установени находища на *Bombina variegata*

гребен канал

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*).

Оптимални типове местообитания според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Bombina bombina*, 1188 в защитената зона са:

- ❖ Естуари - Устията на реките Камчия, Ропотамо, Велека, Дяволска и др.
- ❖ Крайбрежни лагуни - Шабленска тузла, Наневска тузла, Балчишка тузла, Поморийско езеро, Атанасовско езеро, блатата Алепу, Аркутино и Стомополо.
- ❖ Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от *Chara* - Срещат се в: Деветашкото плато, рибарници и язовири в северна България, край Свищов, Белене, В. Търново, Левски, Шумен и др. Срещат се и в полуестествени басейни – напр. стари, запълнени с вода изкопи.
- ❖ Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition* – в цяла България, основно в ниските райони. Най-много такива езера има в Дунавската равнина, Тракийската низина и по Черноморското крайбрежие.
- ❖ Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion* в реки из цялата страна – Огоста, Вит, Янтра, Марица, Тунджа и др.
- ❖ Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidention* р.р. - По долните течения на всички големи реки в България, които са с тинести (кални) брегове – Дунав, Марица, Искър, Тунджа и др.

Не сме установили червенокоремни бумки при теренните изследвания в района.

По официално достъпната информация, получена в резултат на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", реализирано по Оперативна програма околна среда, видът не е установен и в цялата защитена зона.

Липсата на локалитети на трите целеви вида земноводни е потвърдена при системните и задълбочени изследвания на И.Моллов, проведени в периода март 2007 – октомври 2010 г. на територията на град Пловдив и околностите му на обща площ от 225 km². Според авторът те са изчезнали от изследвания район в последните 100 години.

Предвид на гореизложеното не може да се очаква отрицателно въздействие върху трите вида земноводни, предмет на опазване в защитена зона „Река Марица”.

В предмета на опазване на зоната са включени 5 вида **ВЛЕЧУГИ** от Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС.

Състоянието на популациите им по стандартен Natura 2000 формуляр от 2005 година е представено в т. 5.1.

Пъстър смок (*Elaphe sauromates* (Pallas, 1814)). Според Владимир Бешков, Червена книга на Република България, 2011 г. през последните петдесет години има само няколко сигурни сведения за находки на вида северно от Стара планина и в западната половина на Горнотракийската равнина. Сравнително запазени са популациите на места в Източните Родопи, Тунджанския край, Сакар и Странджа, но и там видът е рядък. Установен е и в нови находища в Северна България (Никополско), Шуменско, Черноморското крайбрежие между р. Батова и с. Китен, Бесепарските възвишения южно от Пазарджик, Асеновградско, Хасковско, Свиленградско, Средецко. Всички находища у нас са до 400 m н. в. (непубл. данни).

Местообитанията му са свързани предимно с редки гори и храсти или със степен вид растителност, където предпочита валози, долове и др. Навлиза и в покрайнините на блата в търсене на гнезда на птици. Дневно активен. Основната му храна през пролетта са яйца и малки на птици, през лятото и есента – гризачи

Оптимални типове местообитания според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Elaphe sauromates*, 5194 (1279) (пъстър смок) в Защитена зона „Река Марица“ са:

- ❖ Различни типове крайбрежни и халофитни, и сладководни местообитания - В цялата страна (в рамките на ареала на вида);
- ❖ Субконтинентални пери-панонски храстови съобщества - Североизточна България и Северното Черноморие, спорадично в Югоизточна България;
- ❖ Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик - В цялата страна до около 1 000 m надм. в. (в рамките на ареала до 750 m надм. в.);
- ❖ Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero Brachypodietea* - Спорадично в Южна България;
- ❖ Субпанонски степни тревни съобщества - Предбалкана и Дунавската равнина, ограничено в Западна България;
- ❖ Панонски лъсови степни тревни съобщества - Северната част на Дунавската равнина;
- ❖ Панонски пясъчни степа - Дунавското крайбрежие;
- ❖ Понто-Сарматски степа-Северното Черноморие, Добруджа и Лудогорието;

❖ Панонски гори с *Quercus rubescens* - Предбалкана и част от Дунавската равнина, Североизточна България, предпланините и ниските планини на Западна България;

❖ Балкано-Панонски церово-горунови гори - В цялата страна до около 800 – 1 000 м надм. в. (в рамките на ареала до 750 м надм. в.);

❖ Източни гори от космат дъб - Южна България и Черноморието.

Не сме установили каквото и да е присъствие на пъстър смок при теренните изследвания в района.

За защитената зона няма налични данни за намирането на вида през последните 6 години според Доклада за разпространение и оценка на целевия вид.

Двата вида сухоземни костенурки-шипоопашата **костенурка (*Testudo hermanni*)** и шипобедрена **костенурка (*Testudo graeca*)** имат сходна биология. Обитават открити местности с тревна растителност, редки храсти и нискостеблени гори. Най-висока е плътността на популациите в крайнините и в разреждени широколистни гори, както и в полустепни пространства с рядка храстова растителност. Те са дневни видове, като активността е най-висока през пролетта. По време на летните горещини мигрират от откритите, сухи и припечни терени към по-влажни места (долове, крайречни горски и храстови формации). Хранят се предимно с тревисти растения (различни сложноцветни и бобови, но и много други), по-рядко с окапали плодове - джанки, круши... В менюто попадат и дребни безгръбначни животни. За зимуване се заравят в почвата обикновено на южни склонове.

Оптимални типове местообитания според Докладите за разпространение и оценка на целеви видове 1219 *Testudo graeca* (шипобедрена сухоземна костенурка) и 1217 *Testudo hermanni* (шипоопашата сухоземна костенурка) в Защитена зона „Река Марица“ (BG0000578) са:

❖ Пясъчни дюни и брегове - Обрасли с храсти или редки дъбови гори покрай бреговете на Черно море

❖ Западно евразийски листопадни храсталаци (гъсталаци) на келяв габър, драка, люляк и др. На много места в ниските и хълмисти части на страната.

❖ Твърдолистни храсталаци - Термо-медитерански храстови формации (предимно в Източните Родопи, Сакар, Дервентските възвишения, Санданско-Петричката котловина), гъсталаци на *Phyllirea*, източна гарига на *Cistus incanus*, Гръко-Балкански псевдомаквиси;

❖ Тревисти и степни съобщества на сухи варовити терени - на много места в ниските и хълмисти части на страната;

❖ Сухотревни съобщества на силикатни терени - на много места в ниските и хълмисти части на страната;

❖ Термофилни и субмедитерански дъбови гори (космат дъб, цер, благуи) - на много места в ниските и хълмисти части на страната;

❖ Смесени термофилни гори (келяв габър, мъждрян, липа, клен и др.) - на много места в ниските и хълмисти части на страната.

Двата вида сухоземни костенурки не бяха установени от нас при посещенията в района и няма сведения за техни локалитети в района.

В цялата защитена зона установените екземпляри при полевите изследвания по проект на МОСВ за „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" са изключително малко:

- за *Testudo hermanni* - общо 7 екземпляра;
- за *Testudo graeca* - 0,18 екз. на 1000 м.

Южна блатна костенурка (*Mauremys rivulata*). Според Андрей Стоянов, Червена книга на Република България, 2011 г. обитава спорадично Петричко-Санданската котловина, Източните Родопи, южните части от долините на Марица и Тунджа, Хасковско, Сакар, Средецко и приустиевите части на реките, вливащи се в Черно море южно от Ропотамо. В известните до 1985 г. находища, общата численост на вида в страната е преценена на 600–1000 индивида, от които 252–335 в Петричко-Санданската котловина, 93–144 в Свиленградско, 158–217 в Ивайловградско, 10–15 в Сакар, 100–300 в черноморските реки . В находищата открити след 1985 г. няма изследвания на числеността. Предпочита блата (включително разливи на топли извори), реки, речни устия и крайморски блата (включително полусолени), големи вирове в скалисти долове, изкуствени изкопи, микроязовири, рибарници, канали и др. Всички находища у нас са под 200 m н. в.

Храни се с безгръбначни, жаби и ларвите им, риба – най-често мъртва, приема и растителна храна. Снася 3–10 леко удължени яйца с твърда варовикова черупка, които заравя на сушата. Излюпването е след 90–105 дни. Зимува под водата.

Оптимални типове местообитания според Доклад за разпространение и оценка на целеви вид 1222 *Mauremys caspica* (каспийска блатна костенурка) в Защитена зона „Река Марица“ (BG0000578) са:

❖ Естуари - В рамките на ареала на вида – устията на реките Ропотамо, Велека, Дяволска и др.

❖ Крайбрежни лагуни - В рамките на ареала на вида – блатата Алепу, Аркутино и Стомополо.

❖ Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara - В рамките на ареала на вида – рибарници и язовири в Странджа, река Факийска и др. Срещат се и в полуестествени басейни – напр. стари, запълнени с вода изкопи.

❖ Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition* - В рамките на ареала на вида – Тракийската низина и по Черноморското крайбрежие.

❖ Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*-В рамките на ареала на вида – Марица, Тунджа и др.

❖ Реки с кални брегове с *Chenopodium rubri* и *Bidention* р.р. - По долните течения на всички големи реки в България, които са с тинести (кални) брегове. В рамките на ареала на вида – Марица, Тунджа и др.

За защитената зона няма налични данни за намирането на *Mauremys rivulata* през последните години според Доклада за разпространение и оценка на целевия вид.

Не сме установили вида в изследвания район.

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) се среща в равнините и ниските части на планините в цялата страна. Обитава блата, езера, язовири, реки (предимно бавно течащи), канали и др. Среща се от морското равнище до около 1100 м надм. в. (в Лозенската планина).

Оптимални типове местообитания според Доклад за разпространение и оценка на целеви вид *Emys orbicularis*, 1220 (обикновена блатна костенурка) в Защитена зона „Река Марица“ (BG0000578) са:

❖ Естуари - В рамките на ареала на вида – Устията на реките Камчия, Ропотамо, Велека, Дяволска и др.

❖ Крайбрежни лагуни - Шабленска тузла, Наневска тузла, Балчишка тузла, Поморийско езеро, Атанасовско езеро, блатата Алепу, Аркутино и Стомополо.

❖ Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara - Срещат се в Западен, Врачански, Етрополски, Габровски, Еленски Балкан, Люлин планина, Деветашкото плато, рибарници и язовири в северна България, Странджа, край Свищов, Белене, В.Търново, Левски, Шумен, Чепеларе, Кочериново, язовир Кърджали, р.Пробойница, р.Факийска, р.Еленица и др.

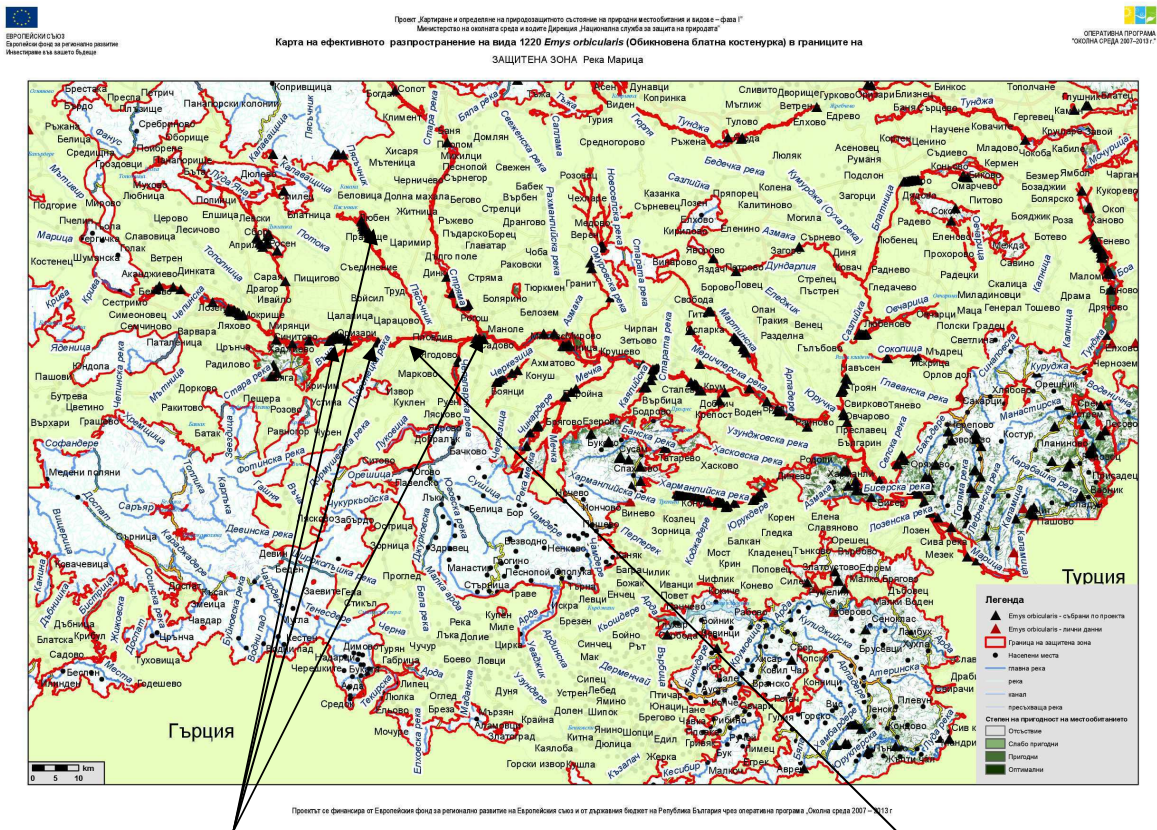
Срещат се и в полуестествени басейни – напр. стари, запълнени с вода изкопи. Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition* - В рамките на ареала на вида – Тракийската низина и по Черноморското крайбрежие.

- ❖ Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition* - В цяла България, основно в ниските райони. Най-много такива езера има в Дунавската равнина, Тракийската низина и по Черноморското крайбрежие

- ❖ Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion* в реки из цялата страна – Огоста, Вит, Янтра, Марица, Тунджа и др.

- ❖ Реки с кални брегове с *Chenopodium rubri* и *Bidention* р.р. - По долните течения на всички големи реки в България, които са с тинести (кални) брегове – Дунав, Марица, Искър, Тунджа и др.

На карта на ефективното заето местообитание на *Emys orbicularis* са представени всички находища при полевата инвентаризация на находища в защитената зона:

установени находища на *Emys orbicularis*

гребен канал

В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 198 възрастни екземпляра (2 мъжки, 3 женски) и 12 неполово зрели. Установеното обилие по време на теренните изследвания е 0,77 екз. на 1000 м.

Представеното разпределение на площта на зоната по съответните категории на пригодност е както следва:

- Непригодни територии (клас 0): 9088,52 ха (61,87% от цялата територия на зоната);
- Местообитания с ниска значимост (клас 1): 605,04 ха (4,12%);
- Местообитания със средна значимост (клас 2): 0,17 ха (0,00%);
- Местообитания с висока значимост (клас 3): 4994,97 ха (34,01%).

Общото ефективно заето местообитание на вида в Защитена зона „Река Марица“ е 11 858,48 ха, като местообитанията на вида са свързани.

Установени са следните заплахи за вида и/или местообитанията му:

- ✓ Замърсявания с локален характер;
- ✓ Сечи с локален характер;
- ✓ Пожари;
- ✓ Кариери.

Обикновена блатна костенурка сме наблюдавали само в река Марица през месеците април и май 2014 година сред макрофитната растителност в прилежащия на централната част на новия гребен канал участък от реката. В изследвания район за момента липсват подходящи местообитания.

Предвид разпространението и състоянието на целевите видеове влечуги в страната и района, и спецификата на предвижданите с комплексния инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица“, дейности не може да се очаква отрицателно въздействие върху петте вида влечуги, предмет на опазване в защитена зона „Река Марица“.

Видовете **ПТИЦИ** с висок природозащитен статус в района са включени в предмета на опазване на **защитена зона „Марица-Пловдив“ (BG0002087)**, обявена със Заповед № РД-836/17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите.

Предмет на опазване са 5 вида, включени в Приложение I на Дир.79/409/ЕЕС и 12 редовно срещащи се мигриращи вида, не са включени в Приложението. За проследяване на видовия и количествен състав на орнитофауната в изследвания район беше извършен орнитологичен мониторинг по маршрут и методика,

разгледани в точка 11.

Определянето на въздействието върху целевите видове е извършено в две стъпки. При първата то е представено само качествено (не се очаква – очаква се). Отрицателно въздействие е представено на таблицата, като видовете, за които се очаква такова, са отбелязани с черен шрифт. Обозначенията в най-дясната колона от таблицата „Не се очаква въздействие поради...”, са както следва:

1. Видът целогодишно или през отделен сезон не се среща в местообитанията, които са част от терена на комплексния проект или в непосредствена близост.

2. Видът може да се среща в местообитанията, които са част от терена на комплексния проект или в непосредствена близост, но това е нередовно, епизодично, случайно и/или фигурира в Стандартния формуляр за защитената зона с цялостна оценка „D”.

3. Видът целогодишно или през отделен сезон може да се среща редовно в местообитанията от терена на комплексния проект, но не ги използва поради близостта на асфалтов път, населено място или друга причина.

4. Видът редовно само прелита над терена на комплексния проект по време на хранене или миграция.

5. Видът е синантропен или нечувствителен към антропогенно въздействие, произлизащо от реализирането на комплексния проект.

ВИД SPECIES	Мес тна поп ула ц.	Миграционна популация			Оценка				Не се очаква въздейс твие поради:	
		Раз мн.	Зим ув.	Пре мин.	Поп ул.	Опа зв	Из ол ур	Цял. Оце нка		
видове птици по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие										
поен лебед	<i>Cygnus cygnus</i>			7i		C	B	C	C	1
черен щъркел	<i>Ciconia nigra</i>			1 i/0 - 1 i		D				1
голяма бяла чапла	<i>Egretta alba</i>			3i		C	B	C	C	
малък корморан	<i>Phalacrocor ax pygmeus</i>			2034- 4480 I	1173- 2965i	A	A	C	A	
земеродн о рибарче	<i>Alcedo atthis</i>	10p				B	A	C	B	

ВИД SPECIES	Мес тна поп ула ц.	Миграционна популация			Оценка				Не се очаква въздейс твие поради:	
		Раз мн.	Зим ув.	Пре мин.	Поп ул.	Опа зв	Из ол ур	Цял. Оце нка		
видове птици по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие										
малък гмурец	<i>Tachybaptus ruficollis</i>		70i			С	А	С	С	
голям корморан	<i>Phalacrocorax carbo</i>		575i/ 50i 1100i			В	А	С	В	
сива чапла	<i>Ardea cinerea</i>		7i 20i			Д				
ням лебед	<i>Cygnus olor</i>		5i			Д				2
лятно бърне	<i>Anas querquedula</i>		20i			Д				2
зеленогла ва патица	<i>Anas platyrhynchos</i>	7p/5 ♂ 9p		5i		Д				2
голям ястреб	<i>Accipiter gentilis</i>		2i			Д				2
малък ястреб	<i>Accipiter nisus</i>			3i		Д				2
обикновен мишелов	<i>Buteo buteo</i>			5i		Д				2
черношипа ветрушка	<i>Falco tinnunculus</i>			3i		Д				2
речна чайка	<i>Larus ridibundus</i>		5000- 7000 i			А	А	С		
калугерица	<i>Vanellus vanellus</i>		0-1i			Д				2

Вероятност за отрицателно въздействие от риеализацията на комплексния проект съществува за 7 вида птици. Количественото определяне степента на въздействие, в която може да бъдат повлияни 7-те вида и техните местообитания, сме извършили и представили в таксономичен ред чрез втората стъпка както следва:

Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*) – гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Обитава естествени и изкуствени стоящи водоеми по Дунавското и Черноморско крайбрежие с прилежащите влажни зони, както и вътрешността на страната. Съгласно Стандартния формуляр на територията на защитената зона са регистрирани 575-1100 броя зимуващи птици с цялостна оценка „В”. В участъка от река Марица, прилежащ на новия гребен канал, е установен по време на мониторинга с обща численост 216 екземпляра между октомври 2013 и февруари 2014 г. (максимум 38

екземпляра на 2 ноември 2013 г.). Очаква се отрицателно въздействие с малка степен само през зимата.

Голям корморан <i>Phalacrocorax carbo</i>	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ							
	Размножаване			Миграция		Зимуване		Обща оценка
	Малки гнезда яйца	Места за		Места за		Места за		
		Гнездене	Хранене	Хранене Термики	Нощуване	Хранене	Нощуване	
Унищожаване (0,8 т)								
Увреждане (0,5 т)**								0
Прогонване (0,3 т)**						0,3		0,3
Обезпокояване (0,1 т)**						0,1		0,1
Фрагментация (0,1 т)								0
Замърсяване (0,2 т)								0
Биокоридори (0,8 т)								0,8
Геогр. Свързаност (0,8 т)								0,8
Общо						1,2		0

Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*) – гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид от Червената книга на България (2011); световно застрашен вид. Обитава естествени и изкуствени стоящи водоеми по Дунавското и Черноморско крайбрежие с прилежащите влажни зони, както и вътрешността на страната. Съгласно Стандартния формуляр на територията на защитената зона са регистрирани 2034-4480 зимуващи и 1173-2965 преминаващи птици с цялостна оценка „А”.

В участъка от река Марица, прилежащ на новия гребен канал, е установен по време на мониторинга от ноември 2013 до април 2014 с обща численост 216 екземпляра (максимум 28 екземпляра на 15 декември 2013 г.). Местата за зимуване на вида не се засягат от реализирането на комплексния проект. Очаква се отрицателно въздействие с малка степен най-вече през зимата.

Малък корморан <i>Phalacrocorax pygmeus</i>	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ							
	Размножаване			Миграция		Зимуване		Обща Оценка
	Малки гнезда яйца	Места за		Места за		Места за		
		Гнездене	Хранене	Хранене Термики	Нощуване	Хранене	Нощуване	
Унищожаване (0,8 т)								

Увреждане (0,5 т)**								0
Прогонване (0,3 т)**				0,9		0,9		1,8
Обезпокояване (0,1 т)**				0,3		0,3		0,6
Фрагментация (0,1 т)								0
Замърсяване (0,2 т)								0
Биокоридори (0,8 т)								0,8
Геогр. Свързаност (0,8 т)								0,8
Общо				1,2		1,2		4,0

Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*) – гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид от Червената книга на България (2011). Обитава естествени и изкуствени стоящи водоеми в по-ниските части на страната. Съгласно Стандартния формуляр на територията на защитената зона са регистрирани 70 зимуващи птици с цялостна оценка „С“. В участъка от река Марица, прилежащ на новия гребен канал, е установен по време на мониторинга (от ноември 2013 до март 2014 с обща численост 100 екз. (най-много 16 екземпляра на 15 януари 2014 г. Очаква се отрицателно въздействие с малка степен най-вече през зимата.

Малък гмурец <i>Tachybaptus ruficollis</i>	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ							Обща Оценка
	Размножаване			Миграция		Зимуване		
	Малки гнезда яйца	Места за		Места за		Места за		
		Гнездене	Хранене	Хранене Термики	Нощуване	Хранене	Нощуване	
Унищожаване (0,8 т)								0
Увреждане (0,5 т)**								0
Прогонване (0,3 т)**						0,6		0,6
Обезпокояване (0,1 т)**						0,2		0,2
Фрагментация (0,1 т)								0
Замърсяване (0,2 т)								0
Биокоридори (0,8 т)								0,8
Геогр. свързаност (0,8 т)								0,8
Общо						1,2		2,4

Голяма бяла чапла (*Egretta alba*) - гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид от Червената книга на България (2011). Обитава естествени и изкуствени стоящи водоеми по Дунавското и Черноморско крайбрежие с прилежащите влажни зони,

през зимата се среща често и във вътрешността на страната. На територията на защитената зона са регистрирани 3 екземпляра през зимата с цялостна оценка „С”. При мониторинга е установена в района, еднократно-един екземпляр на 1 февруари 2014 г.

Голяма бяла чапла (<i>Egretta alba</i>)	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ							Обща Оценка
	Размножаване			Миграция		Зимуване		
	Птици гнезда яйца	Места за		Места за		Места за		
		Гнездене	Хранене	Хранене Термики	Нощуване	Хранене	Нощуване	
Унищожаване (0,8 т)								
Увреждане (0,5 т)**								
Прогонване (0,3 т)**						0,6		0,6
Обезпокояване (0,1 т)**								
Фрагментация (0,1 т)								
Замърсяване (0,2 т)								
Биокоридори (0,8 т)								0,8
Геогр. свързаност (0,8 т)								0,8
Общо								2,2

Очаква се отрицателно въздействие с малка степен.

Сива чапла (*Ardea cinerea*) – гнездещо-прелетен преминаващ и зимуващ вид от Червената книга на България (2011). Обитава разнообразни влажни в ниските части от страната и предпланините. На територията на защитената зона са регистрирани 7-20 зимуващи птици с цялостна оценка „D”. Независимо от тази оценка видът е включен тук поради установяването му на терена на ИП по време на гнездене и миграции (от октомври 2013 до май 2014 с обща численост 12 екз. (най-много 6 екз. на 1 май 2014 г. Очаква се отрицателно въздействие с малка степен.

Сива чапла (<i>Ardea cinerea</i>)	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ							Обща Оценка
	Размножаване			Миграция		Зимуване		
	Птици гнезда яйца	Места за		Места за		Места за		
		Гнездене	Хранене	Хранене Термики	Нощува не	Хранене	Нощуване	
Унищожаване (0,8 т)								0
Увреждане (0,5 т)**								0
Прогонване (0,3 т)**			0,6	0,6		0,6		1,8
Обезпокояване (0,1 т)**								0
Фрагментация (0,1 т)								0

Замърсяване (0,2 т)								0
Биокоридори (0,8 т)								0,8
Геогр. свързаност (0,8 т)								0,8
Общо			0,6	0,6		0,6		3,4

Речна чайка (*Larus ridibundus*) – гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид от Червената книга на България (2011). Обитава разнообразни влажни зони, но гнезди само по Дунавското крайбрежие. На територията на защитената зона са регистрирани 6000-7000 зимуващи птици с цялостна оценка „А”. Не е установена на терена на обекта по време на мониторинга. Не се очаква отрицателно въздействие.

Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*) – постоянен вид. Обитава разнообразни водоеми в ниските части на страната. На територията на защитената зона са регистрирани 10 гнездящи двойки с цялостна оценка „В”. По време на мониторинга на терена, предмет на комплексния проект, е установено еднократно (един екземпляр на 01 ноември 2013 г. 2013 г.). Очаква се отрицателно въздействие с малка степен.

Земеродно рибарче (<i>Alcedo atthis</i>)	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ							
	Размножаване			Миграция		Зимуване		Обща Оценка
	Птици гнезда яйца	Места за Гнездене	Места за Хранене	Места за Хранене Термики	Нощува не	Места за Хранене	Места за Нощуване	
Унищожаване (0,8 т)								
Увреждане (0,5 т)**								
Прогонване (0,3 т)**								
Обезпокояване (0,1 т)**				0,2	0,2			0,4
Фрагментация (0,1 т)								
Замърсяване (0,2 т)								
Биокоридори (0,8 т)								0,8
Геогр. свързаност (0,8 т)								0,8
Общо				0,2	0,2			2,0

Обобщени данни за броя на повлияните видове птици-предмет на опазване в защитената зона от различните категории отрицателни въздействия в резултат от реализирането на комплексния проект :

Категория отрицателно въздействие	Брой видове предмет на опазване	% от общия брой видове
Няма въздействие	11	64,7
С малка степен	6	35,3
Със средна степен	0	0
С голяма степен	0	0
Общо	17	100,0

Както се вижда от горната таблица, преобладаващата част от видовете, предмет на опазване - 11 или 64,7%, няма да бъдат повлияни отрицателно от евентуалното реализиране на комплексния проект. В малка степен ще бъдат повлияни 6 вида птици или 35,3%. Възможностите за хранене и нощуване при тези птици ще бъдат намалени. Местата за нощуване на зимуващите малки корморани няма да бъдат засегнати. Поради относително малката площ на новопроектирания гребен канал в сравнение с площта на речното корито това въздействие се очаква да бъде в малка степен и само през отделни сезони.

Съгласно приетата от нас методика при цялостна оценка от 1 до 5 (малка степен на въздействие) не са необходими смекчаващи мерки освен спазване на най-добрите практики при строителство и експлоатация.

В предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“ (BG0000578) са включени 11 вида **БОЗАЙНИЦИ** от Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС.

Състоянието на популациите им по стандартен Natura 2000 формуляр от 2005 година е представено в т. 4.1.

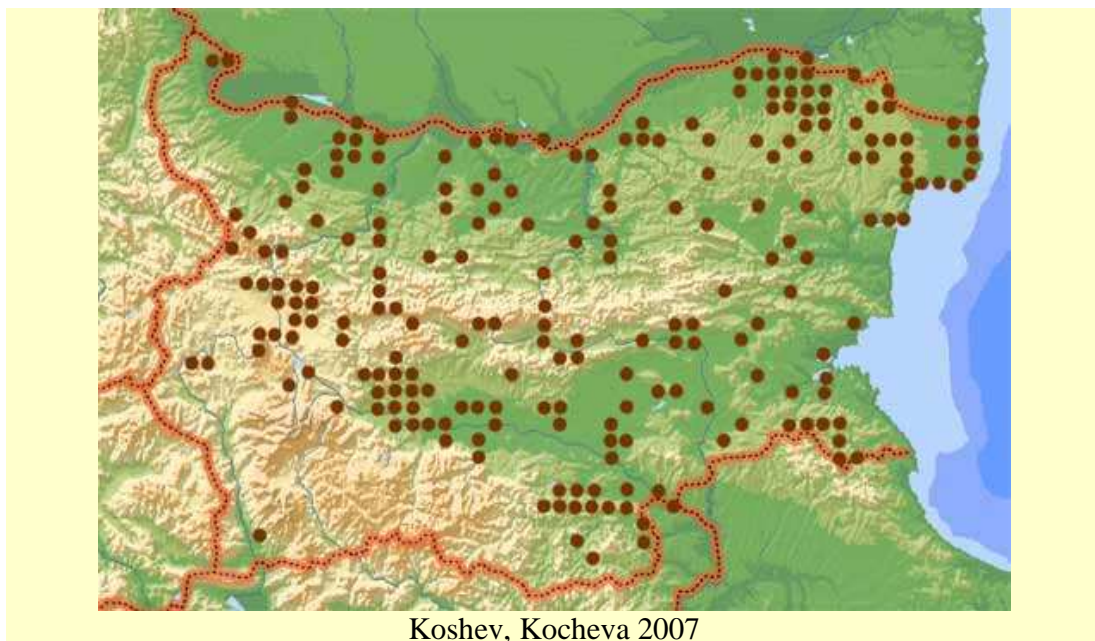
Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*).

Степен вид от семейство Катерицови (*Sciuridae*), разред Гризачи (*Rodentia*). Обитава райони с добре развит почвен слой - основно сухи тревни съобщества, пасища и агрценози. Има мозаечно разпространение почти в цялата страна. Отделни популации са установени в планински ливади на Белмекен и по билото на Стара планина. Населява открити тревисти площи в широк диапазон надморски височини: от Черноморското крайбрежие до 2100-2400 м. (Рила и Стара планина). В миналото ареалът му е обхващал цялата територия на България и е бил с висока плътност на популациите. През последните десетилетия обаче числеността и площта на населяването територии са намалели в резултат на сукцесионни промени, настъпили вследствие на силното намаляване броя на пашуващи селскостопански животни. Тази тенденция е характерна

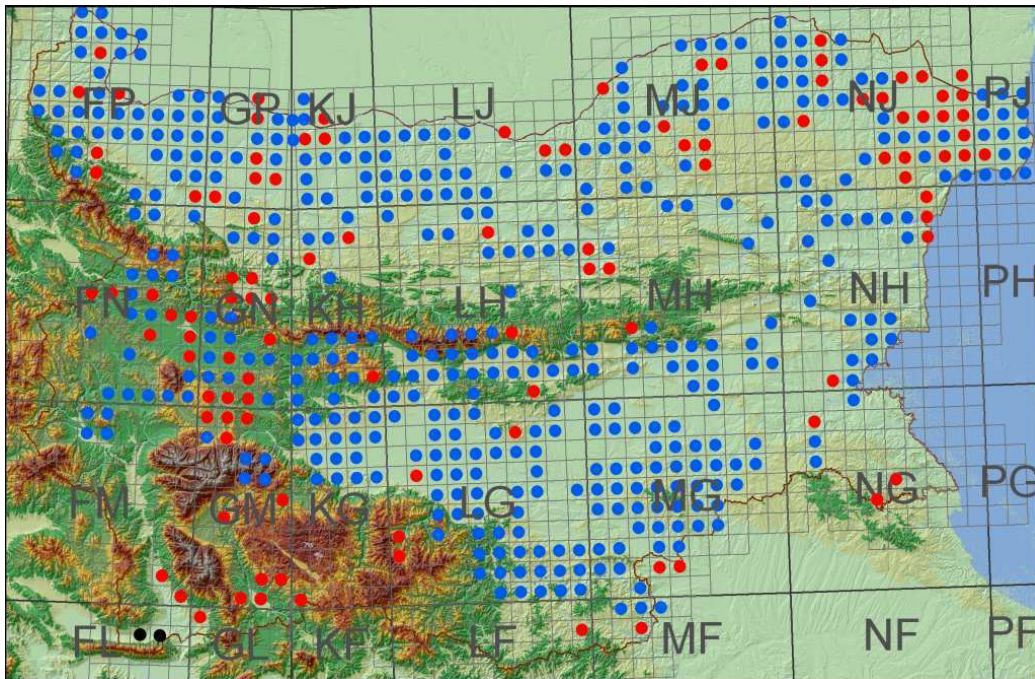
за целия ареал на вида, поради което в консервационно отношение европейския лалугер е категоризиран като уязвим (V1a) по списъка на световно застрашените животни на Международния Съюз за Защита на Природата (IUCN) и фигурира в списъците на видовете, подлежащи на опазване в европейското и българско законодателство. Включен е в Приложение №2 на ЗБР, Приложение № 2 на Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция), Приложения II и IV на Директива 92/43/ЕЕС относно съхранение на природните местообитания и дивата флора и фауна

Лалугерът заема важно място в системата на взаимоотношенията в съобществата, като служи, за хранителна база на дневни грабливи птици /царски орел (*Aquila heliaca*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), ловен сокол (*Falco cherrug*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*) и голям креслив орел (*Aquila clanga*).../ и много хищни бозайници. Най-тясно с него са свързани пъстър пор (*Vormela peregusna*) и степен пор (*Mustela eversmanni*), числеността на които е в пряка връзка със състоянието на лалугеровите популации. Други птици използват неговите дупки за гнездене (ориенталско каменарче (*Oenanthe isabellina*)).

Разпространението на лалугера в България представяме по Българско природоизпитателно дружество (<http://www.groundsquirrel.org>):

и по Владимир Стефанов, 2011: „Червена книга на Република България”, Електронно издание, Съвместно издание на Българска академия на науките и Министерство на Околната среда и водите,

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

Местообитанията на лалугера са свързани с открити необработваеми площи, пасища близо до или в обработваеми земеделски площи., покрай пътища и ж.п. линии и други.

Характеризира се със строга периодичност на жизнената дейност в течение на годината, като ражда един път годишно. Храни се с различни треви и техните семена,

Видът достига висока плътност – максималната регистрирана за страната е от порядъка на 100-120 екз/ха. Като правило в населяваните от него местообитания формира относително обособени вътре популационни групировки „колония”.

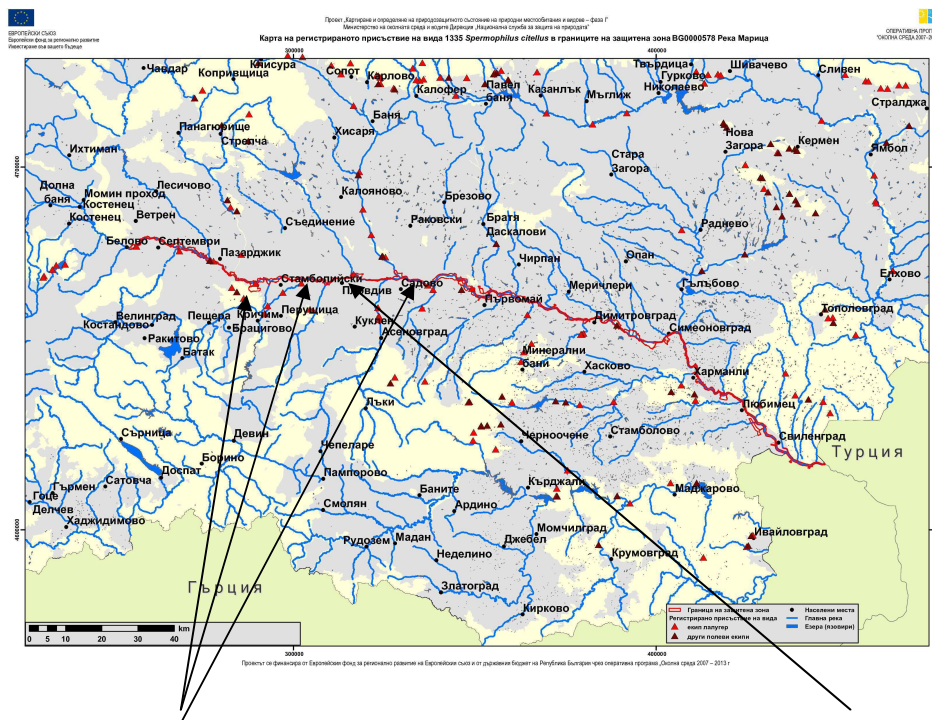
Според детайлният анализ на БДЗП от първата фаза от проучване на европейския лалугер, проведено в 10-те места от Натура 2000, включени в проекта LIFE+ „Опазване на царския орел и ловния сокол в ключовите за тях места в Натура 2000”. Половината от популациите на европейския лалугер, локализирани в запустели обработваеми земи в страната, е застрашена. Плътността на популацията е най-ниска в защитена зона „Западна Странджа” – около 3 индивида на хектар и най-висока в „Сините камъни - Гребенец” - 93 индивида на хектар. Най-застрашени са популациите, локализирани в различна степен запустели обработваеми земи (около 48.6 %). Като основни застрашаващи фактори са определени намаляването на пашата и унищожаването на местообитанията. Последното е свързано с увеличаването на

обработваемите площи, засаждането на нови лозови и плодови масиви или рекултивирането на стари масиви, опожаряването на пасищата, употребата на химикали – пестициди и изкуствени торове, както и изграждането на кариери и варови фабрики.

В защитената зона целевия вид с код **1335** е отбелязан с индекс - /R/ рядък. По такива показатели, като биокоридори, обилие, активни колонии, обитавана площ преди, сега и потенциално възможни такива, състояние на тревната и храстова растителност, както и начина на ползване, анализирани по време на картирането, като цяло е отчетено благоприятно природозащитно състояние за вида .

При полевого изследване (картиране) на целевия вид от екипите картиращи европейски лалугер са проучени 23 полигона (потенциални местообитания) и са установени общо 10 находища. От които 8 съвременни (лалугерови колонии) и 2 бивши находища (изчезнали към момента). Общата площ на регистрираните находища на Европейския лалугер в оптимални местообитания е 2478,9 ха и субоптимални местообитания е 9050,9 ха.

Карта на регистрациите на европейски лалугер в ЗЗ „Река Марица“.

установени находища на *Spermophilus citellus* грехен канал

В изследвания район няма подходящи местообитания и хранителна база за неговото присъствие. По време на теренната работа в зоната не са намерени каквито и

да било колонии и други индикации за присъствие на лалугер. При това положение, не е възможно с реализацията на проекта, да се окаже негативно влияние върху този вид.

Мишевиден сънливец (*Myomiomus roachi bulgaricus* = *Myomiomus bulgaricus*).

Установен е в погадки на забулена сова (*Tyto alba*) от село Генералово, община Свиленград и предвид големината на ловната му територия (радиус от 1,5 км.) може да се предположи наличието на вида в зоната. Съществуват данни за намирането му в близост до село Свирково, община Харманли, град Любимец и Свиленград (Milchev, Georgiev, 2012; Пешев и др., 1960). През 1962 г. Герсимов и Гогов са уловили 8 екземпляра на мишевиден сънливец в лозя с черничеви дървета край град Свиленград. Материалът е съобщен от (Марков, 1964), като *Miomymus personatus*. Въз основа на същите екземпляри Россолимо (1976) описва нов вид за науката - *Myomiomus bulgaricus*. В резултат на неоснователно извършена ревизия без достатъчно значими таксономични критерии, той е сведен до подвид на *Myomiomus roachi*.

Видът е локализиран само в Югоизточна България и край Одрин, поради което е невъзможно да се среща на изследваната територия и въздействието може да бъде определено като нулево.

Добруджански хомяк (*Mesocricetus newtoni*).

Добруджанският хомяк е разпространен главно в Северна България, като защитената зона „Река Марица“ на практика се намира извън ареала му в страната и няма нито едно научно съобщение за местонахождение на вида в зоната и естествено при полевого изследване за добруджански хомяк той не е установен.

Не е установен и при собствените полеви изследвания в района, засегнат от проектирането и изграждането на втория гребен канал.

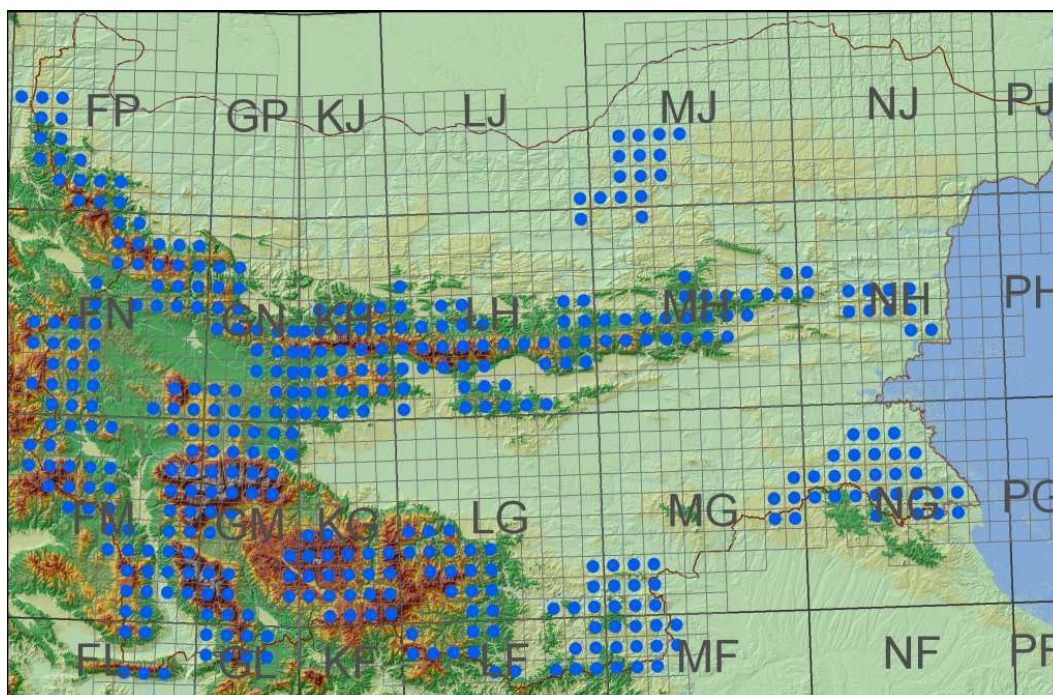
От това следва, че както по време на строителните работи на втория гребен канал и по време на експлоатацията, няма да се окаже негативно влияние върху вида.

Разред Хищници (*Carnivora*) е представен в презмета на опазване с 3 вида.

Европейският вълк (*Canis lupus*) от семейство емество Кучета (*Canidae*) е с постоянни популации в планинските и погранични райони в Западна Стара планина, Югозападна България, Източни Родопи, Сакар, Странджа и в други части. В началото на ХХ век се среща в цялата страна, но през 1965-1975 г. остават само 110-130 индивида в 5 гранични зони. Увеличава числеността си поради забраната на тровенето на хищници и увеличаването на дивите копитни. В края на зимата обитава около 32 000 km² със 100–120 семейства (средно 5 индивида) и численост 700–800 индивида (размножаващи

се – 200–250 и нетериториални вълци – 25%), при средна плътност 5000 ha/индивид над 1000 m н. в., и 10 000 ха под тази височина. Семейната територия е средно 15 000 ха, съответно 25 000 ха.

Моногамен, двойката е пожизнена. Размножават се само доминиращите двойки. Разгонване – януари–февруари. Малките, средно 4-6, се раждат през април. През септември семейството (5–8 вълка) се събира за есенно-зимен лов. Трофично, видът в Европа е синантропен. Основна плячка диви копитни, овце, мърша, кучета, кози, магарета и др. През размножителния период обитава планините, частично Североизточна България. Есента и до средата на зимата слиза и в равнините. Обитава и предпочита трудно достъпни планински райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади, но се е приспособил и към открити територии. Води силно подвижен начин на живот /по Жеко Спиридонов, Николай Спасов, 2011: „Червена книга на Република България”, Електронно издание, Съвместно издание на Българска академия на науките и Министерство на Околната среда и водите/.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

Целевият вид *Canis lupus* 1352 не е бил регистриран по време на картирането на зоната, както на терен, така и по анкетни данни и не са доказани находища. Съществуват сигнали за преход на индивиди при селата Надежден и Остър камък, т. е. коридор за преминаване между защитени зони „Сакар” и „Родопи –

Източни”. Това е доказателство, че макар и рядко зоната може да се използва от вида за преминаване. Направено е заключението, че природозащитното състояние на вида е неблагоприятно – незадоволително. Вълкът не се среща в околностите на град Пловдив, поради което не е възможно каквото и да е въздействие върху негови популации.

Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Представител е на семейство Порови (*Mustelidae*). Рядък вид у нас, с мозаичен тип разпространение. По често е срещан в Северна и Западна България. Намиран е до 1700 м.н.в. в Рила. Обитава изолирани места в цялата страна. Обикновено не копае собствени, а разширява подземни леговища на по-едроразмерни гризачи. Обитава предимно открити пространства – степи, обработваеми площи и пасища, храсталачни места и крайнини на редки гори. По често е установяван в райони където обитават лалугера и хомяците, които са главната му храна. В хранителния му спектър влизат също гущери, птици и др.

Разгонването започва в началото на февруари. Женската ражда 4-8 малки.

Строго защитен вид, включен в Приложенията на Закона за биологичното разнообразие и Бернската конвенция, както и в червения списък на IUCN в категория “уязвим”.

Целевият вид *Vormela peregusna*, 2635 фигурира само в стандартния Natura 2000 формулар, но предвид разпространението му за него не е изготвян и публикуван доклад по проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I”

Не е установен и при собствените полеви изследвания и няма въобще сведения за негови локалитети в района.

Възможно е да обитава подходящи биотопи в Пловдивското поле.

Видра (*Lutra lutra*).

Вид с висок консервационен статус, включен в Приложение II на Бернската конвенция, Приложение I на Конвенцията за международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора, Приложения 2 и 4 на Директивата на Съвета на Европейската общност за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Видрата е един от приоритетните видове при изграждането на Европейската Екологична мрежа Natura 2000; включен е и в Списъка на световно застрашените видове (2007 IUCN Red List Of Threatened Species) на Международния съюз за защита на природата (IUCN) в категория „потенциално застрашен” (near threatened). Често

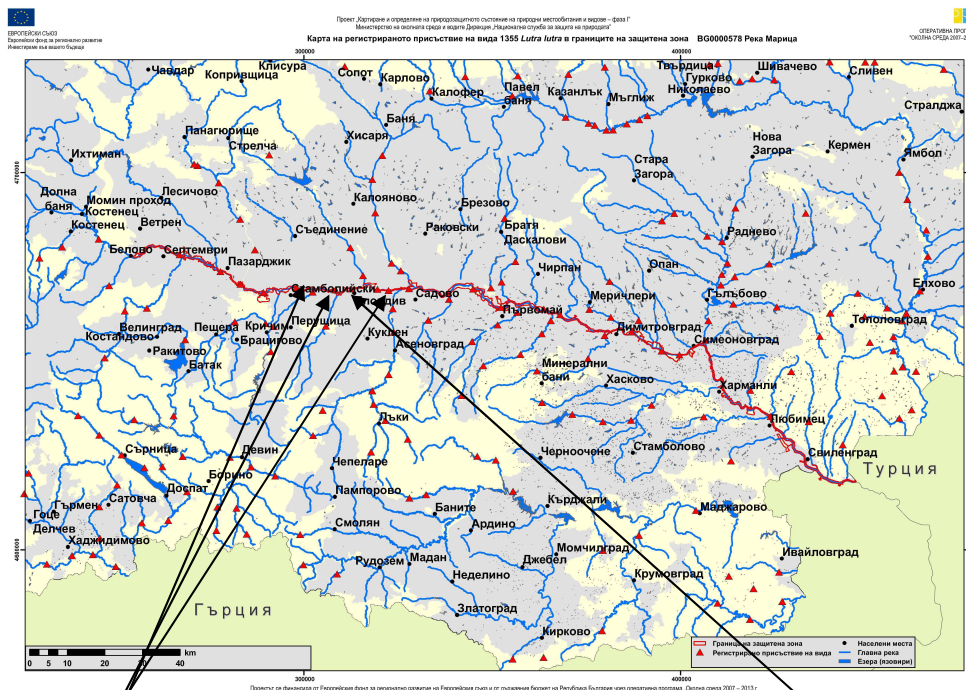
видът е сочен като индикатор за състоянието на цели водосборни райони, чието състояние рефлектира върху неговата популация.

Среща се почти из цялата страна с изключение на Добруджа и голяма част от Лудогорието. Представител е също на семейство Порови (*Mustelidae*). С най-голяма плътност е популацията в Югоизточна България. Обитава течащи (реки и бреговете на планински потоци) и стоящи сладководни водоеми (езера, блата, язовири), в цялата страна. Според изследванията на ФПЗ „Зелени Балкани” в България възрастните индивиди не притежават строго охранявани територии, а взаимно препокриващи се индивидуални участъци. В индивидуалния участък на един възрастен мъжки се намират участъците на няколко женски. Средно участъкът на един женски индивид обхваща 7 - 10 км брегова ивица на няколко различни водоема, а тази на мъжкия 20-30 км. Полувъзрастните индивиди водят скитащ начин на живот.

Като постоянно обитаеми местообитания при изследването са изяснени големи и средно големи реки, язовири, микроязовири, стари речни корита и пясъчни кариери, плитки рибовъдни басейни, езера, лагуни, морета, океани, а като временно обитаеми – малки реки и канали, потоци, разливи, антропогенни водоеми с бетонени брегове, плитки блата, високопланински езера, изкопни ями временно запълнени с вода, оризища, разливи.

Леговищата са разположени в дупки около водните басейни - в брега, над нивото на водната повърхност. Размножителният период е около февруари-март.

На базата на получените теренни данни от Доклада за картирането на целевия вид *Lutra lutra*, 1355 в защитената зона и проведените изчисления в актуализирания стандартен формуляр са получени общо 31-41 възрастни видри., което е по малко от посочена численост (40-45 индивида), в стандартния формуляр. На основата на установения брой индивиди и националната оценка от 2300 индивида (Георгиев и Кошев, 2006), е дадена категория D , т.е. $41/2300 \cdot 100 = 1.78 \%$.

установени находища на *Lutra lutra*

гребен канал

Като вид с полуводен начин на живот, видрата е силно привързана към водоеми с добри рибни запаси. В страната основни ресурсни видове са сребриста каракуда (*Carassius auratus*), маришка мряна (*Barbus cyclolepis*), уклей (*Alburnus alburnus*), костур (*Perca fluviatilis*), слънчева риба (*Lepomis gibbosus*), голяма водна жаба (*Pelophylax ridibundus*), крив речен рак (*Potamon ibericum*) и езерен рак (*Astacus leptodactylus*).

Хранителната база на вида в зоната е отлична, което е предпоставка за наличието му. Запасите от риба, жаби и ракообразни са големи. В храната на вида преобладават костур, каракуда, слънчева риба, голяма водна жаба, а също и езерен рак. Установено е също и хранене с птици и мекотели. Местата, подходящи за укрытия и бърлози, съставляват необходимия минимум от 30% гористи брегове, разположени в индивидуалния участък на един резидентен женски индивид. В зоната тези местообитания са с пригодност от тип 1. Те са разпределени по минимум 3 км на всеки 10 км речен участък (независимо върху кой бряг на реката). В трансектите е установено 100% покритие на брега на река Първенецка с дървесна растителност. На територията на зоната местообитанията са свързани чрез биокоридори, отговарящи на изискванията ѝ. Естественият характер на коритото, касаещ видрата, е близък до 100%. Процентът

коригирани и увредени участъци от бреговата ивица, които биха оказали някакво негативно въздействие върху вида в зоната е <0,01%.

В изследвания район видрата е установена и при собствените изследвания в устието на река Първенецка. Присъствието ѝ е регистрирано чрез екскременти, типични за вида и следи от жизнена дейност, представени на снимковия материал по-долу с координати:

В изследвания район съществуват условия и достатъчно пространство за съществуване на постоянна популация на вида. Антропогенният натиск не оказва критично за съществуването на вида въздействие. При изграждането на втория гребен канал и експлоатацията му, не се очаква негативно влияние върху присъствието на вида в защитената зона. Предвидените нови водни площи ще увеличат влажните зони в района, ще се подобрят екологичните условия, респективно и хранителната база на вида.

ПРИЛЕПИ

Страната ни е с изключително голямо видово разнообразие на представители на разред Chiroptera. От срещаните се в Европа 35 вида, 33 са установени и у нас. Това се дължи на преходното ни географско разположение, мозайката от разнообразни местообитания, наличието на съхранена дива природа, множеството пещери и екстензивното земеделие в планинските и полупланинските райони. Най-високо е прилепното разнообразие в пояса от 100 до 400 м.н.в., където на места със сравнително малка площ могат да живеят над 20 вида прилепи.

Хироптерната фауна, включена в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“ според стандартния Натуура 2000 формуляр, е от 5 целеви вида. След обработката и анализа на специфична информация, получена в резултат на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, Обособена позиция 5 – Картиране и определяне природозащитното състояние на прилепи, са включени още 4.

Семейство подковноси (*Rhinolophidae*) е представено от 4 вида.

Голям подковнос (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Най-едрият наш подковнос. Строго защитен – включен е в Приложения 2 и 3 на Закон за биологичното разнообразие, Бернска конвенция – Приложение II, Бонска конвенция – Приложение II, EUROBATS, Директива 92/43/ЕЕС – Приложение 2 и 4, IUCN 2002 – категория рисково–потенциално застрашен.

Среща се в цялата страна, без най-високите части на планините (рядко над 1600 м.н.в.). Местообитанията му са свързани с редки гори, храсталаци, открити места в близост до карстови разкрития и скални венци, а също и води басейн. Обитава пещери, скални ниши, хралупи, изоставени сгради и други закрити места със сравнително голям обем. Среща се често в карстови местности. Извършва само локални сезонни миграции на разстояние до 50 km. Живее в летни (размножителни) и зимни колонии, наброяващи между 50 и 300, в редки случаи до 500 екземпляра. Често съжителства с други видове прилепи, като южен подкованос и трицветен нощник.

Излиза да ловува привечер, обикновено около 10-20 минути след залез слънце, Ловният полет е ниско над земята – 0,5-3 м, но понякога и по-високо сред дърветата. Полетът е бавен, подобен на пеперуда. Нощем се отдалечава понякога и до десетки километри от убежището. Хранителния спектър включва основно големи летящи насекоми.

Социален вид. През лятото заселва плитки пещери, скални струпания, настанява се под покриви, в запустели сгради, руини, изкуствени галерии. Понякога обитаваните сгради са в близост до пещери, където се оттегля при лошо време. Летните колонии са твърде шумни, особено младите, когато искат да бъдат нахранени. Често ползва временни и нощни убежища, където почива по време на лов и изяжда едрите уловени насекоми. Зимува в подземни естествени и изкуствени галерии – от октомври-ноември до април, като избира по-топлите техни части (7-11° C) . Често се събужда и сменя мястото си в убежището. Понякога през зимата, при меко време, се храни около входа на пещерата.

Периодите на копулация са през есента и пролетта, а бременността е 10 -11 седмици. През май-юни женските се събират в размножителни колонии, с численост до 200 екземпляра (рядко до 600), където раждат едно рядко две малки през юни – началото на юли. Младите започват да летят след 3-4 седмици. Бозаят 6-8 седмици, след което преминават към самостоятелен живот. Размножителните колонии се разпадат в края на август - началото на септември. За първи път раждат на 3-тата година, но някои екземпляри едва на 9-тата. Женските не всяка година участват в размножаването. Мъжките стават полово зрели в края на втората си година. Продължителността на живота е до около 30 години.

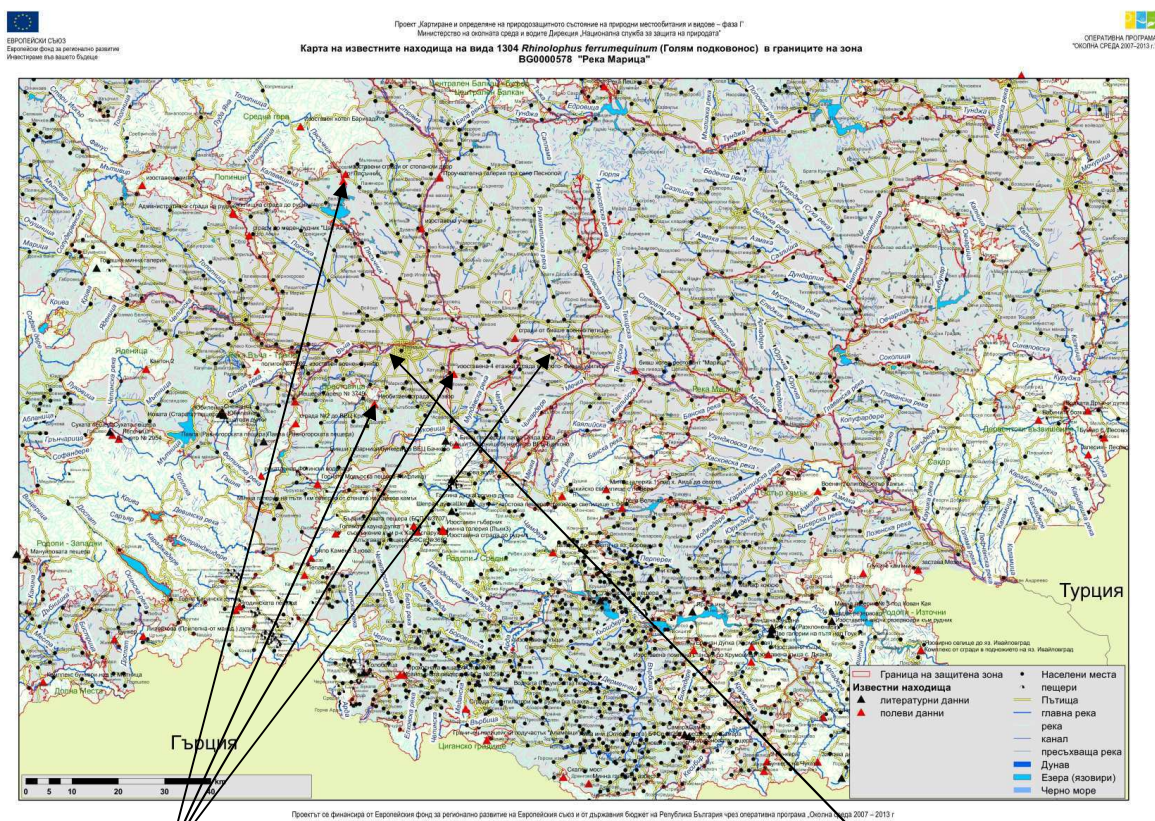
В зоната не са установени находища за зимуване на целевия вид *Rhinolophus ferrumequinum*, код 1304, а в известните летни находища е отчетен само един екземпляр – на около 15 км източно в изоставена 4 – етажна сграда - село

Катуница, община Садово.

Все пак площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 113.7 ха (0.8% от площта на защитената зона), а площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 2797 ха (19,1% от площта на защитената зона).

Други известни локалитети са отдалечени на над 20 км от изследвания район – пещера „Калето“, землище на село Жребичко, община Брацигово, необитаема сграда в село Извор, община Родопи, бивши гъбарници в близост до ВЕЦ „Бачково“, стара сграда до меден рудник „Цар Асен“ в землището на село Цар Асен, община Пазарджик, изоставено училище в село Дуванлии, община Калояново, област Пловдив...

Представяме ги по Карта на известните находища на целевия вид *Rhinolophus ferrumequinum* (1304):

установени находища на *Rhinolophus ferrumequinum* гребен канал

Не сме отчетли вида в района при собствените скрининговите изследвания и не се очаква въздействие от реализацията на ПУП-ПППРЗ.

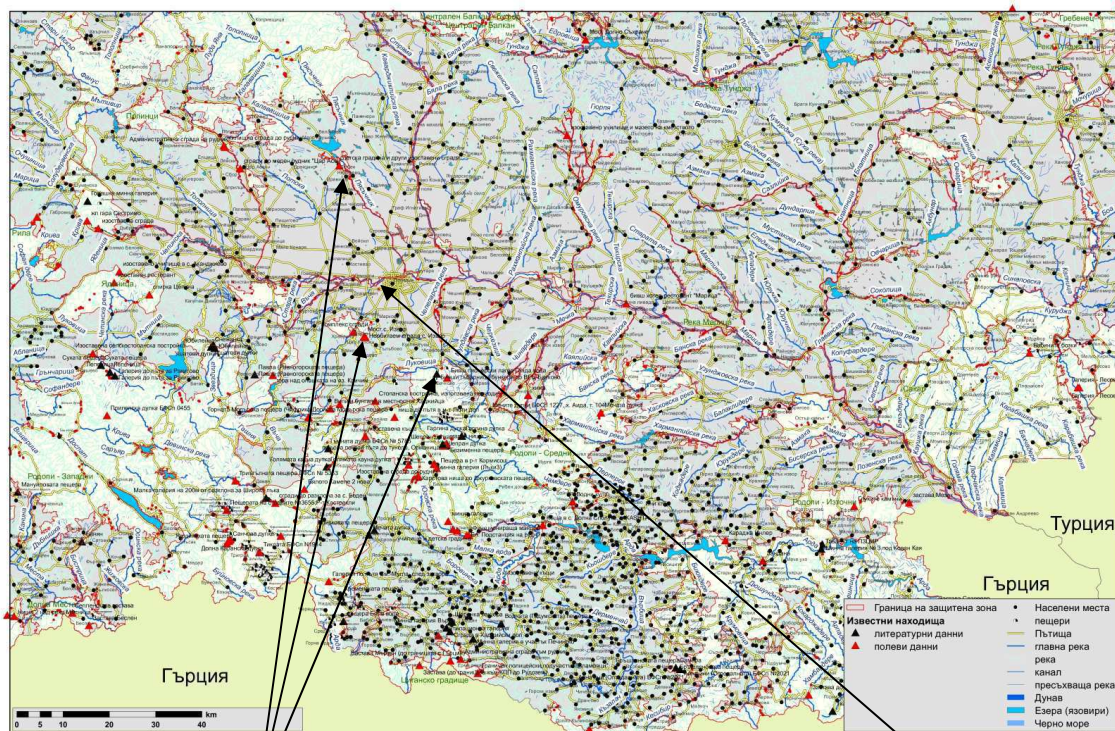
Малък подкованос (*Rhinolophus hipposideros*). Най-малкия от европейските подкованоси. Включен е в Приложения 2 и 3 на Закон за биологичното разнообразие, Бернска конвенция – Приложение II, Бонска конвенция – Приложение II, EUROBATS, Директива 92/43/ЕЕС – Приложение 2 и 4, IUCN 2002 – категория уязвим.

Обикновен вид в цялата страна до около 1500 м.н.в. Местообитанията му са свързани с пещери в богати на растителност карстови райони, разреждени гори, паркове, храсталаци. Среща се и в населени места. Полетът е сравнително бавен, но много маневрен, на около 2 - 5 метра над земята. Ловува близо до убежища (обикновено до 5 км) около гори, техни крайнини, храсталаци, речни брегове, обрасли с растителност, над самата вода, около скали в карстови местности. Сравнително социален вид, но през лятото мъжките и женските живеят поотделно. Летните убежища са разнообразни – постройки (мазета, тавани), пещери, изкуствени галерии, скални струпвания и др.

Зимният сън е от октомври до април в пещери и изкуствени подземни галерии. Предпочита вътрешните им части, където температура им е 5 - 9 градуса. Зимува поеднично или на редки групи, с разстояние между отделните индивиди – до 50см. Стационарен вид – прелетите между зимните и летните убежища обикновено не надвишават 15 км. Храни се с малки летящи насекоми. Формира размножителни групи през май-юни, най-често в постройки, съставени от 5-30 възрастни женски.

По Доклада за разпространение и оценка на природозащитното състояние на целевия вид *Rhinolophus hipposideros*, код 1303, в зоната не са установени находища за зимуване на вида, а в известните две летни находища са отчетени само 8 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 28.6 ха (0.2 % от площта на защитената зона), а площта на потенциално подходящите ловни местообитания - на 7 579,0 ха (51,6 % от площта на защитената зона).

Установените на отстояние около 20 км от обекта локалитети са близки с тези на предходния вид (в село Извор, община Родопи, сграда в рудник „Цар Асен“ в землището на село Цар Асен, община Пазарджик, сграда в село Неделево, община Съединение...) и ги представяме на картата на известните находища:

установени находища на *Rhinolophus hipposideros* гребен канал

Rhinolophus hipposideros не е отчетен със сигурност в района при собствените скринингови изследвания, но при едно от тях са налични основания за това, но е отбелязан *Rhinolophus sp.* Вероятно се касае за ловуващ екземпляр.

За територията на град Пловдив видът не е съобщаван от Стойчева /2008/, но е установен от нея в значително по-широк периметър до 40 км.

Предвид характерът на предвижданияте с ПУП-ПППРЗ от комплексния проект дейности и и биологията на малкия подковонос не можем да очакваме отрицателни въздействия от реализацията на плана.

Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*).

Установени са общо около 60 находища, като в южните части на страната е относително обикновен и с по-висока срещаемост и обилие. Западната и централна част на Предбалкана и линията Велико Търново-Котел-Приморско очертават част от северната граница на ареала. Минималната лятна численост е около 5 000 индивида. За пещеролюбивите видове прилепи, към които принадлежи и средиземноморският подковонос, е установено намаляване на числеността средно с 20–40% през 1988–1992 г. спрямо периода 1955–1971 г. . Местообитанията му са свързани с карстови райони в

равнинните и хълмисти части на страната и е изцяло е свързан с подземни убежища - пещери и минни галерии. Образува колонии с численост от няколкостотин до няколко хиляди индивида, често заедно с южния подковонос (*Rhinolophus euryale*) и подковоноса на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*). Максимумът на ражданията е през периода 20 юни–10 юли. Зимуващи колонии са известни само от пещерите Айна Ини и Самара (землище на село Рибино, Източни Родопи), Парниците (село Бежаново) и Моровица (село Гложене). Не мигрира, но извършва редовни сезонни придвижвания между летните и зимните убежища.

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*). Обитава гористи местности с наличие на пещери, в близост до водоеми. Характерен е за цялата страна, най-често в карстови райони с надморска височина до 1000 m, най-високо в Пирин – 1 700 m. Формира летни размножителни колонии и понякога образува самостоятелни колонии в пещерите от 50 - 300 индивида, но и често съжителства с други пещерни видове. През зимата се среща в смесени колонии, най-често с подковоноса на Блази и подковоноса на Мехели и по-рядко с големия подковонос. Обикновено се заселват в най-топлите части (10-13 градуса) на пещерите. Най-дългите регистрирани придвижвания са до 140 км. У нас са регистрирани размножителни колонии обикновено с численост от няколко десетки до около 2000 индивида.

По Докладите за разпространение и оценка на природозащитното състояние на целевите видове *Rhinolophus blasii*, код 1306 и *Rhinolophus euryale* код 1305 в зоната не са установени находища и места за струпване на вида.

Двата вида от семейство подковоноси (*Rhinolophidae*) не са отчетени в района и при собствените скрининговите изследвания. Не се очаква никакво въздействие.

Семейство Гладконоси (*Vespertilionidae*) е представено от 5 вида. Всички те са с висок природозащитен и конзервационен статус. Включени са в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие, Приложения II на Бернската и Бонска конвенция, EUROBATS, Директива 92/43/ЕЕС – Приложения 2 и 4, IUCN 2007 – LR (lower risk) – рисков и в категория почти застрашен по Червена книга на Република България за *Myotis blythii* и *Myotis myotis*. *Останалите три вида - Myotis capaccinii, Myotis bechsteinii и Barbastella barbastellus по IUCN 2007 са в категория VU (vulnerable) – уязвим, както и по Националната Червена книга.*

Голям нощник (*Myotis myotis*).

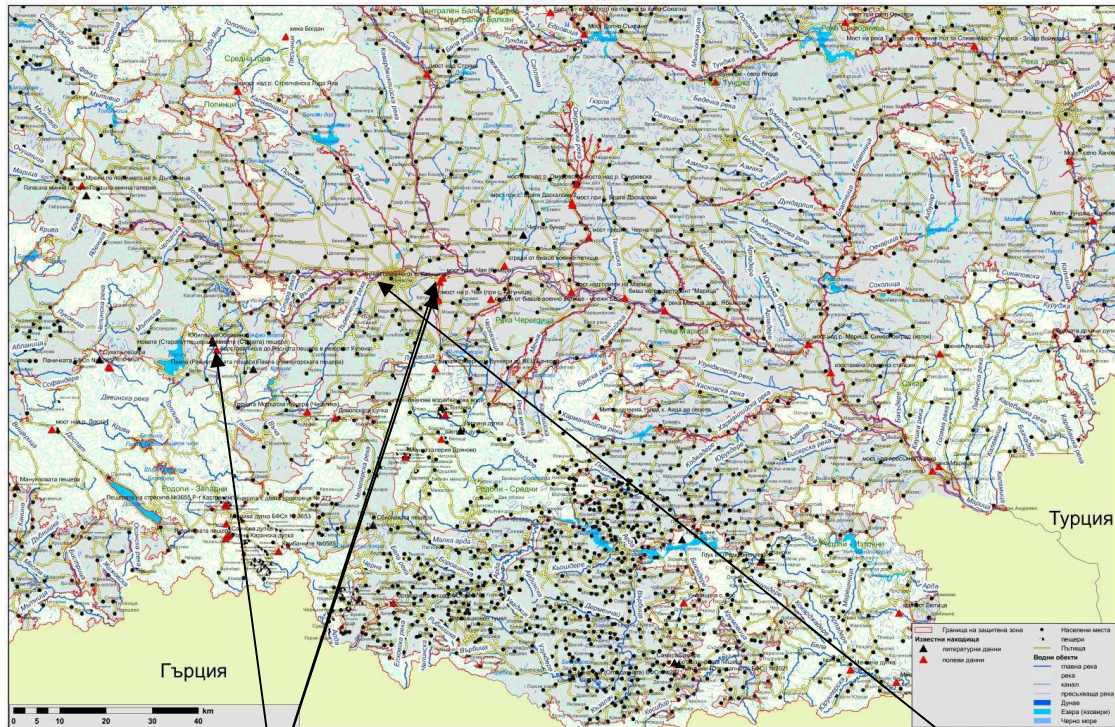
Един от най-разпространените пещерни видове, характерен е за карстовите

райони в цялата страна до 1200 m н.в. Извършва сезонни миграции между летни и зимни местообиталища, понякога над 200 км, като използва редица временни междинни убежища. Установената най-дълга подобна миграция в България е от 40 km. Обитава хралупи, подпокривни пространства, пещери и изкуствени подземни галерии. Образува големи, често смесени, многочислени, шумни, летни колонии в пещери. Разпространен е в карстови райони в цялата страна - един от най-често срещаните пещерни видове. Полетът му е относително бавен и маневрен на височина 5 - 8 м. Храни се на открити места в редки горички и покрайнините им, където земята е покрита с опадали листа и малко трева. Лови жертвите си в полет или ги събира от различни повърхности - най-често от земята. Средният размер на ловната територия на един прилеп е около 0,5 кв.км. През лятото населява пещери, рядко тъмни части на сгради, хралупи на дървета. Зимува в пещери, минни галерии и др., като избира места с висока влажност и температури в интервала 7-12 градуса. Обикновено виси свободно по таваните на пещерите.

По Доклада за разпространение и оценка на природозащитното състояние на целевия вид *Myotis myotis*, код 1324, в зоната не са установени находища за зимуване на вида, а в известните две летни находища са отчетени само 11 екземпляра.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 872.4 ха (5.9 % от площта на защитената зона), а площта на потенциално подходящите ловни местообитания - на 6 647 ха (45,3 % от площта на защитената зона).

Най-близко разположеното е на около 15 км източно в землището на село Катунца, община Садово - мост над река Чая и при село Ягодово. Най-близките локалитети представяме на картен материал.

установени находища на *Myotis myotis*

гребен канал

Видът не е отчетен в района при собствените скрининговите изследвания.
Не очакваме въздействия.

Остроух нощник (*Myotis blythii*). За България е описан подвиждът *M.b. oxygnathus*, разпространен и често срещан в цялата страна, най-често в карстови и ниски райони, но в Западна Стара Планина е установен до 1400 м.н.в., а в Пирин – до 2500 м.н.в. Обитава пещери, като температурата на зимните убежища варира от 3 до 15°C. Придързва се към райони с пресечен релеф – хълмове, скални разкрития и венци, стръмни речни брегове и др., карстови райони обрасли с редки гори, храсталаци, паркове, градове. Избягва обширните степни пространства.

Образува големи, често смесени, колонии,. Обитава пещерите през цялата година. Формира големи летни и зимни колонии. Зимните колонии са съставени от индивиди от двата пола. Температурите на зимните убежища варират от 3 до 12-15 градуса. Извършва сезонни миграции, като средното разстояние установено на основата на опръстеняване е около 60-70 км, а максималното около 600 км.

Лови жертвите си във въздуха, но често ги събира и от земята - нощни

находища, като 14 са разположени под 300 m н. в., 8 са в диапазона 301–1000 m, а останалите – над 1000 m н. в. Най-високото е в Шаралийската пещера (1650 m) в Пирин. С най-висока плътността са находищата между 1000 m и 1400 m (средно 8,2 индивида от 12 находища), в райони с обширни и компактни горски масиви (Централен Балкан, Западни Родопи, Странджа). Рядък е в Дунавската равнина и **липсва в откритите части на Тракия**. Типичен обитател на старите широколистни гори. Най-висока е числеността му в мезофилни горски масиви с постоянен водоем, в низинните с преобладаване на различни видове дъб и полски ясен, а в планините – на бук. Единични индивиди живеят в хралупи на дървета с диаметър на стъблото 13–20 cm на 0,7–5 m височина от земята. Колонии са установявани само в по-стари дървета с диаметър 40–55 cm на височина 5–12 m. Само два индивида са намерени в пещери през зимата. Еднократно е установяван в къщички за прилепи (резерват "Ропотамо").

Мъжките живеят най-често поединично, а женските – на малки групи (5–10 индивиди) или колонии (10–30 индивиди). Женските са изключително привързани към района на хралупата, където са родени. Индивидуалният ловен участък е малък – 0,6–1 ха, често припокриващ се между индивидите от една колония. Стационарен вид, който рядко извършва по-големи миграции (максимално до 60 km)]. В България е установена вертикална миграция от 770 m между убежището до мястото на хващането (2,7 km). От края на август до края на септември бехщайновите нощници (около 90% мъжки индивиди, 10% женски индивиди) се струпват по входовете на пещери или изоставени минни галерии с цел намиране на партньори.

По Доклада за разпространение и оценка на природозащитното състояние на целевия вид *Myotis bechsteini*, код 1323, в зоната не са установени находища за зимуване, струпване или каквото и да е присъствие на вида.

Не сме отчели дългоух нощник в района и при собствените скрининговите изследвания. Не се очаква въздействие върху негови популации.

Дългопръст нощник (*Myotis savacini*).

По Васил Попов, Теодора Иванова, Червена книга на Република България", Електронно издание, Съвместно издание на Българска академия на науките и Министерство на Околната среда и водите е разпространен в цялата страна, без най-високите части на планините. Известни са 73 убежища, повечето между 100 и 600 m н. в. Общата лятна численост е около 18 500 индивида. През зимата, когато у нас мигрират индивиди от околните страни, числеността е около 45 000 индивида. За

пещеролюбивите видове прилепи, към които се отнася и дългопръстият нощник, е установено намаляване на числеността средно с 20–40% през 1988–1992 г. спрямо периода 1955–1971 г. .

Обитава цялогодишно карстови ландшафти - само подземни убежища – пещери и минни галерии. Храни се изключително с насекоми над водоеми. Образова размножителни колонии с численост от няколко десетки до няколко хиляди индивида. В страната са известни 21 размножителни колонии и осем летни неразмножителни колонии. Известни са 15 зимни убежища, но над 95% от зимуващата популация е концентрирана в три пещери – Парниците, Деветашката и Иванова вода. Извършва редовни сезонни миграции между зимните и летните убежища до 50–150 km.

През лятото живее в малки и сухи пещери, а през зимата - в големи водни пещери, със сравнително ниска температура (4-6°C). Както летните, така и зимните колонии на дългопръстия нощник често са смесени с вида дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), с когото имат сходни изисквания към средата.

По Доклада за разпространение и оценка на природозащитното състояние на целевия вид *Myotis capaccinii*, код 1316, в зоната не са установени находища за зимуване, струпване или каквото и да е присъствие на вида.

Не сме отчетели вида в района и при собствените скрининговите изследвания.

Липсват основания за допускане на въздействия върху популации на дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*) .

Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*).

По Боян Петров, 2011: „Червена книга на Република България”, Електронно издание, Съвместно издание на Българска академия на науките и Министерство на Околната среда и водите, видът е установен за пръв път в България при устието на р. Камчия през 1935 г. До края на 2006 г. е известен от 23 находища (само 6 преди 1985 г.) Най-често е установяван в Централна и Западна Стара планина, както и в Западните Родопи. Най-много убежища са разположени над 500 m н. в.

В по-ниските части са регистрирани единични индивиди (Кресненски пролом; селата Жернов, Плевенско; Черноморец, Бургаско). Най-високото находище е в пещерата Водните дупки в резервата „Северен Джендем" (1420 m). Особеностите в разпространението и обилието показват, че ареалът му на Балканския полуостров има реликтен характер. Числеността на места е добра, но като цяло е ниска.

Предпочитани са влажните горски местообитания в среднопланинския пояс (700–1400 m н. в.). През зимата е намиран поединично или на групи до 30 индивида в

най-студените, привходни части на пещерите при температури около 0–2 °C . През летните месеци живее почти само в хралупи на дървета и по-рядко в други убежища (например цепнатини в скали).

Единственото сигурно сведение за размножаване у нас е в лонгоза на р. Камчия Извършва локални миграции, които рядко надвишават 50 km.

По Доклада за разпространение и оценка на природозащитното състояние на целевия вид *Barbastella barbastellus*, код 1308, в зоната не са установени находища за зимуване, струпване или каквото и да е присъствие на вида.

Не сме отчели вида в района и при собствените скрининговите изследвания.

Липсват основания за допускане на въздействия върху популации на широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*).

Въздействие при изграждането и експлоатацията на дублиращия гребен канал върху видовете, включени от предмета на опазване на **Защитена зона „РЕКА МАРИЦА” (BG0000578):**

ВИД	SPECIES	Оценка за степента на въздействие при изграждането		Оценка за степента на въздействие при експлоатацията	
БЕЗГРЪБНАЧНИ					
обикновен паракалоптенус	<i>P. caloptenoides</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
лицена	<i>Lycaena dispa</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
тигрова пеперуда	<i>Euplagia/ Callimorpha quadripunctaria</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
набръчкан пробатикус	<i>Probaticus subrugosus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
ручеен рак	<i>Austropotamobius torrentium</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
бисерна мида	<i>Unio crassus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
вертиго	<i>Vertigo angustior</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
вертиго	<i>Vertigo moulinsiana</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
ценагрион	<i>Coenagrion ornatum</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
торбогнезница	<i>Eriogaster catax</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
бръмбар рогач	<i>Lucanus cervus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
офигомфус	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
буков сечко	<i>Morimus funereus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
алпийска розалия	<i>Rosalia alpina</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие

ВИД	SPECIES	Оценка за степента на въздействие при изграждането		Оценка за степента на въздействие при експлоатацията	
обикновен сечко	<i>Cerambyx cerdo</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
РИБИ					
распер	<i>Aspius aspius</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
горчивка	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
маришка мряна	<i>Barbus cyclolepis</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
балкански щипок	<i>Sabanejewia aurata</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
обикновен щипок	<i>Sabanejewia taenia</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
ЗЕМНОВОДНИ					
голям гр. тритон	<i>Triturus karelinii</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
червенокоремна бумка	<i>Bombina bombina</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
жълтокоремна бумка	<i>Bombina variegata</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
ВЛЕЧУГИ					
обикновена блатна костенурка	<i>Emys orbicularis</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
южна блатна костенурка	<i>Mauremys caspica</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
шипоопашата костенурка	<i>Testudo hermanni</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
шипобедрена костенурка	<i>Testudo graeca</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
пъстър смок	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
БОЗАЙНИЦИ					
средиземноморски подковонос	<i>Rhinolophus blasii</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
малък подковонос	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
голям подковонос	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
южен подковонос	<i>Rhinolophus euryale</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
широкоух прилеп	<i>Barbastella barbastellus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
дългопръст нощник	<i>Myotis capaccinii</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
дългоух нощник	<i>Myotis bechsteini</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
остроух нощник	<i>Myotis blythii</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
голям нощник	<i>Myotis myotis</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
мишевиден сънливец	<i>Myomimus roachi</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие

ВИД	SPECIES	Оценка за степента на въздействие при изграждането		Оценка за степента на въздействие при експлоатацията	
добруджански хомяк	<i>Mesocricetus newtoni</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
европейски вълк	<i>Canis lupus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
пъстър пор	<i>Vormela peregusna</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
европейски лалугер	<i>Spermophilus citellus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
видра	<i>Lutra lutra</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие

Въздействие при изграждането и експлоатацията на дублиращия гребен канал върху видовете птици, включени в предмета на опазване за защитена зона „МАРИЦА ПЛОВДИВ” (BG0002087).

ВИД	SPECIES	Оценка за степента на въздействие при изграждането		Оценка за степента на въздействие при експлоатацията	
Видове по чл. 6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие:					
поен лебед	<i>Cygnus cygnus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
черен щъркел	<i>Ciconia nigra</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
голяма бяла чапла	<i>Egretta alba</i>	1	много слабо отр. въздействие.	1	много слабо отр. въздействие.
малък корморан	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	1	много слабо отр. въздействие.	1	много слабо отр. въздействие.
земеродно рибарче	<i>Alcedo atthis</i>	1	много слабо отр. въздействие.	1	много слабо отр. въздействие.
Видове по чл. 6, ал.1, т.4 от Закона за биологичното разнообразие:					
малък гмурец	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	1	много слабо отр. въздействие.	1	много слабо отр. въздействие.
голям корморан	<i>Phalacrocorax carbo</i>	1	много слабо отр. въздействие.	1	много слабо отр. въздействие.
сива чапла	<i>Ardea cinerea</i>	1	много слабо отр. въздействие.	1	много слабо отр. въздействие.
ням лебед	<i>Cygnus olor</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
лятно бърне	<i>Anas querquedula</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
зеленоглава патица	<i>Anas platyrhynchos</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
голям ястреб	<i>Accipiter gentilis</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
малък ястреб	<i>Accipiter nisus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
обикновен мишелов	<i>Buteo buteo</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие
черношипа ветрушка	<i>Falco tinnunculus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие

ВИД	SPECIES	Оценка за степента на въздействие при изграждането		Оценка за степента на въздействие при експлоатацията	
речна чайка	<i>Larus ridibundus</i>	1	много слабо отр. въздействие.	1	много слабо отр. въздействие.
калугерица	<i>Vanellus vanellus</i>	0	Липсва въздействие	0	Липсва въздействие

5.2. ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПЛАН, ПРОГРАМА И ПРОЕКТ/ ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ЦЕЛОСТТА НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ С ОГЛЕД НА ТЯХНАТА СТРУКТУРА, ФУНКЦИИ И ПРИРОДОЗАЩИТНИ ЦЕЛИ (ЗАГУБА НА МЕСТООБИТАНИЯ, ФРАГМЕНТАЦИЯ, ОБЕЗПОКОЯВАНЕ НА ВИДОВЕ, НАРУШАВАНЕ НА ВИДОВИЯ СЪСТАВ, ХИМИЧЕСКИ, ХИДРОЛОЖКИ И ГЕОЛОЖКИ ПРОМЕНИ И ДР.) ПО ВРЕМЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

5.2.1. Въздействие върху структурата на защитените зони

5.2.1.1. Въздействие върху структурата на защитена зона „РЕКА МАРИЦА”(BG0000578)

Общата площ на разработвания комплексен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица” възлиза на 40,093 ха, от които урбанизационните елементи заемат:

- 16,02 ха (УПИ 510.563) са отредени за дублиращ гребен канал за загряване на състезателите:
- 0,42 ха (УПИ 510.565) за общественно-обслужващи дейности, детски кампус и зелено училище;
- 0,09 ха (УПИ 510.566) за помпена станции
- 0,86 ха (УПИ 510.567) за общественно-обслужващи дейности и спортна зала;
- 0,003 ха (УПИ 510.561) за трафопост

При тази ситуация се засягат **37,221 ха** или **0.253 %** от защитената зона, което е вързано с минимални промени в реалното съотношение на класовете земно покритие, установени в зоната.

Не са засягат подлежащи на опазване местообитания и не е необходимо и да бъдат планирани и реализирани компенсирани мерки. Не се отнемат или увреждат местообитания на целеви животински видове. Не се очаква значително отрицателно въздействие и нарушаване на благоприятното природозащитно състояние на природните местообитания и на видовете, предмет на опазване.

Няма да се нарушат други баланси, характеризиращи структурата на зоната.

Предвид изложеното не може да се очакват нарушения в структурата на защитена зона „**Река Марица**”.

Структурноопределящите инвестиционни предложения, планове и програми, представени в т. 2 за останалите утвърдени по ЗООС и ЗБР предложения, заедно с настоящото, няма вероятност да доведат до прояви на кумулативен ефект.

При Алтернатива 1 една не малка територия, прилежаща на защитената зона - 22,70 ха, която следва да бъде отредена за екопарк „Марица“, е възможно да бъде застроена поетапно, тъй като на нея в по голямата ѝ част няма формирани местообитания, подлежащи на опазване и местообитания на целевите животински видове. При доближаване до река Марица и нейният десен приток река Първенецка има опасност от въздействие върху крайречни местообитания и евентуално от компенсирани мерки. За целта ще са необходими площи, които общината не притежава.

При Алтернатива 2 ще се реализира значително по-благоприятна за съхраняването и развитието на ключовите елементи на зоните ситуация, която е в съответствие с целите на опазване и ще спомогне за развитието на самата защитена зона.

Този вариант за устройване на територията предполага и минимални опосредствени въздействия върху зоната, които не могат да доведат до негативни промени в нейната структура.

Предвид изложеното не може да се очакват нарушения в структурата на защитена зона „**Река Марица**” в обхвата на Алтернатива 2, възприета като основополагащ подход при разработването на предложения ПУП-ПППРЗ от каомплексния инвестиционен проект.

5.2.1.2. Въздействие върху структурата на защитена зона „МАРИЦА ПЛОВДИВ” (BG0002087).

Цитираните в т.т.1 и 5.2.1.1. нови урбанистични елементи, засягат малка част от площта на специалната защитена зона и в по-голямата си част са извън нейните граници. При тази ситуация се засягат **22.365 ха или 0.202 %** от защитената зона, което е вързано с минимални промени в реалното съотношение на класовете земно покритие, установени в зоната. Не са засягат подлежащи на опазване местообитания на целеви видове птици и не е необходимо и да бъдат планирани и реализирани компенсиращи мерки. Не се очаква значително отрицателно въздействие и нарушаване на благоприятното им природозащитно състояние. Няма да се нарушат други баланси, характеризиращи структурата на зоната.

Структурноопределящите инвестиционни предложения, планове и програми, представени в т. 2 за останалите утвърдени по ЗООС и ЗБР предложения, заедно с настоящото, няма вероятност да доведат до прояви на кумулативен ефект.

При реализация на Алтернатива 2 се създават значително по-добри условия за съхраняване и нормалното развитие на популациите на видовете птици, включени в предмета на опазване на защитената зона. Предвид изложеното не може да се очакват нарушения в структурата на защитена зона „Марица Пловдив”.

5.2.2. Въздействие върху функциите и природозащитните цели на защитените зони

5.2.2.1. Въздействие върху функциите и природозащитните цели на защитена зона „РЕКА МАРИЦА”(BG0000578)

❖ Загуба на местообитания

Предвидените с комплексния инвестиционен проект дейности и при двете алтернативи не засягат нито едно от типовете природни местообитания, предмет на опазване в защитената зона, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС и Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие.

При реализация на препоръчаната **Алтернатива 2**, овеществена в предлагания от Община Пловдив ПУП-ПППРЗ, част от комплексния инвестиционен проект, се осигуряват възможности за възстановяване на влажностния режим на обширна територия и развитие на местообитание „Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition” (3150) на площ от 37 дка. На

площ от около 189 дка в рамките на екопарк „Марица“ ще е възможно да се създадат условия за развитие на съществуващите в миналото „Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)(91E0) и „крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba* (92A0).

Разглеждана в този аспект реализацията на комплексния инвестиционен проект не само не води до загуба на природни местообитания, подлежащи на опазване, а създава възможности за развитие на три от включените в предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“.

❖ **Фрагментация.** И при двата варианта пряко не се предизвиква фрагментация на видовете, включени в предмета на опазване. Общо територията, обект на комплексния инвестиционен проект, не е част от установени традиционни миграционни коридори на целевите видове. Не се засягат терени с автохтонна растителност, осигуряващи местообитания на видовете от предмета на опазване.

Поради тези причини не може да се очаква някакво забележимо или измеримо изменение на фактора „фрагментиране“ на популации в защитената зона. Не се очакват и прояви на бариерен ефект.

❖ **Обезпокояване на видове.** Отдалечеността на устройваната територия от река Марица изключва преки въздействия като „Обезпокояване на видове“ по време на проектирането и изграждането на обекта върху установените хидробионти – европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*), маришка мряна (*Barbus cyclolepis*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*).

Не очакваме отрицателно въздействие, свързано с прояви на „обезпокояване“ и върху единствения със сигурност установен, макар и много рядък целеви вид - ценагрион (*Coenagrion ornatum*), както и върху двата вероятни - лицена (*Lycaena dispar*) и бръмбар рогач (*Lucanus cervus*). Преминаващ, но рядък и с ниска плътност вид, е видрата (*Lutra lutra*).

Възможно е в периода на изграждане на канала и парковата зона, както и на тяхната инфраструктура, да се предизвика известно безпокойство върху изброените видове, свързани или вероятно свързани в някаква степен с изследвания район и терен.

Това би предизвикало временно – за деня или сезона, отдръпване от работната площадка, но не и трайна миграция и стесняване на ареалите.

За минимизиране на евентуални „щети“ върху най-близко разположените територии от защитената зона и от отдръпване на целевите видове, е целесъобразно

да бъдат ограничени някои по - мащабни изкопни и строителни дейности в периода на размножаване.

Не очакваме значими за популациите на някои от установените или вероятни видове прояви на фактора „безпокойство“ със значение за тяхната структура и динамика.

❖ ***Нарушаване на видовия състав***

Извършеният анализ не дава основание да се допусне нарушаване в резултат на реализацията на комплексния инвестиционен проект на установения видов състав на популациите на целевите животински видове в зоната.

Възможна и очаквана е положителната промяна, свързана с усвояването на новите екологични ниши от някои целеви видове, след изграждането на новите водни площи – гребен канал и езеро и възстановяване на влажностния режим на по-голямата част от територията на екопарка.

❖ ***Не се очакват и загуби на индивиди***, тъй като планът не засяга настоящи местообитания на слабо подвижни животински видове, включени в предмета на опазване.

Въпреки че площта променя на практика за продължителен период от време качествата си и като трофична близкоразположена база, то тя не е в състояние да окаже видимо деструктивно въздействие на състоянието на хранителните ресурси на популациите на целевите видове в района. В този смисъл тя ще съхрани изцяло или обогати ценологичния си облик, характерен за настоящия етап.

Предвид всичко изложено не могат да бъдат очаквани загуба на местообитания и фрагментация на популациите на видовете, предмет на опазване и влошаване на структурата им, особено при реализацията на Алтернатива 2.

Дейността предизвиква ограничени промени в геоложката основа и ландшафта в защитената зона, и не засяга деструктивно повърхностни и подземни води. Не води до значими за живите организми емисии на химически вещества във въздуха, водите и почвите.

Реализацията на комплексния инвестиционен проект няма да предизвика сукцесионни процеси в зоната, водещи до промяна на видовия състав или в условията на средата - химически, хидроложки, значителни геоложки, климатични или други промени. Очаква засилване на антропогенния натиск, но в рамките на емкостта на формираните екосистеми и на популациите на видовете от предмета на опазване.

Очакваното въздействие при реализацията на Алтернатива 2 има по-силно изразен последващ положителен характер. Макар и продължително въздействието не противоречи на поставените цели за обявяването на зоната, а именно:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения, за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване, при необходимост, на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Очакваното въздействие може да бъде минимизирано при спазване на препоръките, дадени в т. 6. Не са необходими специални компенсиращи мерки.

След реализацията ще се създадат условия за реинтеграция на територията в защитените зони.

5.2.2.2. Въздействие върху функциите и природозащитните цели на защитена зона „МАРИЦА ПЛОВДИВ” (BG0002087)

Не се очакват значителни отрицателни въздействия върху структурата на разглежданата защитена зона.

Не се очакват значителни отрицателни въздействия върху функциите, природозащитните цели и местообитанията на птиците в разглежданата защитена зона.

Птиците, които при полета си преодоляват редица земни препятствия, не се влияят от фрагментацията, както други групи животни. Поради това не се очакват значителни отрицателни въздействия.

Някои видове птици няма да имат възможност да ползват някои места за дебнене и изчакване при ловуване по бреговете на бъдещия гребен канал. Такива места обаче не са дефицитни и птиците бързо ще компенсират загубата на тези площи за ловуване и почивка.

Възможно е в периода на изграждане на канала и парковата зона, както и на тяхната инфраструктура, да се предизвика известно безпокойство върху някои видове,

свързани с изследвания район и терен. Това би предизвикало временно – за деня или сезона, отдръпване от работната площадка и преместване в съседни места.

Въз основа на гореизложеното може да се твърди, че няма да има значително отрицателно въздействие както върху видовете птици - предмет на опазване в защитената зона, така и върху техните местообитания, тъй като отрицателните въздействия са незначителни, косвени и само през отделни сезони на годината.

Не се очакват и химически, хидрогеоложки, геоложки и други промени.

5.3. Кумулативен ефект

Наличието или не на кумулативни въздействия върху ключовите елементи на защитените зони е представено след разглеждане и анализ на въздействията върху местообитанията, подлежащи на опазване, видовете и местообитанията на видовете от предмета на опазване.

В т.т.1 и 2 изтъкнахме, че общата площ на разработваната по ПУП-ПППРЗ от комплексния инвестиционен проект територия възлиза на 40,093 ха, от които урбанизационните елементи засягат 0.253 % от защитена зона „Река Марица“ и 0.202 % от защитена зона „Марица Пловдив“ .

При хипотетичната ситуация, че всички утвърдени инвестиционни предложения, планове и програми бъдат реализирани заедно с всички останали се засягат 7 428.3545 дка или 5.056 % от защитена зона „Река Марица“ .

От Защитена зона „Марица – Пловдив“ (BG00002087) се засягат 398.489 дка или 0.346 %.

С най-голяма вероятност кумулативно въздействие може да се очаква с най-близко разположените предложения – тези в рамките на общините Пловдив, Стамболийски, Родопи и Марица.

При анализа на цитираните в т.3 дейности и планове се открояват строителството на жилища, магазини, офиси, складове, автосервиз, спортно игрище с обслужваща постройка, учебен център, ресторант и подземен гараж, пунктове за годишен технически преглед, производствена база за каменни изделия, спортна зала, магазин за спортни и битови стоки, зона за спорт и атракции... Общо в рамките на община Пловдив се очаква засягане на 117.205 дка от защитена зона „Река Марица“.

Местоположението на предвидените обекти – Поземлени имоти с идентификатори по Картата на възстановената собственост 010085, 010093, 010013,

011135, 011136, 010057 или по кадастралната карта 56784.10.14., 56784.508.349, 56784.508.350, 56784.508.351, 56784.508.343, 56784.508.201, 56784.10.17, 56784.10.51, 56784.508.195, 56784.239.848, 56784.508.196, 56784.508.197, 56784.508.471, 56784.508.349, 56784.508.350, 56784.508.351, 56784.508.343 и др. не съвпада пространствено с избраните за реализация на комплексния проект територии. Значително е разминаването и във времето.

Значително разграничени във времето и пространството с разглеждания комплексен проект са и останалите инвестиционни предложения, планове и програми:

- ✓ общо 19.072 дка в община Марица - създаване на трайно насаждение сливи от 19.072 дка със система за капково напояване и производствена база,

- ✓ 33.786 дка в община Родопи (ресторантски комплекс и басейн, жилищно строителство, варов възел, детско и учебно заведение, магазин и паркинг, спортно-развлекателен комплекс, база за пейнтбол, база за спортен риболов, стопански улов на риба, воден спорт, бунгала, заведение за обществено хранене, паркинг за автомобили...

- ✓ 22.309 дка в община Стамболийски

Мащабите на засягане на защитена зона „Марица Пловдив“ в четирите общини са минимални:

- ✓ 15.119 дка в община Стамболийски;

- ✓ 31.071 дка в общинта Марица;

- ✓ 33.786 дка в община Родопи.

Според макар и твърде относителната утвърдена скала за степента на засегнатост по показател „площ“, когато тя е над 10%, се счита за голяма, а между 1 и 10% за средна. В случая все още развитието на инвестиционните процеси е изключително слабо и общата засегнатост в защитена зона „Марица Пловдив“ е под 1%, т.е. малка, а в хабитатната – средна. В контекста на това изпъква целесъобразността и адекватността на предложението за създаване на екопарк „Марица“, тъй като със статута си по Закона за устройство на територията площта му е запазена от бъдещи урбанизационни атаки.

При изготвянето на анализа сме ползвали обобщени данни от РИОСВ, където площта, обект на инвестиционните проекти или планове включва целите поземлени имоти.

В болшинството случаи обаче се касае за части от имоти, включени към защитените зони. В този смисъл изчислената площна засегнатост е пресилена до известна степен.

Не се предвижда развитие на селищата в района в посока на защитената зона като обособяващи се функционални устройствени структури – жилищни, обслужващи, многофункционални, обслужващо-производствени, производствено-логистични, спорт и атракции, рекреационни, курортни и вилни, зона за високотехнологични комплекси. ..

Поради ярко изразеното времево и пространствено разграничение не може да се очаква изразен кумулативен ефект върху ключовите елементи на зоните в резултата на тяхната евентуална реализация.

Предвид гореизложеното считаме, че при така очертаните природни и инфраструктурни дадености, схема, местоположение, конфигурация и параметри, не се очаква кумулативен ефект от реализацията на инвестиционното предложение.

6. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СМЕКЧАВАЩИ МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПЛАНА, ПРОГРАМАТА И ПРОЕКТА/ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СТЕПЕНТА ИМ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ В РЕЗУЛТАТ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ СМЕКЧАВАЩИ МЕРКИ.

Прогнозираният потенциален макар и минимален антропогенен натиск върху растителния и животински свят в района, респективно върху местообитанията и целевата фауна, може да бъде смекчен с поредица от мерки. Те са свързани с показателите, които трябва да бъдат заложили в техническите проекти, с прецизиране на технологията и времето за изграждане на гребния канал.

При изготвяне на предложените мерки сме се старали да бъдем пределно конкретни предвид фазата на разглеждане и оценка на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица” на най-ранен етап, определено от изискванията на българско екологично законодателство.

Редно е те да очертаят рамката, осигуряваща параметри, най-благоприятни за околната среда и ключовите елементи на защитените зони при изготвянето на

проектите. Взети са предвид всички възможни въздействия, развити в досегашното изложение.

В тази връзка той следва да устрои и в последствие да даде възможност да се изгради спортното съоръжение - Дублирац гребен канал, като се използват възможностите за осигуряване на гравитачни заливания с излишни водни количества на част от разработваната територия. Това е важно условие за възстановяването на езерни местообитания и на заливните гори, което в съчетание с осигуряването на площи за бившите равнинните гори и зооценозите е изключително важно за подобряване структурата и функциите на двете защитени зони в района. Предвид непосредствената близост на втория по значимост и мащаби урбанизиран комплекс в страната, считаме за уместно да подчертаем още веднаж основните цели, концептуално определящи проекта:

- Възстановяване на естествени горски местообитания по поречието на река Марица - крайречни и равнинни гори.

- Възстановяване на езерни местообитания (стари мъртвици) и съобщества от висша водна растителност с висока консервационна стойност.

- Възстановяване на гнездови местообитания на редки за Европа колониално гнездящи птици (чапли, корморани, рибарки и др.).

- Постигане на ефективно управление на водната екосистема.

- Повишаване на обществената значимост на територията.

За постигане на целите е уместно и целесъобразно предвиждане и на следните дейности:

- ❖ Възстановяването на:

- заливни алувиални гори с доминиране на *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)

- крайречни и смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* (*Ulmenion minoris*) (91F0).

- крайречни гори от *Salix alba* и *Populus alba* (92A0).

- ❖ Съставът на дървесно храстова растителност да включва местни видове - както включени в Приложенията на Директива 92/43ЕЕС, така и други, характерни и определящи за биогеографската единица.

- ❖ Да се осигури възможност за редовните заливания по гравитачен път чрез елементарни съоръжения от изкуственото езеро за постигане на максимален консервационен и ландшафтен ефект от възстановяването.

❖ При изготвянето на работните проекти детайлното планиране на възстановяването и площното съотношение на местообитанията трябва да бъде съобразено с локалната влагообезпеченост и всички останали характеристики на почвата.

❖ Дендрологичната ведомост да бъде съобразена с удачно подбрания „Примерен списък на видове подходящи за възстановяване, изготвен на базата на проучване на еталонни съобщества” от идейния проект, приложен към Доклада.

❖ В бюджета на проекта да се осигурят възможности за няколкогодишно отглеждане на насажденията.

❖ Възстановяването на езерни местообитания да се реализира чрез изграждане на изкуствено езеро, свързано с двата гребни канала в единна водна система.

❖ Езерото да се проектира и изгради с оглед постигане на траен многофункционален характер: генетична банка и парк с неповторима за района визия с редки водни растения; водна ботаническа градина с образователни функции и местообитания на редки видове птици.

Възстановителния план за изкуственото езеро да осигурява условия, максимално близки до изискванията за развитие на местообитание „Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition” (3150). Да се предвидят местни, съществували в района, но изчезнали в миналото, висши водни растения с конзервационно значение – бяла водна роза (*Nymphaea alba*), дяволски орех (*Trapa natans*), жълта водна роза (*Nuphar lutea*), щитолистни какички (*Nymphoides peltata*), четирилистна марсилея (*Marsilea quadrifolia*), плаваща лейка (*Salvinia natans*), блатна перуника (*Iris pseudacorus*) и др., за които е доказано, че са обитавали мъртвиците на река Марица. /Приложение № 2 от идейния проект/.

❖ За ландшафтно оформление на езерото да се предвиди изграждането на острови и брегови участъци, залесени по подходящ начин. В плитките крайбрежни зони да се осигури развитието на папур и тръстика за постигане и на висока ландшафтна визия.

❖ Дъното на изкуственото езеро да се проектира и изгради с адекватен на специфичните изисквания на видовете висши водни растения дънен субстрат.

❖ Проектирането на всички дейности в екопарк „Марица” трябва да бъде съобразено с принципите и подходите на възстановителната екология.

❖ Удачно е осигуряването на минимум няколко петна с неправилна форма и площ, не по-малка от 20 м² за развитие на съобществата от редки водни растения с доминанти, оформящи крайбрежна и островна зони „тръстика и папур“, *островни зони с преобладаващо участие бяла водна роза (Nymphaea alba) и жълта водна роза (Nuphar lutea)*, зони /петна/ на дяволски орех (*Trapa natans*)...

❖ Да се предвиди и участие на подходящи видове от българската флора, включени в Приложение № 2 на Директива 92/43ЕЕС с високо консервационно значение, предизвикващи и значителен ландшафтен ефект.

❖ Дейностите с екземпляри от защитени видове растения да бъдат съобразени изцяло с изискванията на Закона за биологичното разнообразие.

❖ Да се зложат необходимите ресурсни обезпечения за отгледни мероприятия и задържащи развитието на угнетяващи растителни видове и след достигането на проектната конфигурация на петната от ценни водни растения.

❖ За постигане на висока природозащитната стойност на изкуственото езеро да се приложат принципите на проектиране, организация и изграждане на свободни паркове за птици в Западна Европа.

Необходимо да се предвидят няколко острова с подходяща растителност за привличане на колониално гнездещи птици, които да бъдат съобразени с изискванията на гнезделите в миналото различни видове чапли, карморани, рибарки, лебеди, кокилобегачи, саблеклюни... Проектът да е изцяло съобразен с характеристиките на прелетния път по река Марица, разположената на около 40 км чаплова колония и на други подходящи водолюбиви видове. Целесъобразно е реализирането на остров от типа „заливна гора“ за стимулиране образуването нова чаплова колония, островчета с пясъчно покритие, за наземно гнездящи речни рибарки, дъждосвирци и др., земно насипеностров с „висок борд“ с цел осигуряване на условия за патици и гъски.

❖ Работният проект да се придружава от списък на потенциалните видове, които могат да бъдат привлечени и стимулирани за образуването на гнездови колонии, съставен на базата проучвания върху тяхното минало разпространение в Тракия и потесен район.

❖ Необходимо е осигуряване спокойствието чрез ограничаване достъпа до островите в езерото през размножителния период (април-юни), а за привличане е възможно и използването на специализирани макети на птици.

❖ Ефективно управление на водната екосистема до голяма степен се свежда и до минимизиране на високата степен на еутрофизация, изразена от в бурно

развитие на фитопланктон и на висша водна растителност, създаващи сериозни проблеми при практикуването на гребните спортове. Необходимо е увеличаване на площта на твърдата водна растителност /макрофити/ в изкуственото езеро, което би довело до частичното намаляване на съдържанието на нитрати и фосфати във водоема, което пък от своя страна ще ограничи процеса на еутрофизация. Със значителен ефект е зарибяването с амур, ефективен срещу меката висша водна растителност и толстолоби, оползотворяващи фитопланктона.

❖ При реализацията на основните компоненти да се осигури единството и баланса в ползването на гребните канали и езерото и опазване на видове растения и животни в последното. Да се проектират и реализират няколко пътеки и укрития за наблюдения, осигуряващи изпълнението на образователни, научни, естетически, атракционни, рекреационни и др. функции на обекта.

❖ Да се издвърши проучване за установяване възможностите на трофичната база в района за осигуряване дълготрайното и устойчиво развитие на видовете, предмет на привличане, най-вече редки, защитени и ценни водолюбивы птици.

Да се потърсят възможности за увеличаване площта и подобряване състоянието на плитки и богати на водна макрофитна растителност водоеми в рамките хранителните им участъци.

❖ Да се проучи възможността за обособяване на водна площ на мястото на стария речен ръкав на река Марица над терена с проектирания гребен канал.

❖ За постигане на благоприятно природозащитно състояние на местообитанията заливни алувиални гори с доминиране на *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0), крайречни и смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* (*Ulmion minoris*) (91F0) и крайречни гори от *Salix alba* и *Populus alba* (92A0) в района е необходимо строго да бъдат съблюдавани определени технологични правила, мерки и действия за природосъобразното парково стопанство:

- ✓ Стимулиране на естественото възобновяване;
- ✓ Попълващо залесяване с типични за местообитанията дървесни и храстови видове;
- ✓ Грижа за младите насаждения, стриктно провеждане на препоръчаните и необходими отгледни мероприятия, поддържане на запаса;
- ✓ Щадящи местообитанията дейности в района;

- ✓ Провеждане на единично възобновяване или възобновяване на малки площи;
- ✓ Намаляване участието на видове, нетипични за местообитанията;
- ✓ Стимулиране на типичните за местообитанията видове;
- ✓ Развитие на различна възрастова структура;
- ✓ Запазване на необходимите количества стояща и паднала мъртва дървесина;
- ✓ Запазване на естествената форма на съществуващи горски екотони;
- ✓ Да не се допуска употреба на препарати за растителна защита на големи площи, освен в случаите, когато става дума за сериозна заплаха и последно възможно средство за защита на насажденията и нейното подмладяване на основание лесовъдска експертиза, ако разбира се употребата на препаратите не води до значително въздействие върху природозащитното състояние на целевите видове;
- ✓ Да не се допуска неприродосъобразното използване на техника, утъпкване на почвата на големи площи в следствие на преминаване с коли, много висока интензивност на човеко присъствие;
- ❖ При изграждането на обекта да не се допуска използването на материали и средства, несъобразени с изискванията на установените местообитания или целевите видове в зоните.
- ❖ Да се запазят от всякакво въздействие околните площи - деретата, устието на река Първенецка, крайречните местообитания в поречието на река Марица.
- ❖ Проектът да се финализира с техническа и биологична рекултивация, отговаряща на заложените за екопарк „Марица“ параметри.
- ❖ Необходимо е да се спазва стриктно технологията на строителство и експлоатация и да не се излиза от заложените рамки в одобрения от компетентните органи бъдещ проект, като се използват най-добрите европейски практики.
- ❖ Да се използват приоритетно строителна и транспортна техника със съвременни шумови характеристики, както и по отношение на отделяните емисии.
- ❖ Трябва да бъдат взети всички мерки за недопускане на разливи на горивосмазочни материали от моторните превозни средства и техниката в околните терени. Да не се допуска навлизане на строителни машини в залесените терени.
- ❖ Да не се допуска разпиляването на строителни материали при товаро-разтоварните процеси и да се ограничат емисиите от прах чрез оросяване на работната площадка.

❖ Битовите отпадъци да се събират отделно и да се третират съгласно Общинската програма за управление на отпадъците.

❖ Да не се допуска по никакъв начин промяна на параметрите на инфраструктурните елементи–увеличаване на широчината, банкетите и отводнителните канавки на новите пътища, алеи, допълнителни за новия гребен канал съоръжения...

❖ С цел недопускане на отрицателно въздействие върху зооценозата и потенциално върху целевите животински видове, строителните дейности следва да бъдат извършвани в извънразмножителния период, т.е. необходимо е да бъдат редуцирани до минимум или при възможност изцяло прекратявани за периода 01.04.–30.06., с което ще се неутрализира и фактора безпокойство, който е възможно да компрометира заемането на репродуктивните екологични ниши в района.

❖ Дейностите, свързани с шум и вибрации, да се извършват само през светлата част на денонощието за туширане въздействието върху прилепите.

❖ При строителството при усвояване на нови площи, преди започване на работа, да се прави оглед на терените и при наличие на бавно подвижни земноводни и влечуги да се приложи физическо преместване на екземплярите на безопасно за тях място.

❖ Да се вземат всички възможни мерки за предпазване на терените в екопарка от рудерална и синантропна инвазия.

❖ Не е желателно изкопните работи в скални почви да се извършват по взривен способ, но при неизбежност да се предвиди извършване с намалено количество взрив и използване на метални скари.

❖ С оглед намаляване на евентуалния кумулативния ефект от изграждането на съоръжението и парка с други инвестиционни предложения, планове и програми да се редуцира времето за изграждането му до възможния технологичен минимум.

❖ Мерките и средствата за предотвратяване, ограничаване и отстраняване на евентуалните аварии и възникване на инцидентни ситуации трябва да бъдат подробно разгледани в аварийен план. Те са свързани и с правилата, осигуряващи безопасна и безаварийна работа, съгласно Правилника за безопасност на труда (1996), Кодекса на труда и други действащи инструкции.

7. РАЗГЛЕЖДАНЕ НА АЛТЕРНАТИВНИ РЕШЕНИЯ И ОЦЕНКА НА ТЯХНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА

При избора на настоящия вариант за реализация са разгледани **алтернативи по местонахождение**, обусловени от ситуирането на олимпийския гребен канал, възможностите за максимално увеличаване на функционалните му характеристики в съответствие с изисикванията на най-старата международна спортна федерация FISA /международната федерация по гребане/ и на Международната федерация по водни ски - IWSF, възможностите за ефективно захранване с вода и нейното отвеждане в последствие, статута, собствеността и реалния характер на земите, наличните данни за района...

В най-общи линии се очертаха две алтернативи, отличаващи се по мащаби, обхват и съдържание на ПУП-ПППРЗ.

Алтернатива 1.

Тя включва изграждането на необходимия за провеждане на състезания от най-висок ранг дублиращ гребен канал със съоръжението влек за водни ски, обхващащ около 105.358 дка. Разполага се в УПИ 510.563 – „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите“, като общата площ на имота е 160.2 дка. Към тях се предвижда да бъдат отредени за общественно-обслужващи дейности, детски кампус и зелено училище нови 4.2 дка (УПИ 510.565), помпена станции – 0.9 дка (УПИ 510.566), общественно-обслужващи дейности и спортна зала – 8.6 дка (УПИ 510.567) и трафопост – 0.03 дка (УПИ 510.561). Общата засегната от плана площ е: 173.93 дка, която както се вижда от разбивката основно ще се урбанизира и ще е със сменено предназначение.

Още в първоначалния етап е било ясно, че в тази територия липсат сведения за установени локалитети на някой от включените в предмета на опазване на защитените зони видове или пък на местообитания, подлежащи на опазване, т.е. вариантът за устройване на територията е до голяма степен възможен за реализация на ПУП и в последствие на инвестиционно предложение с такива параметри.

Прилежащата все още незастроена територия, заета от зелени площи, отдавна е предмет на значителен интерес за стопанско усвояване. С изграждането на втория гребен канал, допълнителните съоръжения и евентуалното възстановяване на градския стадион тази все още лесистни площи при всички случаи парче по парче ще се озоват в урбанизираните територии, въпреки принадлежността на част от тях към защитена зона за местообитанията.

Въпреки наличието на политически противоречия и определено трудно провежданите процедури процесът на “усвояване“ вече е започнал и е било въпрос на време той да бъде финализиран във фатални измерения за тази все още съхранена до някаква степен част от поречието на река Марица и нейния десен приток река Първенецка.

В резултат на изказаните от водещи неправителствени организации мнения и съображения Община Пловдив се е насочила към намирането на устойчив за развитието на района в дългосрочен план вариант, удовлетворяващ както изискванията за изграждане на съоръжението, осигуряващо състезания на световно ниво за втория по големина и значимост градски център в страната, така и на поставените цели за обявяване на двете защитени зони. С разработването на идеен проект се стига до настоящото предложение за ПУП-ПППРЗ, обособено в **Алтернатива 2**.

Идейният проект е дело на признати дейци в природозащитата и е възприет за водещо начало от Възложителя. Придружен е в последствие с едногодишно обследване на биологичното разнообразие в района и най-вече на целевите животински видове. Проведен е и орнитологичен мониторинг в периода октомври май като терена е посещаван по определена схема два пъти месечно.

Условно територията, предмет на разработката, е разделена на водна зона, заета от основното съоръжение – дублиращ гребен канал, паркова територия, смесена зона – водно-блатна среда и земновлажна екосистема, както и прилежащи части към разработваната територия. Представена е подробно в т.1 на Доклада.

Най-общо в УПИ 510.560 по плана на град Пловдив се обособява част от екопарк „Марица“, включващ - паркова част (189 дка), в т.ч. екоезеро с площ 37 дка, алеи, площадки, панорамна алея (1.5 дка), терени с обекти на обществено-обслужващи дейности (3.5 дка) и други терени (3.3 дка). Към разработваните по Алтернатива 1 173.93 дка се приобщават нови 227 дка, които обаче ще са със статут на „зелени площи“ по Закона за устройство на територията и по никакъв начин в близко и по-далечно бъдеще няма да е възможна неговата смяна и от там урбанизирането им.

Най - общо разработвана територия при Алтернатива 2 обхваща площ с граници:

- на север – дигата на река Марица;
- на юг - съществуващия гребен канал;
- на запад – оградената територия с предназначение «Къмпинг»;
- на изток – края на съществуващия канал.

С обособяване на Алтернатива 2 Община Пловдив приема идеята към проекта за Втори гребен канал да се включи почти 10 пъти по-голяма прилежаща територия, на която да се извърши възстановяване на местообитания с високо консервационно значение. Идеята е в старата заливна тераса на река Марица на територия от 1038 дка да бъдат възстановени естествени равнинни и крайречни гори, а също и езерни местообитания, съществували преди корекцията на реката и изграждането на диги. Изкуственото езеро цели възстановяването на вече изчезналите съобщества от висши водни растения с висока консервационна, естетическа, ландшафтна и атрактивна стойност. Ключов елемент е създаването на възможности и условия за възстановяването на колонии на гнездящи водолюбиви птици - задача с европейска консервационна значимост. Практиката показва, че при наличие на жизнени и устойчиви колонии на чапли, рибарки и дъждосвирцови птици се инициира разпространението им в подходящи местообитания, каквито са островите по река Марица и големите оризови масиви в Пловдивското поле. Така природозащитния принос на плана се мултиплицира за значително по-голям район и се вписва в концепцията на екологосъобразно земеползване в региона.

Плана при Алтернатива 2 става основа за проектирането и реализацията на единствено по рода си и мащабите си в страната и на Балканския полуостров съоръжение за провеждане на състезания от най-висок ранг – световни и европейски първенства, както и за пълноценно провеждане на тренировъчен процес на водещите отбори в света. Наред с това при пълноценна реализация и на останалите части се постигат ефективно управление на водната екосистема и високи природозащитни цели като възстановяване на естествени крайречни, горски и езерни местообитания с висока консервационна стойност, на гнездови местообитания на редки за континента водолюбиви видове птици и някои защитени други животински видове. Повишава се значително биокоридорната стойност на прилежащия участък от реката. Не на последно място бихме изтъкнали и завишаването на обществената значимост на територията с възможностите за осъществяване на значими обществени и образователни функции.

Предвид получените резултати от извършеното обследване на биологичното разнообразие в територията, обект на комплексния инвестиционен проект и на представените в изложението до тук анализ и оценка на възможните въздействия върху ключовите елементи на защитени зони „Река Марица” и „Марица Пловдив” считаме че реализацията на Алтернатива 2 е явно по-добра както по отношение на двете зони, така и по отношение на останалите компоненти на околната среда.

Площното разпределение на основните територии и сладководните местообитания за възстановяване в екопарк Марица са представени в приложение на Доклада по картен материал, предоставен от Възложителя.

Технологичните алтернативи включват използването на съвременна строителна и транспортна техника и не засягат настоящия етап на развитие – ПУП-ПППРЗ.

Времевите алтернативи за реализация на проект, разработен на база устройствените показатели на разглеждания план, изключват размножителния период на животинските видове като време строителни дейности.

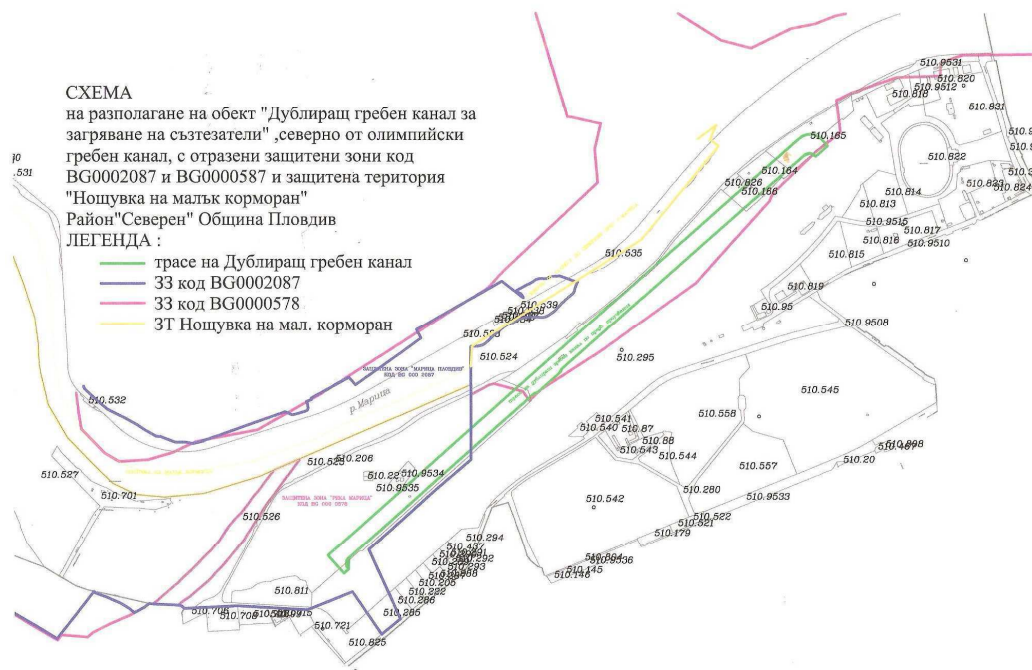
При „нулева алтернатива” се очаква настоящите процеси на развитие на природните местообитания, видовете и техните местообитания в зоната да не се променят. Ще продължи бавната деградация на съществуващата автохтонна растителност и ще изчезнат постепенно все още съхранените тополи, бряст, ясен, обикновен дъб... Увививни растения като брей, бръшлян, повет, скрипка ще могат да бъдат наблюдавани и ще се развиват само в ивицата между дигата и водното течение на река Марица и в коритото на река Първенецка.

Съществуващите в миналото ценни крайречни и езерни местообитания ще останат само далечен спомен в разкази и публикации.

Терените ще бъдат изцяло заети от сухолюбиви и инвазивни видове – гледичия, бяла акация, аморфа ...

Ще се съхрани настоящото природозащитно състояние на животинските видове, предмет на опазване в двете защитени зони, но до голяма степен ще се задълбочат неблагоприятно действащите тенденции по някои от критериите, определящи състоянието на популациите им. Не се създават предпоставки за положителни промени в тяхната динамика и структура в бъдеще. Не може да се очаква възстановяване или заемане на територията от популациите на вероятните целеви видове, описани в т. 5.1.

8. КАРТЕН МАТЕРИАЛ С МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО НА ВСИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПЛАНА, ПРОГРАМАТА И ПРОЕКТА/ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ СПРЯМО ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА ВИДА И СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ СЪОБРАЗНО КРИТЕРИИТЕ ПО ЧЛ. 22

Пълна характеристика на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублирац гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица” беше представена в т.1, а характеристиката на аналогични инвестиционни предложения, с оглед изясняване на кумулативен ефект в т. 2.

ПУП-ПППРЗ определя и устройва територия, предназначена за **„ДУБЛИРАЦ ГРЕБЕН КАНАЛ – ЕКОПАРК МАРИЦА”**.

Предвид изяснените в т. 3 описания на елементите, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да оказат значително въздействие върху Защитени зони „РЕКА МАРИЦА”, определена с идентификационен код BG0000578 и „МАРИЦА ПЛОВДИВ”, определена с идентификационен код BG0002087 или техните ключови елементи, както и пълното им описание и характеристики, представени в т. 4, се налага заключение, в съответствие с изводите в изложението в т. 5.

Описанието и анализът на вероятността и степента на въздействие на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица” върху предмета и целите на опазване на защитените зони са направени на база характеристиката на флората, фауната и формираните екосистеми върху засегнатите терени след извършени теренни проучвания в периода март 2013 – май 2014 година.

❖ Реализацията на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица” в посочения терен и граници не влиза в противоречие и не нарушава целите за обявяване на Защитени зони „Река Марица” (BG0000578) и „Марица Пловдив” (BG0002087).

❖ Общата площ на разработваната по ПУП-ПППРЗ от комплексния инвестиционен проект територия възлиза на 40,093 ха, от които урбанизационните елементи засягат 37,221 ха или 0.253 % от защитена зона „Река Марица” и 22.365 ха или 0.202 % от защитена зона „Марица Пловдив“.

❖ При хипотетичната ситуация, че всички утвърдени инвестиционни предложения, планове и програми бъдат реализирани заедно с всички останали се засягат 7 428.3545 дка или 5.056 % от защитена зона „Река Марица”. От защитена зона „Марица – Пловдив“ се засягат 398.489 дка или 0.346 %.

❖ Комплексния инвестиционен проект не засяга и няма да предизвика преки и косвени въздействия върху типовете местообитания от Приложение №1 на Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие, включени в предмета на опазване в Защитена зона „Река Марица” (BG0000578).

❖ В района, обект на комплексния инвестиционен проект, няма локалитети на животински видове включени в предмета на опазване на Защитена зона „Река Марица”. Прилежащият на канала участък от река Марица се обитава европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*), а близкоразположените на север участък от река Първенецка от видра (*Lutra lutra*). Съществуват основания и за ограничено използване на територията като ловен участък от малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*).

❖ В прилежащия речен участък са установени и 7 вида птици, обект на опазване в защитена зона „Марица Пловдив” - голяма бяла чапла (*Egretta alba*), малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), сива чапла (*Ardea cinerea*), зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*) и и речна чайка (*Larus ridibundus*).

❖ Преобладаващата част от видовете птици - 11 вида или 64,7%, няма да бъдат повлияни отрицателно от реализацията на комплексния проект. В малка степен ще бъдат повлияни. Много слабо отрицателно въздействие може да се очаква върху 7 установени водолюбиви видове птици в прилежащия на обекта участък от река Марица или 35,3%. Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), сива чапла (*Ardea cinerea*) и речна чайка (*Larus ridibundus*). При тях възможностите за хранене и ношуване е възможно да бъдат намалени. Местата за ношуване на зимуващите малки корморани няма да бъдат засегнати. Поради относително малката площ на втория гребен канал в сравнение с площта на речното корито това въздействие се очаква да бъде в малка степен и само през отделни сезони.

❖ Присъствието на други животински видове в изследвания район би имало инцидентен и съвсем случаен характер. Не се отнемат и територии, свързани с хранителната база на животинските видове от предмета на опазване, включени в Приложение II по Директива 92/43/ЕЕС.

❖ Предвид особеностите в биологията на целевите видове и характеристиките на дейностите, определяни от Комплексния инвестиционен проект не може да се очаква отрицателно въздействие върху видовете от предмета на опазване на защитена зона „Река Марица“. Описаните характеристики на ценозите не предполагат значими промени по отношение на структурата и динамиката на популациите им в района. Няма да се засегнат невъзстановимо екологичните ниши на типичните и постоянни за зоните видове.

❖ Не се очакват нарушения в структурата на защитените зони, както и отрицателни въздействия върху функциите и природозащитните им цели, загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, загуби на индивиди. Реализацията на Комплексния проект няма да предизвика сукцесионни процеси в зоните, водещи до промяна на видовия състав или в условията на средата - химически, хидроложки, геоложки, климатични или други промени.

❖ Няма да бъдат засегнати ключовите елементи и отнети местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони. Може да се очаква, засилване на антропогенния натиск при изграждането на съоръжението и останалите елементи на комплекса, но в рамките на емкостта на формираните екосистеми и на популациите на видовете. Очакваното отрицателно въздействие, макар и дълготрайно, има силно ограничен характер.

❖ Няма да се нарушат други баланси, характеризиращи структурата на защитените зони.

❖ В рамките на защитени зони „Река Марица“ и „Марица Пловдив“ не са предвидени аналогични или други инвестиционни предложения, водещи до кумулативен ефект по отношение на основните заплахи върху ключовите елементи на зоната.

❖ При така очертаните природни и инфраструктурни дадености, схема, местоположение, конфигурация и параметри, не се очаква кумулативен ефект от реализацията на инвестиционното предложение.

❖ Със създаването на екопарк „Марица“ се постига интеграция на около 1000 дка площи от терасата на река Марица към характеристиките на защитената зона чрез :

- Възстановяване на естествени горски местообитания по поречието на река Марица - крайречни и равнинни гори.

- Възстановяване на езерни местообитания (стари мъртвици) и съобщества от висша водна растителност с висока консервационна стойност.

- Възстановяване на гнездови местообитания на редки за Европа колониално гнездящи птици (чапли, корморани, рибарки и др.).

- Постигане на ефективно управление на водната екосистема.

- Повишаване на обществената значимост на територията.

❖ Очаква се реализацията на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица“ да доведе до развитие на 4 местообитания от Приложение 1 на Директива 92/43ЕЕС:

- заливни алувиални гори с доминиране на *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)

- крайречни и смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* (*Ulmion minoris*) (91F0).

- крайречни гори от *Salix alba* и *Populus alba* (92A0).

- естествени еутрофни езера с растителност от типа „Magnopotamion или Hydrocharition“ (3150).

❖ Съставът на дървесно храстова растителност ще включва местни видове - както включени в Приложенията на Директива 92/43ЕЕС, така и други, характерни и определящи за биогеографската единица.

❖ За постигане на висока природозащитната стойност на изкуственото езеро ще се приложат принципите на проектиране, организация и изграждане на свободни паркове за птици в Западна Европа. Островите с подходяща растителност за привличане на колониално гнездещи птици, ще бъдат съобразени с изискванията на гнезделите в миналото различни видове чапли, карморани, рибарки, лебеди, кокилобегачи, саблеклюни...

❖ Напълно ще липсва въздействие върху останалите близко разположени други елементи на Националната екологична мрежа.

❖ Значително по - удачна по отношение на околната среда и въздействието върху защитените зони е Алтернатива 2.

❖ При „**нулева алтернатива**” се очаква настоящите процеси на развитие на природните местообитания, видовете и техните местообитания в зоната да не се променят. Ще се съхрани настоящото природозащитно състояние, но предвид изяснените в т.7 обстоятелства тя не е положителен за постигане целите за обявяване на защитените зони ефект и няма предимство пред избрания вариант.

❖ Настоящото предложение за комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица” при изпълнение на препоръчаните мерки в параметрите на Алтернатива 2 е най-подходящ вариант с оглед местоположението му и описаните характеристики на терена, отговарящ на изискванията за запазване или постигане на благоприятно природозащитно състояние на местообитанията, подлежащи на опазване и местообитанията на видовете, включени в предмета на опазване на Защитени зони „Река Марица” (BG0000578) и „Марица Пловдив” (BG0002087).

Налага се логично следното общо заключение:

Реализацията на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица“ няма да окаже съществено и забележимо въздействие върху предмета и целите на опазване в Защитени зони „Река Марица” (BG0000578) и „Марица Пловдив” (BG0002087). Няма да бъдат засегнати приоритетни типове природни местообитания и местообитания на видове и видове, предмет на опазване.

Няма да бъдат фрагментирани популациите на видовете и няма да бъде влошена тяхната структура и динамиката. Ще се засили минимално антропогенния натиск, но в рамките на емкостта на формираните екосистеми. Създават се по-добри условия за опазване и развитие на ключовите елементи на защитените зони.

СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ МЕСТООБИТАНИЯ И ПОПУЛАЦИИ НА ВИДОВЕТЕ - ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПРИРОДОЗАЩИТНИТЕ ЦЕЛИ И ЦЕЛОСТТА НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА	ВЪЗМОЖНИ СМЕКЧАВАЩИ И/ИЛИ ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ МЕРКИ	НАЛИЧИЕ НА АЛТЕРНАТИВНИ РЕШЕНИЯ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОМЕНИ НА ИП	НАЛИЧИЕ НА ПРИЧИНИ ОТ ПЪРВОСТЕПЕНЕН ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС ЗА ИП/	ПРЕДЛОЖЕНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ
НИСКА	НИСКА	НИСКА	ДА	НЕ	ДА	НЕ

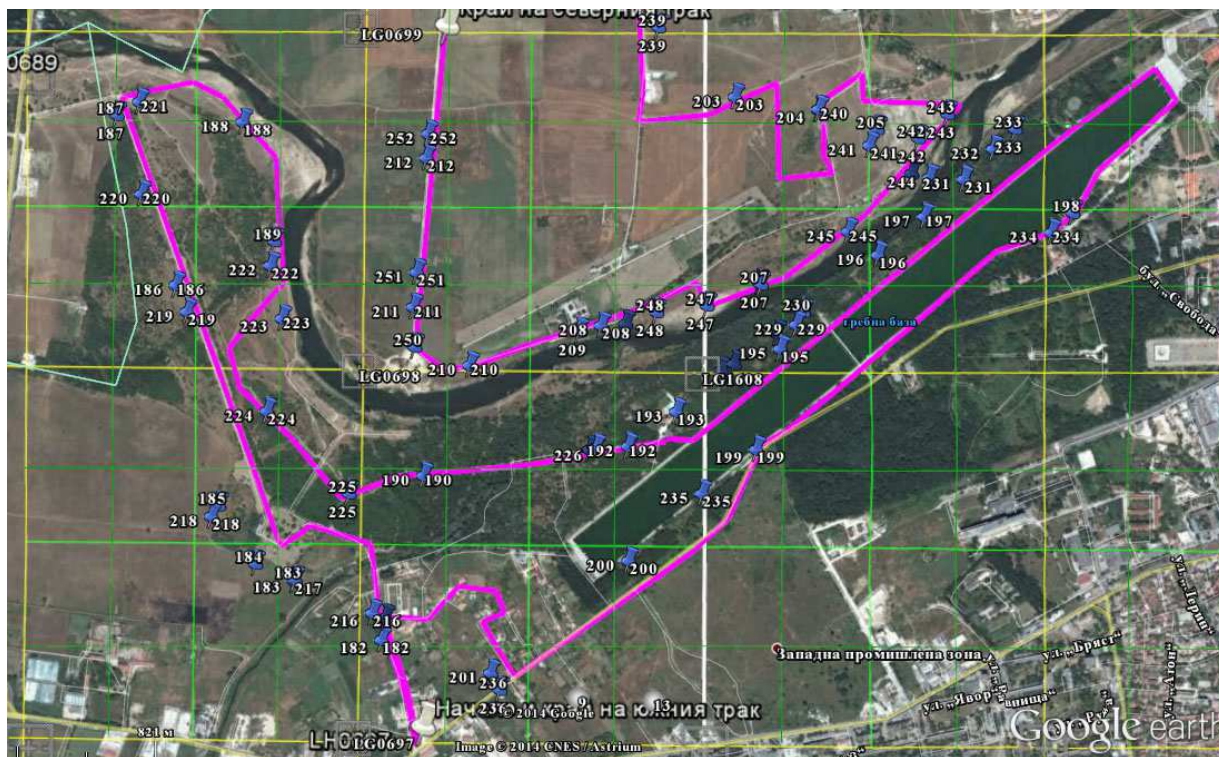
10. НАЛИЧИЕ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ЧЛ. 33 ЗБР, ВКЛЮЧИТЕЛНО ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ТОВА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОНКРЕТНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ ПО ЧЛ. 34 ЗБР - КОГАТО ЗАКЛЮЧЕНИЕТО ПО Т. 9 Е, ЧЕ ПРЕДМЕТЪТ НА ОПАЗВАНЕ НА СЪОТВЕТНАТА ЗАЩИТЕНА ЗОНА ЩЕ БЪДЕ ЗНАЧИТЕЛНО УВРЕДЕН ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПЛАНА, ПРОГРАМАТА И ПРОЕКТА ИЛИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО И ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ И ЧЕ НЕ Е НАЛИЦЕ ДРУГО АЛТЕРНАТИВНО РЕШЕНИЕ

От гореизложеното се налага изводът, че липсва наличие на обстоятелства по чл. 33 Закона за биологичното разнообразие, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсирани мерки по чл. 34 от Закона.

11. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ВРЕМЕТРАЕНЕ И ПЕРИОД НА ПОЛЕВИ ПРОУЧВАНИЯ, МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ, ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ

При разработването на оценката са използвани стандартните методи за полеви изследвания, прилагани за определяне на видовия състав при висшите растения (маршрутен метод, трансекти и методът на пробните площадки) и гръбначните

животни (маршрутен или трансектен метод (*Line transects*) и методът на точковото броене (*Point counts*) (Bibby et al., 1992).

Извършени са теренни проучвания върху фито- и зооценозите в района в периода март 2013 - май 2014 година. За проследяване на видовия и количествен състав на орнитофауната в района е извършен орнитологичен мониторинг по представения по-горе маршрут.

За количественото оценяване степента на отрицателно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване в защитена зона „Марица Пловдив“ е използвана изготвената от нас оригинална методика, представена на следващата таблица:

Бял щъркел <i>Ciconia ciconia</i> (за обяснения по таблицата вж. Точка 11)	СТЕПЕН НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ							Обща оценка
	Размножаване		Миграция		Зимуване			
	Птици гнезда яйца	В места за	В места за		В места за			
Гнездене		Хранене	Хранене	Нощуване	Хранене	Нощуване		
Унищожаване (0,8 т)*								
Прогонване (0,5 т)**								
Влошаване (0,3 т)**								
Обезпокояване (0,1 т)**								
Фрагментация (0,1 т)								
Замърсяване (0,2 т)								

Биокоридори (0,8 т)								
Геогр. свързаност (0,8 т)								
Общо								

Забележки:

* Когато се касае за вид от Червената книга, точките се удвояват, а за вид със световно значение, точките се утрайват.

** Когато при увреждане, влошаване и обезпокояване се засяга между 10 % и 70 % от популацията на дадения вид в съответната защитена зона, точките се удвояват, а над 70% - точките се утрайват.

В най-лявата колона на таблицата са подредени категориите (видовете) отрицателно въздействие върху дадения вид. Особеностите на всяка една от тези категории са разгледани последователно:

Унищожаване – отрицателно въздействие, което причинява нулев гнездови успех; причинява пълно унищожаване по различни начини на гнезда, яйца, на места за гнездене, миграция и зимуване; с 38% тежест от цялостното въздействие.

Увреждане – отрицателно въздействие, което причинява съществено (над 50%) намаляване на гнездовия успех, прогонване на преобладаващата част от двойките, които са заели гнездова територия, или са направили гнезда, на малки пред излитане и пр; съществено намаляване на възможностите за гнездене, хранене и ношуване; с 23 % тежест от цялостното въздействие.

Влошаване – отрицателно въздействие, което причинява намаляване (под 50%) на гнездовия успех; прогонване на малка част от двойките, които са заели гнездова територия или са направили гнезда, на малки пред излитане и пр; незначително намаляване на възможностите за гнездене, хранене и ношуване; съществено нарушаване нормалната денонощна активност на птиците; с 14 % тежест от цялостното въздействие.

Обезпокояване – отрицателно въздействие, което не се отразява съществено на гнездовия успех, но нарушава нормалната денонощна активност на птиците; с 5 % тежест от цялостното въздействие.

Фрагментация – отрицателно въздействие, което причинява разкъсване, надробяване, насичане на местата за гнездене, миграция и зимуване; с 5% тежест от цялостното въздействие.

Замърсяване – отрицателно въздействие от няколко вида:

- ✓ Замърсяване с твърди битови отпадъци;
- ✓ Замърсяване с промишлени отпадъци;

- ✓ Замърсяване с нефтени продукти;
- ✓ Замърсяване с химически препарати за торене, за борба с вредители и др. подобни;
- ✓ Шумово замърсяване;
- ✓ Светлинно замърсяване.

В таблицата се нанася само степента, а характера на замърсяването се уточнява в текста към дадения вид; с 9% тежест от цялостното въздействие. Тук се включва и зацапване, омазутяване на отделни птици.

Категориите въздействие „Биокоридори” и „Географската свързаност” са включени в таблицата само като обща оценка.

В следващата колона са включени трите фази от годишния цикъл на птиците:

Размножаване – разделено е на:

Птици, гнезда и яйца – имат се предвид както възрастни птици в размножителна фаза, новопостроени гнезда, така и такива с яйца в различен стадий на развитие; малки (pullus) и различни стадии на развитие;

В места за гнездене – естествените субстрати, на които са разположени гнездата – дървета, храсти, дупки в земята и земни, льосови откоси, скали и скални комплекси, тръстикови масиви, пасища, ливади, пясъчни коси (тук не се включват, ел. стълбове, комини, покриви, кубета на църкви, паметници и др. подобни).

В места за хранене – всякакви хранителни биотопи с естествен характер.

Миграция – разделена е на:

В места за термики – терени, над които се образуват възходящи въздушни потоци, които реещите се птици използват за набиране на височина по време на миграцията. Без тяхна помощ тази група мигранти не може да достигне до местата за зимуване в Африка.

В места за нощуване – преобладаващата част от водолюбивите птици използват за нощуване естествени и изкуствени водоеми с голямо водно огледало, където се намират в безопасност. Мигриращите ята от обикновени щъркели и жерави използват открити пространства, отдалечени от пътища и селища - стърнища, угари, ливади, пасища. Мигриращите грабливи птици нощуват в обширни горски комплекси. Към местата за нощуване следва да се прибавят и онези терени, които патици и гъски използват за убежища по време на линеенето (смяната на оперението, когато губят

способността да летят и стават уязвими). Мигриращите пойни птици използват за нощуване горски и тръстикови масиви, храсталаци.

Зимуване – разделено на:

В места за хранене – ниви със зимни житни култури, люцерни, езера и блата, рибарници и рибовъдни стопанства, язовири и микроязовири, черноморския шелф.

В места за нощуване – незамръзнали езера и блата, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства, черноморския шелф; заливни гори по Дунава, Тунджа, Марица и лонгози по Черноморието, пясъчни коси по Дунава, Марица и др.

В най-дясната колона е посочена обобщената степен на въздействие от съответната категория въздействие, която е сума от отделните оценки.

В най-долната част на тази колона е посочена обобщената степен на въздействие от всички категории. Това е крайната оценка за степента на въздействие върху дадения вид.

от 0 до 1 – няма въздействие

от 1 до 5 – малка степен на въздействие, което може да бъде избегнато без прилагане на специални мерки освен спазване на най-добрите практики при строеж и експлоатация;

от 5 до 10 – средна степен на въздействие, което е необходимо да се намали или премахне чрез прилагане на смекчаващи мерки;

от 10 до 15 – голяма степен на въздействие, което е необходимо да се намали или премахне чрез избор на алтернативи или прилагане на компенсаторни

Забележка: За видове от Червената книга на България крайната оценка се удвоява, а за видове от Червената книга на IUCN – се утраява.

Както вече подчертахме за подготовката на Докладите за екологична оценка и за съвместимост са извършени собствени теренни проучвания върху фито- и зооценозите в района в периода март 2013 - май 2014 година. Резултатите са обобщени в Доклад „Обследване на биологичното разнообразие, предмет на опазване в защитени зони „Река Марица” (BG0000578) и „Марица-Пловдив” (BG0002087), в териториите, попадащи в обхвата на комплексен инвестиционен проект за изграждане на обект: „Дублиращ гребен канал за загряване на състезателите – Екопарк Марица”.

Определянето на местообитанията сме извършили съгласно Ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България (Кавръкова В,

Димова Д., Димитров М., Цонев Р. Белев Т., 2005). Определянето на видовете е извършвано по таблици и определени, цитирани в използваната литература.

Описанието и анализът на вероятността и степента на въздействие на разглеждания план върху предмета и целите на опазване на защитената зона са направени на база характеристиката по литературни данни на флората, фауната и формираните вторични екосистеми върху терените на имота и площадките и на резултатите от собствените терени проучвания .

Данни за състоянието на местообитанията и целевите видове в защитената зона са ползвани от сайта на МОСВ, Информационна система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000 в България, проект: „Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", <http://natura2000.moew.government.bg/>.

Направените анализи и изводи са в съответствие с изискванията на Директивите на Европейския съюз, на всички международни конвенции, по които Република България е страна и хармонизираното българско законодателство.

Използвани са основни методически ръководства на Европейската комисия за прилагане на Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, Препоръки и ръководства на Постоянния комитет на Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернската конвенция) като:

- Управление на обектите от НАТУРА 2000 – Ръководство за тълкуване на чл. 6 от Директива 92/43/ЕИО;
- Оценка на планове и проекти, значително засягащи Натура 2000 места - Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО;
- Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. Второ, преработено и допълнено издание;
- Ръководство за определяне на въздействието върху околната среда на ветрогенераторни паркове (GUIDE DE L'ETUDE D'IMPACT SUR L'ENVIRONNEMENT DES PARCS EOLIENS)
- Прилепите: Методика за изготвяне на оценка за въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост (Наръчник за възложители и експерти в областта на околната среда)

За изясняване на кумулативният ефект върху защитените зони е ползвана базата данни на Министерство на околната среда и водите РИОСВ Пазарджик, Пловидв, Стара Загора и Хасково.

Не са срещани трудности при набирането на необходимата информация.

Използвани са Уеб страници и предложения от НПО – БДЗП и СНЦ „Зелени Балкани” и богата литература, като източник на информация за региона и защитените зони.

ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА:

Международно законодателство

- ✓ Конвенция за биологичното разнообразие
- ✓ Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания
 - ✓ Конвенция по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES)
 - ✓ Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни - пълен текст
 - ✓ Рамсарска конвенция за влажните зони
 - ✓ Европейска конвенция за ландшафта
 - ✓ Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство
 - ✓ Директива на Съвета № 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна
 - ✓ Директива на Съвета № 79/409/ЕЕС от 2 април 1979 г. за опазването на дивите птици.
 - ✓ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и Съвета относно опазването на дивите птици;
 - ✓ Директива 2009/41/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 6 май 2009 година относно работата с генетично модифицирани микроорганизми в контролирани условия.
 - ✓ Директива 2001/18/ЕО а Европейския парламент и Съвета А от 12 март 2001 година относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета.
 - ✓ Директива 2001/42/ЕО а Европейския парламент и Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

✓ Протокол за стратегическа екологична оценка към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст

✓ Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета от 9 декември 1996 година относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях.

✓ Регламент (ЕС) № 750/2013 на Комисията от 7 август 2013 година за изменение на Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях.

✓ Регламент № 865/2006 на Комисията от 4 Май 2006, установяващ подробни правила за прилагане на Регламент № 338/97 от 9 декември 1996 г. за защита на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях (изм. с Регламент (ЕС) № 791/2012 на Комисията и Регламент за изпълнение (ЕС) № 792/2012 от 23 август 2012).

✓ Регламент за прилагане (ЕС) № 578/2013 на Комисията от 17 юни 2013 година за временно преустановяване на въвеждането в Съюза на екземпляри от някои видове от дивата фауна и флора.

Национално законодателство

✓ Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ бр.91/25.09.2002г., посл.изм. ДВ бр.22 от 11.03.2014 г.).

✓ Закон за биологичното разнообразие (обн.ДВ, бр.77/ 09.08.2002г, посл.изм ДВ бр. 66/26.07.2013 г)

✓ Закон за защитените територии (обн.ДВ бр.133/11.11.1998г, посл.изм.ДВ бр.19/ 8 март 2011 г).

✓ Закон за лечебните растения (ДВ, бр. 29 / 07.04.2000 г.).

✓ Закон за генетично модифицирани организми (ДВ, бр.27 / 29.03.2005 г.).

✓ Закон за лова и опазване на дивеча (изм. ДВ, бр. 77 / 04 Октомври 2011 г.)

✓ Закон за рибарството и аквакултурите (ДВ, бр. 41 / 24.04.2001 г.).

✓ Закон за митниците (ДВ, бр. 15 / 6.02.1998 г., в сила от 1.01.1999 г.).

✓ Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (обн. ДВ бр. 73/ 2007 г., посл.изм.бр.94/ 30.11. 2012 г).

✓ Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Приета с ПМС № 139/24.06.2004 г., посл.изм. ДВ, бр.94/ 30.11. 2012 г

✓ Наредба № 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, издадена от министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.).

✓ Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони, Приета с ПМС No 349 / 30.12.2008 г., обн., ДВ, бр.7 от 27.01.2009г., в сила от 27.01.2009 ., изм., бр. 93 от 24.11.2009 г.

✓ Наредба № 4 от 8.07.2003 г. за условията и реда за издаване на разрешителни за въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата .

✓ Наредба № 5 от 1.08.2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове

✓ Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии (обн.ДВ бр.13 от 15.02.2000г., изм.и доп. ВД бр.55/ 20.07.2012г.)

✓ Правилник за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии - изключителна държавна собственост (обн. ДВ бр.49/14.06.2005 г.).

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

Асенов А., 2006: Биогеография на България, София, ЕТ"АН-ДИ-Андриян Тасев"

Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том I и II, Изд. Мир, Москва

Бондев И. (Ред.). 1995. Хорологичен атлас на лечебните растения в България. Акад. Изд. "М.Дринов",

Ботев, Б., Ц. Пешев (ред.). 1985. Червена книга на Република България. т. 1: Растения. София. БАН

Ботев, Б., Ц. Пешев (ред.). 1985. Червена книга на Република България. т. 2: Животни. София. БАН

Бешков В., К. Нанев. 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft

Българско дружество за защита на птиците – база данни - www.bspb.org

Георгиев Г. 2004. Националните и природните паркове и резерватите в България. ИК "Гея-Либрис", София, 294с.

Груев Б., Б. Кузманов. 1994. Обща биогеография. Университетско издателство "Св. Кл.Охридски", София, 498с.

- Делков Н., 1984. Дендрология. Земиздат, София
- Иванов И., И. Ланджев, Г. Нешев.1977. Билките в България и използването им. Земиздат, София
- Карапеткова М.,Мл.Живков.1993. Рибите в България. Изд.Геолибрис, Сф
- Карапеткова М., К.Александрова-Колеманова, Мл.Живков.1993. Сладководните риби на България. В: Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие, Том 1, 515-547.
- Ковачев, А., Карина, К., Росен, Ц., Димова, Д. (ред). Октомври 2008. Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за видове и типове природни местообитания по НАТУРА 2000 в България. Изд. Българска фондация Биоразнообразие, София, 865 с.
- Костадинова И. 1997. Международни мерки за природозащита. В: Орнитологично важни места в България. БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 1. Костадинова И. (съст.). БДЗП, София.
- Костадинова И. 1997а. Резултати от проучването на ОМВ в България. В: Орнитологично важни места в България. БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 1. Костадинова И. (съст.). БДЗП, София.
- Костадинова И. 2002. Опазването на места – един от ключовите подходи в опазването на биоразнообразието. В: Наръчник за НАТУРА 2000 в България. БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 5. Костадинова И., М.Михайлов (съст.). БДЗП, София.
- Любенова М. 2004. Фитоекология. Академично издателство „Марин Дринов“, София.
- Матев И., Д. Ганева, Д. Ганев: 2004; Екология с основи на биогеографията и опазване на околната среда, Изд. Пенсофт, София-Москва.
- Митрев А., Св. Попова. 1982. Атлас на лечебните растения в България. Изд. БАН.
- Моллов И., 2013. Фаунистични и екологични изследвания на земноводните и влечугите в условията на град Пловдив, Автореферат на дисертация за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.
- МОСВ, Информационна система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000 в България, проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", <http://natura2000.moew.government.bg/>.
- Нанкинов Д. 2000. Застрашените животни в България. Изд. Pensoft, София.

Нанкинов, Д., С. Симеонов, Т. Мичев, Б. Иванов. 1997. Фауна на България, Aves, Част 2, т. 26, София, Академично издателство "Проф. Марин Дринов" и Издателство "Пенсофт".

Наумов, Б., М. Станчев. 2004. Земноводни и влечуги в България и Балканския полуостров. Електронно издание на Българското херпетологично дружество. www.herpetology.hit.bg.

Петров П. 1990г. Ландшафтознание. Университетско издателство.

Проект „Изграждане на мрежата от защитени зони Natura 2000 в България” . www.natura2000bg.org.

Сборник със закони и нормативни актове за опазване на околната среда. 1998. МОСВ, София, Изд. "Вендом", 168с.

Симеонов С., Т. Мичев. 1991. Птиците на Балканския полуостров. Изд. „Петър Берон”, София.

Симеонов С., Т. Мичев, Д. Нанкинов. 1990. Фауна на България. Том 20, Изд. на БАН, София.

Стоянов Н. 1972. Нашите лекарствени растения. Том I и II, Изд. „Наука и изкуство, София.

Събев Л., Св. Станев. 1959. Климатичните райони на България и техният климат. В: Трудове на Института по хидрология и метеорология. Том V, Държавно издателство "Наука и изкуство", София

Узунов Й., Ст. Ковачев. 2002. Хидробиология. Изд. Pensoft, София.

Федерация "Зелени Балкани"; WWF; МОСВ. 2005. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България, София.

Федерация "Зелени Балкани" – База данни. www.greenbalkans.org

"Фауна на Тракия", 1964, Сборник статии, част 1, 404 с., София, Изд. БАН

"Фауна на Тракия", 1965, Сборник статии, част 2, 340 с., София, Изд. БАН

"Фауна на България", Том 20, 2004, Академично издателство „Марин Дринов“, София.

"Фауна на България", Том 27, 2004, Академично издателство „Марин Дринов“, София.

"Червена книга на Република България", Електронно издание, Съвместно издание на Българска академия на науките и МОСВ, 2011 година.

Янков, П. (отг. ред.). 2007. Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците. Природозащитна поредица кн. 10, София, БДЗП, 679 с.

Michev, T., L. Profirov. 2003. Midwinter Numbers of Waterbirds in Bulgaria (1977-2001). Results from 25 years of mid-winter count carried out at the most important Bulgarian Wetlands. Publ. House Pensoft, Sofia, 160 pp.

Michev, T., M. Stoyneva (eds). 2007. Inventory of Bulgarian Wetlands and their Biodiversity. Publ. House Elsi-M, Sofia, 362 pp.

Michev, T. M., L. A. Profirov, N. P. Karaivanov, B. T. Michev. 2012. Migration of Soaring Birds over Bulgaria. - Acta zool. bulg., 64 (1), 2012: 33-41.

12. ДОКУМЕНТИ ПО ЧЛ. 9, АЛ. 2 И 3

■ Декларации на експертите, автори на оценката, по чл. 9, ал. 3 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми и проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;

■ Доказателства по чл. 9, ал. 2 за наличие на изискванията по чл. 9, ал. 1, от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми и проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

13. ПРИЛОЖЕНИЯ

- Снимков материал.
- Решения на Регионалните инспекции по околната среда и водите в Хасково, Стара Загора, Пловдив и Пазарджик за предоставяне достъп до обществена информация със списък на инвестиционните предложения на територията на защитени зони „РЕКА МАРИЦА“ (BG0000578), и „МАРИЦА-ПЛОВДИВ“ (BG00002087)
 - Ситуация в М 1:25 000;
 - План за застрояване в М 1:9 000.